

T.C.

HARRAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATALAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ

LİSANS PROGRAMLARINA YÖNELİK

NEY EĞİTİM PROGRAMI ÖNERİSİ

AHMET DAĞLAR

ŞANLIURFA-2022

T.C.

HARRAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATALAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ

LİSANS PROGRAMLARINA YÖNELİK

NEY EĞİTİM PROGRAMI ÖNERİSİ

AHMET DAĞLAR

DANIŞMAN

Doç. Dr. Gökhan YALÇIN

ŞANLIURFA-2022

**T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS
TEZ ONAY SAYFASI**

Doç. Dr. Gökhan YALÇIN danışmanlığında, Ahmet DAĞLAR'ın hazırladığı “**Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına Yönelik Ney Eğitim Programı Önerisi**” konulu bu çalışma 23/06/2022 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı’nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

☒ Oybirliğiyle / ☐ Oy çokluğu ile

İmza

Danışman	Doç. Dr. Gökhan YALÇIN	
Üye	Doç. Dr. Barış TOPTAŞ	
Üye	Dr. Öğr. Üyesi Taner TOPALOĞLU	

Bu tezin Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalında yapıldığını ve enstitümüz kurallarına göre düzenlendiğini onaylarım.

Prof. Dr. Şevket ÖKTEN

Enstitü Müdürü

Bu çalışma: Tarafından Desteklenmiştir.

Proje No :

Not: Bu tezde kullanılan özgün ve başka kaynaktan yapılan bildirişlerin, çizelge, şekil ve fotoğrafların kaynak gösterilmeden kullanımı 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunundaki hükümlere tabidir.

**T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
TEZLİ YÜKSEK LİSANS**

ORİJİNALLİK RAPORU ve BEYAN FORMU

Doküman No : HRÜ-KYS-FRM-015
Yayın Tarihi :/....../20...
Revizyon No :
Revizyon Tarihi :
Sayfa No : 1 / 1

ÖĞRENCİNİN	
Öğrenci No	
Adı / Soyadı	Ahmet DAĞLAR
Anabilim Dalı/Programı	Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı / Tezli Yüksek Lisans
Tez Konusu	Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına Yönelik Ney Eğitim Programı Önerisi

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Yukarıda başlığı belirtilen yüksek lisans çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 89 sayfalık kısmına ilişkin, 31/05/2022 tarihinde şahsım/ danışmanım tarafından **Turnitin** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, benzerlik oranı % 28'dir. Ayrıca tez çalışması hiçbir blok kopyalama içermemektedir.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/dâhil
- 4- 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Yükseköğretim Kurulu Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi, Harran Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesini ve Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü yüksek lisans çalışması Orijinallik Raporu alınması ve kullanılması Uygulama Esaslarını inceledim ve bu Uygulama Esaslarında belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim. Etik ihlal tespiti halinde, Enstitü yönetim kurulunca, diplomamın iptal edilmesini kabul ediyorum.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

31/05/2022
Ahmet DAĞLAR
Hazırlayan Öğrencinin
İmzası

Yukarıda yer alan raporun ve beyanın doğruluğunu onaylarım. 31/05/2022

Doç. Dr. Gökhan YALÇIN
Danışmanın Unvanı-Adı-Soyadı
(İmzası)

ÖZET
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ
LİSANS PROGRAMLARINA YÖNELİK
NEY EĞİTİM PROGRAMI ÖNERİSİ
DAĞLAR, Ahmet
Yüksek Lisans Tezi
Güzel Sanatlar Eğitimi Ana Bilim Dalı
Müzik Eğitimi Bilim Dalı
Tez Danışmanı: Doç. Dr. Gökhan YALÇIN
Haziran 2022, 88 sayfa

Bu çalışmada müzik öğretmenliği lisans programlarına yönelik bir ney eğitim programı geliştirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmada ilk olarak; Türkiye’de ney eğitimi verilen kurumlardaki mevcut ney çalgısı öğretim programları, Türkiye’de yayınlanan ney metotları ile konu başlıkları ve içerik bakımından karşılaştırılarak incelenmiştir. İkinci olarak; ortaokul ve lise müzik dersi öğretim programları sınıf düzeyi, öğrenme alanı ve kazanımlar yönünden incelenmiştir. Kazanımlar içeriklerine göre “Makam”, “Usul”, “Form”, “Tonal Diziler”, “Okul Şarkıları ve Marşlar” konu başlıkları altında toplanmıştır. Üçüncü olarak; ortaokul ve lise müzik derslerini yürütmekte olan amatör ya da mesleki olarak ney eğitimi almış müzik öğretmenlerinin görüşleri alınmış, öğretmen çalgısı olarak neyin yeri ve önemi tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda Batı müziği, Türk halk müziği ve Türk sanat müziği ana başlıklarının altında dizi, makam, usul, müzik formları vb. konularda neyin öğretmen çalgısı olarak kullanılıp kullanılamayacağı araştırılmıştır. Dördüncü olarak; Mevcut 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında yer alan Bireysel Çalgı Eğitimi Ney ders içerikleri incelenmiş uzman görüşlerine sunulmuştur. Elde edilen bulgulardan hareketle bir ney eğitim programı geliştirme aşamasına geçilmiş ve geliştirilen Bireysel Çalgı Ney Eğitim Programı uzman görüşlerine sunulmuştur. Çalışma sonucunda Türkiye’de ney eğitimi verilen kurumlardaki mevcut programların Türkiye’de yayınlanan ney metotları ile konu başlıkları ve içerik olarak paralellik gösterdiği fakat sayıca az olduğu tespit edilmiştir. Ortaokul ve lise düzeyinde verilmekte olan müzik derslerinde özellikle de makamlar, usuller, formlar, okul şarkıları, marşlar ve tonal diziler konularında neyzen müzik öğretmenlerinin öğretmen çalgısı olarak neye ihtiyaç duydukları ve çeşitli

etkinliklerde kullandıkları tespit edilmiştir. 2018 müzik öğretmenliği lisans programında yer verilen bireysel çalgı ney ders içeriklerinin eğitim kazanımları ile uyumlu olmadığı ve yeniden hazırlanması gerektiği tespit edilmiştir. Araştırmada hazırlanan ney eğitim programının Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Bireysel Çalgı Ney eğitimi alan müzik öğretmeni adayları için uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Ney, Ney Eğitimi, Türk Müziği, Müzik Eğitimi, Müzik Öğretmenliği Lisans Programı

ABSTRACT
MUSIC TEACHING
FOR UNDERGRADUATE PROGRAMS
NEY TRAINING PROGRAM PROPOSAL

DAĞLAR, Ahmet

Master's Thesis

Department of Fine Arts Education

Department of Music Education

Advisor: Assoc. Prof. Gökhan YALÇIN

June 2022, 88 pages

In this study, it is aimed to develop a *ney* curriculum plan for the music education degree programs. As a first step, the *ney* curriculums which is in use in Turkish music programs have been compared in terms of curriculum topics and contents. Secondly, the curriculum of secondary schools and lycées evaluated in terms of domain-specific learning and learning outcomes. The learning outcomes have been collected under “makam”, “usul”, “form”, “tonality” and “educational music and marches” topics according to its contents. Thirdly, in order to identify importance of *ney* instrument in music education, I collected opinions of amateur or professional *ney* teachers in formal schools. In connection with this, makam, usul, music forms and tonality were investigated according to Western tonal, Turkish rural and Turkish palace music as to whether *ney* could be used as an music educational material. Following this, the contents of *ney* curriculum which is in the current music education undergraduate curriculum were evaluated by experts. In the light of these, a *ney* curriculum is developed and presented to *ney* experts to receive their opinions. In conclusion, it is found that the current curriculums in music programs which provide a *ney* curriculum show parallelism with the written and published *ney* methods in terms of curriculum topics and contents, but they are considerably less. It has been also observed that *ney* is a necessary instrument to teach makams, forms and tonal scales in secondary schools and lycées as well as to conduct activities of *ney* player music teachers. Moreover, the

result demonstrated that the current ney curriculum in music education undergraduate program is not consonant with educational attainments and must be restructured. Another promising findings was that the prepared ney curriculum in this research is eligible to use in music education undergraduate programs.

Keywords: Ney, Ney Education, Turkish Music, Music Education, Music Education Undergraduate Program

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ
LİSANS PROGRAMLARINA YÖNELİK
NEY EĞİTİM PROGRAMI ÖNERİSİ

İÇİNDEKİLER

TEZ ONAY SAYFASI	II
ORJİNALLİK RAPORU VE BEYAN BELGESİ	III
ÖZET	IV
ABSTRACT	VI
İÇİNDEKİLER	VIII
TABLolar LİSTESİ	XIV
ŞEKİLLER LİSTESİ	XX
EKLER LİSTESİ	XXI
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN KAPSAMI

1.1. PROBLEM DURUMU	4
1.1.1. Çalgı Eğitimi	4
1.1.2. Ney Eğitimi	5
1.1.3. Osmanlı Dönemi Yazılı Kaynaklarında Ney Eğitimi	5
1.1.4. Osmanlı Döneminde Özenen ve Mesleki Müzik Eğitiminde Ney	6
1.1.5. Cumhuriyet Dönemi Mesleki Müzik Eğitiminde Ney	7
1.1.6. Müzik Eğitiminde Program ve Müzik Öğretmenliği Lisans Programları	9
1.1.6.1. 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Ney Eğitimi	10
1.2. PROBLEM CÜMLESİ VE ALT PROBLEMLER	12
1.2.1. Problem Cümlesi	12

1.2.2. Alt Problemler	12
1.3. ARAŞTIRMANIN AMACI	13
1.4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ	14
1.5. VARSAYIMLAR	14
1.6. SAYILTILAR	14
1.7. SINIRLILIKLAR	15

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. NEY	16
2.1.1. Ney Metotları	17
2.1.1.1. Santuri Ziya Bey'in Ney Metodu	17
2.1.1.2. Neyzen Emin Dede'nin Ney Metodu	17
2.1.1.3. Neyzen Hayri Tümer'in Ney Metodu	17
2.1.1.4. Neyzen Sencer Derya'nın Ney Metodu	17
2.1.1.5. Neyzen Süleyman Erguner'in Ney Metodu	18
2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	18

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ	22
3.2. EVREN VE ÖRNEKLEM	22
3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	22
3.4. VERİLERİN TOPLANMASI	23
3.5. VERİLERİN ANALİZİ	24

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. “TÜRKİYE’DE NEY EĞİTİMİ HANGİ KURUMLARDA VERİLMEKTEDİR? BU KURUMLARDAKİ MEVCUT NEY EĞİTİM PROGRAMLARI İÇERİK VE KONULAR BAKIMINDAN NASILDIR?” ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR	25
4.1.1. “Yaygın Eğitimin Verildiği Kurumlarda Kullanılan Ney Öğretim Programları İle Türkiye’de Yayınlanan Ney Metotları Arasında İçerik ve Konular Açısından Farklılıklar Var Mıdır?” Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	25
4.1.2. “Güzel Sanatlar Liseleri Çalgı Eğitimi Ney Dersi Öğretim Programı İle Türkiye’de Yayınlanan Ney Metotları Arasında İçerik ve Konular Açısından Farklılıklar Var Mıdır?” Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	27
4.1.3. “Müzik Eğitimi Lisans Programı Bireysel Çalgı Ney Öğretim Programı İle Türkiye’de Yayınlanan Ney Metotları Arasında İçerik ve Konular Açısından Farklılıklar Var Mıdır?” Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	28
4.2. “ORTAOKUL 5, 6, 7 VE 8. SINIFLAR MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA MAKAM, USUL, FORM, TONAL DİZİLER, OKUL ŞARKILARI VE MARŞLARA NE DÜZEYDE YER VERİLDİĞİNE” İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR	30
4.2.1. Ortaokul 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında	

Yer Verilen Makamlar	32
4.2.2. Ortaokul 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında	
Yer Verilen Usuller	32
4.2.3. Ortaokul 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında	
Yer Verilen Formlar	33
4.2.4. Ortaokul 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında	
Yer Verilen Tonal Diziler	34
4.2.5. Ortaokul 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında	
Yer Verilen Okul Şarkıları ve Marşlar	34
4.3. LİSE 9, 10, 11 VE 12. SINIFLAR MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA MAKAM, USUL, FORM, TONAL DİZİLER, OKUL ŞARKILARI VE MARŞLARA NE DÜZEYDE YER VERİLDİĞİNE İLİŞKİN BULGULAR	35
4.3.1. 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında	
Yer Verilen Makamlar	37
4.3.2. 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında	
Yer Verilen Usuller	37
4.3.3. 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında	
Yer Verilen Formlar	38
4.3.4. 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında	
Yer Verilen Tonal Diziler	49
4.3.5. 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında	
Yer Verilen Okul Şarkıları ve Marşlar	40
4.4. GÜZEL SANATLAR LİSESİ 9, 10, 11 VE 12. SINIFLAR ÇALGI EĞİTİMİ NEY ÖĞRETİM PROGRAMINDA MAKAM, USUL, FORM, TONAL	

DİZİLER, OKUL ŞARKILARI VE MARŞLARA NE DÜZEYDE VERİLDİĞİNE İLİŞKİN BULGULAR	41
4.4.1. 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Çalgı Eğitimi Ney Dersi Öğretim Programında Yer Verilen Makamlar	43
4.4.2. 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Çalgı Eğitimi Ney Dersi Öğretim Programında Yer Verilen Usuller	44
4.4.3. 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Çalgı Eğitimi Ney Dersi Öğretim Programında Yer Verilen Formlar	45
4.4.4. 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Çalgı Eğitimi Ney Dersi Öğretim Programında Yer Verilen Tonal Diziler	46
4.4.5. 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Çalgı Eğitimi Ney Dersi Öğretim Programında Yer Verilen Okul Şarkıları ve Marşlar	46
4.5. “NEY EĞİTİMİ ALMIŞ MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN LİSANS EĞİTİMİNDE ALMIŞ OLDUKLARI BİREYSEL ÇALGI NEY EĞİTİM PROGRAMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ NELERDİR?” ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR	46
4.6. “NEY EĞİTİMİNİ MESLEKİ VE AMATÖR OLARAK ALMIŞ MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN NEY ÇALGISINI ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNDE KULLANMALARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ NELERDİR?” ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR	54
4.7. “2018 MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMINDA YER ALAN BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ NEY DERS İÇERİKLERİNE YÖNELİK UZMAN GÖRÜŞLERİ NELERDİR?” ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR	65
4.8. “ÇALIŞMADA GELİŞTİRİLEN NEY EĞİTİM PROGRAMINDA YER	

VERİLEN MAKAM, USUL, FORM, TONAL DİZİLER, OKUL ŞARKILARI VE MARŞLARA YÖNELİK UZMAN GÖRÜŞLERİ NELERDİR?” ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR	72
SONUÇ	78
DEĞERLENDİRME	84
KAYNAKÇA	86
EKLER	

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Bireysel Çalgı Eğitimi Ney Dersi İçeriği	10
Tablo 2: Yaygın Eğitim Kurumlarında Kullanılan Ney Öğretim Programı Konuları	26
Tablo 3: Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi 9. Sınıf Ney Dersi Öğretim Programı	27
Tablo 4: Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Bireysel Çalgı Ney Dersi Öğretim Programı	29
Tablo 5: 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Makam, Usul, Form, Tonal Diziler, Okul Şarkıları ve Marşlar Konularına İlişkin Kazanımların Toplam Kazanımlara Göre Oranları	30
Tablo 6: 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Makamlar	32
Tablo 7: 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Usuller	32
Tablo 8: 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Formlar	33
Tablo 9: 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Tonal Diziler	34
Tablo 10: 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Okul Şarkıları ve Marşlar	35
Tablo 11: 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Makam, Usul, Form, Tonal Diziler, Okul Şarkıları ve Marşlar Konularının Kazanımlara Göre Oranları	36
Tablo 12: 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Makamlar	37
Tablo 13: 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Usuller	38
Tablo 14: 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Formlar	39
Tablo 15: 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Tonal Diziler	40
Tablo 16: 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Okul Şarkıları ve Marşlar	40
Tablo 17: 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Çalgı Eğitimi Ney Dersi Öğretim Programında Makam, Usul, Form, Tonal Diziler, Okul Şarkıları ve Marşlar Konularının Kazanımlara Göre Oranları	41
Tablo 18: 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Çalgı Eğitimi Ney Dersi Öğretim Programında Makamlar	44

Tablo 19: 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Çalgı Eğitimi Ney Dersi Öğretim Programında Usuller	45
Tablo 20: 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Çalgı Eğitimi Ney Dersi Öğretim Programında Formlar	45
Tablo 21: Ankete Katılan Öğretmenlerin Hizmet Yılı Ve Okul Kademe Türü	46
Tablo 22: Ankete Katılan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Fakülte Türü	47
Tablo 23: Ankete Katılan Öğretmenlerin Ney Eğitimine İlişkin Bilgiler	47
Tablo 24: Ankete Katılan Öğretmenlerin Ney Eğitimini Kaç Dönem Aldıklarına İlişkin Bilgiler	48
Tablo 25: Çalgı Değişikliği Yapan Öğretmenlerin Ney Eğitimini Kaç Dönem Aldıklarına İlişkin Bilgiler	48
Tablo 26: Çalgı Değişikliği Yapan Öğretmenlerin Önceki Çalgısına İlişkin Bilgiler	49
Tablo 27: Öğretmenlerin Lisans Düzeyinde Haftada Kaç Saat Ney Eğitimi Aldığına İlişkin Bilgiler	49
Tablo 28: Ney Eğitimini Amatör Olarak Almış Öğretmenlerin Ney Eğitimini Kaç Yıl Aldığına İlişkin Bilgiler	49
Tablo 29: Öğretmenlerin Ney Derslerinde İcra Tekniklerine Ne Düzeyde Yer Verildiğine Yönelik Düşüncelerine İlişkin Bilgiler	50
Tablo 30: Öğretmenlerin Ney Derslerinde Türk Sanat Müziği Makamlarına Ne Düzeyde Yer Verildiğine Yönelik Düşüncelerine İlişkin Bilgiler	50
Tablo 31: Öğretmenlerin Ney Derslerinde Türk Sanat Müziği Usullerine Ne Düzeyde Yer Verildiğine Yönelik Düşüncelerine İlişkin Bilgiler	51
Tablo 32: Öğretmenlerin Ney Derslerinde Türk Sanat Müziği Formlarına Ne Düzeyde Yer Verildiğine Yönelik Düşüncelerine İlişkin Bilgiler	51
Tablo 33: Öğretmenlerin Ney Derslerinde Türk Halk Müziği Makamlarına Ne Düzeyde Yer Verildiğine Yönelik Düşüncelerine İlişkin Bilgiler	51
Tablo 34: Öğretmenlerin Ney Derslerinde Türk Halk Müziği Formlarına Ne Düzeyde Yer Verildiğine Yönelik Düşüncelerine İlişkin Bilgiler	52
Tablo 35: Öğretmenlerin Ney Derslerinde Batı Müziği Tonal Ezgi ve Dizilerine Ne Düzeyde Yer Verildiğine Yönelik Düşüncelerine İlişkin Bilgiler	52
Tablo 36: Öğretmenlerin Ney Derslerinde Okul Şarkıları ve Marşlara Ne	

Düzeyde Yer Verildiğine Yönelik Düşüncelerine İlişkin Bilgiler	53
Tablo 37: Öğretmenlerin Ney Derslerinde Popüler Müziklere Ne	
Düzeyde Yer Verildiğine Yönelik Düşüncelerine İlişkin Bilgiler	53
Tablo 38: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Ney Çalgısını Ne Düzeyde	
Kullandıklarına İlişkin Bilgiler	54
Tablo 39: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Ney Çalgısında İcra Tekniklerini Ne	
Düzeyde Kullandıklarına İlişkin Bilgiler	54
Tablo 40: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Ney Çalgısında İcra Tekniklerinden	
Hangilerini Kullandıklarına İlişkin Bilgiler	55
Tablo 41: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Türk Sanat Müziği Makamlarının	
Öğretilmesinde Ney Çalgısını Ne Düzeyde Kullandıklarına İlişkin Bilgiler	55
Tablo 42: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Türk Sanat Müziği Makamlarından	
Hangilerinin Öğretilmesinde Ney Çalgısını Kullandıklarına İlişkin Bilgiler	56
Tablo 43: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Türk Sanat Müziği Usullerinin	
Öğretilmesinde Ney Çalgısını Ne Düzeyde Kullandıklarına İlişkin Bilgiler	56
Tablo 44: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Türk Sanat Müziği Usullerinden	
Hangilerinin Öğretilmesinde Ney Çalgısını Kullandıklarına İlişkin Bilgiler	57
Tablo 45: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Türk Sanat Müziği Formlarının	
Öğretilmesinde Ney Çalgısını Ne Düzeyde Kullandıklarına İlişkin Bilgiler	58
Tablo 46: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Türk Sanat Müziği Formlarından	
Hangilerinin Öğretilmesinde Ney Çalgısını Kullandıklarına İlişkin Bilgiler	58
Tablo 47: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Türk Halk Müziği Makamlarının	
Öğretilmesinde Ney Çalgısını Ne Düzeyde Kullandıklarına İlişkin Bilgiler	59
Tablo 48: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Türk Halk Müziği Makamlarından	
Hangilerinin Öğretilmesinde Ney Çalgısını Kullandıklarına İlişkin Bilgiler	59
Tablo 49: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Türk Halk Müziği Formlarının	
Öğretilmesinde Ney Çalgısını Ne Düzeyde Kullandıklarına İlişkin Bilgiler	60
Tablo 50: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Türk Halk Müziği Formlarından	
Hangilerinin Öğretilmesinde Ney Çalgısını Kullandıklarına İlişkin Bilgiler	60
Tablo 51: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Batı Müziği Tonal Ezgi ve	
Dizilerinin Öğretilmesinde Ney Çalgısını Ne Düzeyde Kullandıklarına	
İlişkin Bilgiler	61

Tablo 52: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Batı Müziği Tonal Ezgi ve Dizilerinin Hangilerinin Öğretilmesinde Ney Çalgısını Kullandıklarına İlişkin Bilgiler	61
Tablo 53: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Okul Şarkıları ve Marşların Öğretilmesinde Ney Çalgısını Ne Düzeyde Kullandıklarına İlişkin Bilgiler	62
Tablo 54: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Okul Şarkıları ve Marşların Hangilerinin Öğretilmesinde Ney Çalgısını Kullandıklarına İlişkin Bilgiler	63
Tablo 55: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Popüler Müziklerin Öğretilmesinde Ney Çalgısını Ne Düzeyde Kullandıklarına İlişkin Bilgiler	63
Tablo 56: Öğretmenlerin “Lise ve/veya Ortaokul Müzik Öğretim Programı Daha Çok Hangi Çalgı Ya Da Çalgıların Kullanımına İmkân Vermektedir?” Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler	64
Tablo 57: Öğretmenlerin “Ney Çalgısını Ders Dışı Etkinliklerde Kullanıyor Musunuz?” Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler	64
Tablo 58: Öğretmenlerin “Müzik Öğretmeni Çalgısı Olarak Neyin Müzik Derslerinde Kullanılmasına Yönelik Görüşlerinizi ve Varsa Ekleme İstediklerinizi Lütfen Yazınız?” Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler	65
Tablo 59: Uzmanların “Neyin Tarihçesine Ne Düzeyde Yer Verildiğini Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler	66
Tablo 60: Uzmanların “İcra Tekniklerine Ne Düzeyde Yer Verildiğini Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler	66
Tablo 61: Uzmanların “Türk Sanat Müziği Makamlarına Ne Düzeyde Yer Verildiğini Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler	67
Tablo 62: Uzmanların “Türk Sanat Müziği Usullerine Ne Düzeyde Yer Verildiğini Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler	67
Tablo 63: Uzmanların “Türk Sanat Müziği Formlarına Ne Düzeyde Yer Verildiğini Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler	67
Tablo 64: Uzmanların “Türk Halk Müziği Makamlarına Ne Düzeyde Yer Verilmesi Gerektiğini Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler	68
Tablo 65: Uzmanların “Türk Halk Müziği Formlarına Ne Düzeyde Yer Verilmesi Gerektiğini Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevaplara	

İlişkin Bilgiler	68
Tablo 66: Uzmanların “Batı Müziği Tonal Ezgi ve Dizilerine Ne Düzeyde Yer Verilmesi Gerekliğini Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler	69
Tablo 67: Uzmanların “Okul Şarkıları ve Marşlara Ne Düzeyde Yer Verilmesi Gerekliğini Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler	69
Tablo 68: Uzmanların “Popüler Müziklere Ne Düzeyde Yer Verilmesi Gerekliğini Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler	70
Tablo 69: Uzmanların “Bireysel Çalgı Eğitimi Ney Ders İçeriklerine Yönelik Ekleme İstedığınız Görüş ve Önerilerinizi Lütfen Belirtiniz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler	70
Tablo 70: Uzmanların “Yarıyıllara Göre Dağılımı Verilen Makamlar ve Makam Sıralaması Konusundaki Düşüncelerinizi Belirtiniz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler	72
Tablo 71: Uzmanların “Yarıyıllara Göre Dağılımı Verilen Usuller ve Usul Sıralaması Konusundaki Düşüncelerinizi Belirtiniz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler	73
Tablo 72: Uzmanların “Yarıyıllara Göre Dağılımı Verilen Türk Sanat Müziği Formları ve Form Sıralaması Konusundaki Düşüncelerinizi Belirtiniz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler	73
Tablo 73: Uzmanların “Yarıyıllara Göre Dağılımı Verilen İcra Teknikleri ve Sıralaması Konusundaki Düşüncelerinizi Belirtiniz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler	74
Tablo 74: Uzmanların “Yarıyıllara Göre Dağılımı Verilen Türk Halk Müziği Formları ve Form Sıralaması Konusundaki Düşüncelerinizi Belirtiniz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler	74
Tablo 75: Uzmanların “Yarıyıllara Göre Dağılımı Verilen Okul Şarkıları, Marşlar ve Sıralaması Konusundaki Düşüncelerinizi Belirtiniz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler	75
Tablo 76: Uzmanların “Yarıyıllara Göre Dağılımı Verilen Batı Müziği Tonal Dizileri Ve Sıralaması Konusundaki Düşüncelerinizi Belirtiniz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler	75

Tablo 77: Uzmanların “Bu Programın, Öğrencinin Öğretmenlik Sürecinde Neyi Etkin Bir Şekilde Kullanabilmesi İçin Yeterli Olup Olmayacağına İlişkin Düşüncelerinizi Ve Varsa Eklemek İstedığınız Görüşlerinizi Belirtiniz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler

76

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yaygın Eğitim Kurumlarında Kullanılan Ney Öğretim Programı Konularının Metotlarda Bulunma Durumu	26
Şekil 2: Güzel Sanatlar Liseleri Ney Öğretim Programı Konularının Metotlarda Bulunma Durumu	28
Şekil 3: Müzik Eğitimi Lisans Programı Bireysel Çalgı Dersi Ney Öğretim Programı Konularının Metotlarda Bulunma Durumu	29

EKLER LİSTESİ

Ek 1: Müzik Öğretmenlerine Yönelik Anket İzin Belgesi	ek s. 1
Ek 2: Müzik Öğretmenlerine Yönelik Anket Formu	ek s. 5
Ek 3: Etik Kurul Onay Belgesi	ek s. 11
Ek 4: 2018 Lisans Programına Yönelik Uzman Görüşme Formu	ek s. 12
Ek 5: Geliştirilen Ney Eğitim Programı Önerisi Uzman Görüşme Formu	ek s. 16
Ek 6: Etik Kurul Onay Belgesi	ek s. 20
Ek 7: Turnitin Raporu	ek s. 21
Ek 8: Tez Savunması Çevrimiçi Toplantı Fotoğrafları	ek s. 22

GİRİŞ

Müzik, insanın doğumundan ölümüne kadar, tüm yaşamı boyunca devam eden ve insanda olumlu ya da olumsuz anlamda duygulanım gerçekleştiren ses sanatıdır. Öyle ki müziğin insanlık tarihi boyunca doğumda, ölümden, hastalıkta, savaşlarda, dinsel törenlerde ve hatta doğal afetlerde bile doğal bir tepki ve ruhsal bir etki yarattığı söylenebilir. İnsan hayatının her anında var olan müziğin, toplumların kendi kültürlerini yansıttığını, kültürlerine yön verdiğini, kültür ile iç içe geçmiş olduğunu söyleyebiliriz. Müzik, toplumun sanatsal anlamda estetik algılarına yön veren, geliştirebilen, değiştirebilen hatta iyileştirebilen bir unsur olarak da karşımıza çıkmaktadır. Müziğin ses dalgalarına ister istemez maruz kalan insanın doğası gereği müziği algılama, etkilenme ve bu duygusal durumu aktarma isteğinin olması kaçınılmazdır. Zira Abdülbâkî Nâsır Dede *Tedkîk ü Tahkik* adlı eserinde konuyu şöyle özetlemektedir.

“Bilenler bilir ki, ırlamak ve ezgi dinlemekten zevk almak, yeteneklerinin derecesine göre, bütün insanların doğasında vardır. Sevindiğinde ya da üzüldüğünde, çoğu zaman, insan şarkı söylemeye yönelir. Mûsikî ile uğraşmasa da, köylüsü, efendisi, kendince ırlar ve mûsikî dinlemekten zevk alır. Sadece, inkâr hastalığına tutulmuş ve doğaları, beyinleri hastalanıp bozulmuş kimseler dışında; Allah bizi onlardan korusun ve bağışlasın; çünkü ezgi dinlemekten zevk almak gönül ve can sağlığına delildir (Tura, 2006, s. 29).”

Müzik, aynı zamanda duygusal yönünün yanı sıra matematiksel bir mantık, disiplin, zamanı kullanma, susma, diyalog kurma, hareket etme ve ilişkiler sanatıdır (Selanik, 1996, s. 2). Bu ilişkiler eğitimin her alanında olduğu gibi müziğin de eğitsel rolünü açıkça ortaya koyar. Dünyanın tüm uygarlıkları tarih boyunca müziğin eğitsel rolüne inanmışlar, ona bir eğitim vasıtası olarak büyük önem vermişlerdir. Greklerde müziğin, eğitimin dayandığı temellerden biri olduğu, müziğin zevk ve ruh terbiyesine yarayan bir araç olduğu; müzik ve jimnastiğe önemli bir terbiye hatta ahlak terbiyesi vasıtası gözüyle bakıldığı bilinmektedir (Yönetken, 1952, s. 6). Tüm uygarlıklarda görüldüğü gibi müzik her zaman sanat eğitiminin bir parçası ve tüm bireylere yönelik bir eğitim süreci olmuştur. Bilindiği gibi sanat eğitimi, bireye yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli sanatsal davranışlar kazandırma ya da bireyin sanatsal davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma sürecidir (Uçan, 2018, s. 46). Aynı zamanda sanat eğitimi, yalnızca sanata yönelik özel yeteneği

olanlara değil, okul öncesinden başlayan ve tüm yaşamı boyunca çeşitli aşamalarda devam eden, her yaş ve düzeyde, sağlıklı ya da değil, herkes için düzenlenen çok boyutlu bir eğitim sürecidir (San, 1987, s. 1). Uçan'a göre (2018, s. 46) çağdaş toplumlarda çok yönlü bir yaklaşımla uygulanmaya çalışılan bu istendik değişme meydana getirme sürecinde, sanat eğitimi eğitimin bir parçası olduğu gibi, müzik eğitimi de sanat eğitiminin bir parçasıdır.

Müzik eğitimi, bireyin çağdaşlaşması, ince ruha sahip olması, kendini daha iyi ifade etmesi, kendisini geliştirmesi ve becerilerini arttırması açısından önemli bir yere sahiptir (Uçan, 2018, s. 46). Müzik eğitiminin genel kapsamını davranışsal ve içeriksel açıdan olmak üzere iki açıdan ele alan Uçan (2018, s. 11-12), davranışsal açıdan müzik eğitiminin temelde müziksel işitme-okuma-yazma eğitimi, şarkı söyleme eğitimi, çalgı çalma eğitimi, müzik dinleme eğitimi, müziksel yaratma eğitimi, müziksel bilgilenme eğitimi, müziksel beğeni geliştirme eğitimi, müziksel kişilik kazanma eğitimi boyutlarından oluştuğunu; içeriksel açıdan ise müzik eğitiminin, temelde müziksel işitme (kulak) eğitimi, ses eğitimi, çalgı eğitimi, müziksel devinim ve ritim (tartım) eğitimi, müzik bilgisi eğitimi, yaratıcılık eğitimi, beğeni eğitimi, müziksel kişilik eğitimi, müziksel duyarlılık eğitimi, müziksel iletişim ve etkileşim eğitimi, müziksel kullanım ve yararlanım eğitimi olarak ele almaktadır.

Türkiye'de müzik eğitiminin hem genel, hem özengen hem de mesleki açıdan önemli bir yeri vardır. Uçan'a göre (2018, s. 41) müzik eğitimi Genel, Özengen (Amatör) ve Mesleki (Profesyonel) olmak üzere üç ana boyutta ele alınabilir. Genel müzik eğitimi; iş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program türü ne olursa olsun, ayırım gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada, her yaşta herkese yönelik olup, sağlıklı ve dengeli bir "insanca yaşam" için gerekli asgari ortak-genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar (Uçan, 2018, s. 41-42). Özengen müzik eğitimi; müziğe ya da müziğin belli bir dalı ile amatör olarak ilgilenen, müziğe istekli ve yatkın olanlara yönelik etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu yaşamı boyunca sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar (Uçan, 2018, s. 42). Mesleki müzik eğitiminin amacı ise; kısaca müziği meslek olarak seçen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmaktır (Uçan, 2018, s. 42). İster genel, ister özengen isterse de mesleki müzik eğitimi olsun bireylerin mutlu olmaları, kendilerini ifade

edebilmeleri, zevk ve doyum sağlamaları ve belki de kazanç sağlamaları açısından müzik eğitiminin gerekli olduğu açıkça söylenbilir.

BİRİNCİ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN KAPSAMI

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, problem cümlesi, alt problemler, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, sayıtlılar ve sınırlılıklar yer almaktadır.

1.1. PROBLEM DURUMU

1.1.1. Çalgı Eğitimi

Çalgı eğitimi; eğitim, sanat eğitimi ve müzik eğitiminin alt boyutlarının bir parçası olarak kabul edilir ve müzik eğitiminin odağını oluşturduğu söylenebilir. Çalgı eğitimi bireyin müzik-insan buluşmasını sağlayan, kendini tanıma becerisi kazandıran, duygularını ifade edebilmesine kaynaklık eden, bireyin yaşamda yerini alabilmesini sağlayan müzik eğitiminin en önemli boyutlarından birisi olarak tanımlanır. İnsanlar müziği çalgı eğitimi yoluyla yaparak ve yaşayarak öğrenirler (Kalender, 2015, s. 3). Özen'e göre (2004, s. 59-60) çalgı eğitimi bireylere çalgı sevgisini kazandırmak, icra tekniklerine ilişkin bilgi aktarmak, çalgı öğretimini kolaylaştırmak ve gelişmesini, değişmesini ve ilerlemesini sağlayan yöntemler geliştirmektir. Çalgı eğitiminde çalgı terimlerinin öğrenilmesi ve çalgı çalmada gereken tekniklerin kavranması bilişsel alanı, çalgının sevilmesi, çalmaya ilişkin disiplinli çalışmaya yönelik bir tutum geliştirilmesi ve çalgı çalmaya yaşantıda yer verilmesi duyuşsal alanı, çalgı çalmada karşılaşılan problemleri çözmeye yönelik davranışların kazanılması devinişsel alanı geliştirir. Kısaca müzik eğitiminin ana unsurlarından en önemlisi çalgı eğitimidir denilebilir. Müzik eğitiminin üç ana türü olan genel, özengen ve mesleki müzik eğitiminde de çalgı eğitimi görülür. İster Türk müziği, isterse de Batı müziği eğitiminde olsun, çalgı eğitimi kısaca: "bireye çalgısı aracılığıyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma, bireyin müziksel davranışında çalgısı aracılığıyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma sürecidir" diyebiliriz (Uçan, 2018, s. 46-47). Türk müziğinde çalgı eğitimi söz konusu olduğunda ilk akla gelen çalgılardan bir tanesinin "ney" olduğu rahatlıkla söylenebilir. Ney eğitimi ile bireylerin özellikle Türk müziğine yönelik bilgi düzeyinde olumlu yönde değişme ve gelişme beklenir.

1.1.2. Ney Eğitimi

Osmanlı/Türk müziğinin gözde çalgısı olan ney eğitimi, bireyin ney çalgısı aracılığıyla Türk müziği bilgi düzeyini ve icrasını amaçlı olarak geliştirme, bireyin Türk müziği bilgi düzeyi ve icrasında amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma sürecidir denilebilir. Karamollaoğlu'na göre ise (2019, s. 4-5) ney eğitimi, neyin fiziki yapısının, tarihi gelişiminin, Türk müziği nazari bilgilerinin, karakterinin, duyuşsal açıdan müzik kültürünün, psikomotor açıdan da doğru teknik ve becerilerin kazandırılması için planlanmış bir eğitim sürecidir. Ney eğitimine dair ilk bilgiler Osmanlı dönemi yazılı kaynaklarında açıkça görülür.

1.1.3. Osmanlı Dönemi Yazılı Kaynaklarında Ney Eğitimi

Osmanlı/Türk müziği tarihi sürecinde ney, Türk müziği eğitimi ve çalgı eğitiminin en önemli çalgılarından biri olmuştur. Osmanlı/Türk müziği tarihinde ney eğitimi dair ilk bilgiler Kırşehirli Yusuf bin Nizameddin'in *Risâle-i Mûsîkî* (1411) adlı eserinde görülür. Tanburi Küçük Artin'in 1730'lu yıllarda Türkçe kaleme aldığı kitabında ney çalgısının gerekliliği, ney çeşitleri ve ney perdeleri konusunda da bilgiler mevcuttur. Fransız şarkiyatçısı olan Charles Fonton 1751 yılında “musiki üstatlarından, doğrudan müzik kuramı ve pratiği öğrenerek” kaleme aldığı deneme yazısında, ney çalgısına yer vermiştir. 1750 ile 1808 yılları arasında yaşadığı tahmin edilen Nâyi Mustafa Kevserî, *Kevserî Mecmuası* olarak bilinen eserinde ney yapımına ve neyin perde isimlerine yer vermiştir. Abdülbâki Nasır Dede'nin 1794 yılında kaleme aldığı ve daha sonra 1797'de ek bilgiler yazarak genişlettiği *Tedkîk ü Tahkik* adlı eserinde neyzen olmasından dolayı ney çalgısında perdeler konusunu geniş bir açıdan ele almıştır. Haşim Bey 1864 tarihinde yayınladığı, Abdülbaki Nasır Dede'ye ait *Tedkîk ü Tahkik* ve Nâyi Mustafa Kevserî'ye ait olan *Kevserî Mecmuası*'ndan alıntılar yaptığı Mecmuası'nda ney ve neyin perdeleri konusundan bahsetmiştir. Rauf Yekta Bey 1913 yılında hazırlamış olduğu *Musiki Ansiklopedisi ve Konservatuar Lügati* isimli eserinin Musiki Tarihi bölümünde, Türk müziği başlığı altında Türk müziği çalgılarına yer vermiş, ney çalgısı ve perdelerini, şekil ve resimlerle destekleyerek, anlatmıştır (Yalçın ve Yeşilyurt, 2017, s. 3-18).

1.1.4. Osmanlı Döneminde Özengen ve Mesleki Müzik Eğitiminde Ney

Osmanlı döneminde Türk müziği eğitimi belli başlı kurumlarda verilmekteydi. Mûsikînin Maârifine bağlı okullarda okutulmaya başlamasıyla birlikte müzik eğitimi küçük yaşlara inmiştir. Müzik eğitimi on dokuzuncu yüzyılın son çeyreğine doğru Osmanlı Maârifî'ne bağlı hemen hemen her okulda verilmeye başlamıştır. Bu okullar içerisinde Dârüşşafaka Türk müziği eğitiminin verildiği tek okul olarak karşımıza çıkar. Buradan pek çok mûsikîşinas yetişmiştir (Özden, 2013, s. 155).

Osmanlı'nın resmi olarak kurulmuş ilk müzik okulu Darülbedayî'dir. Darülbedayî eğitime başlamadan kapatılmıştır. Darülbedayî öncesinde ise 1908 yılında Şehzade Ziyaeddin Efendi'nin himayesinde öncelikle bir cemiyet olarak, 1912 yılında ise okul haline dönüştürülen Dârü'l Mûsikî-i Osmani okulu açılmıştır. Okulun öğretmen kadrosunda Neyzen Tevfik'in olması ney eğitiminin mesleki müzik eğitiminde başlamasına yönelik ilk adım olarak karşımıza çıkmaktadır. 1914 yılında Çemberlitaş'ta başka bir binaya taşınan okul kısa bir süre sonra kapanmıştır. Aynı zamanda bu okul, Darü't-Tâlim-i Mûsikî okulunun temelini oluşturmuştur. 1915 yılında İstanbul'da kurulan Darü'l Feyz-i Mûsikî cemiyeti Türk müziği eğitimi veren cemiyetlerin öncülerindendir. Neyzen Cemil Bey cemiyetin hocası ve icra heyetindendir. Bu cemiyet ilerleyen yıllarda kapanmış, icra heyeti Üsküdar Mûsikî Cemiyeti'ne dâhil olmuştur. Özel müzik okulları içinde en uzun ömürlü olan Dârüttâlim-i Mûsikî Mektebi 1916 yılında Şehzadebaşı'nda açılmıştır. Neyzen İhsan Aziz Bey okulun kurucuları arasındadır. Okulun eğitim kadrosuna daha sonra Hüseyin Sadettin Arel ve Suphi Ezgi'de katılmıştır. Darülelhan'ın Osmanlı'da kurulan ilk sistemli konservatuar olduğu bilinmektedir. Darülbedayî'deki mûsikî şubelerinin kapatılmasının ardından kurulmasına karar verilen okulun ilk amaçlarından biri klasik Türk mûsikîsi repertuarını notaya almak ve gerekli düzeltmeleri yapmaktır. Bu görev Darülbedayî'de düşünülmüş ancak yerine getirilememiştir. Ayrıca Batı mûsikîsi ve Türk halk mûsikîsi sahasında da araştırma ve uygulamalı eğitim öngörülmüştür. Bir nevi konservatuar eğitim modelinin benimsendiği bu okulda, dönemin Batı konservatuarlarından ayrı olarak üç mûsikî türünde müfredat uygulandığı görülür. Halk mûsikîsi icra anlamında uygulanmasa da nazari olarak işlenmektedir. Ayrıca ilk türkü derleme çalışmaları yine bu okulun çatısı altında başlamıştır (Özden, 2013, s. 96-155). Neyzen Rauf Yekta Bey'in okulun kurucuları ve hocaları arasında

olmasından dolayı mesleki ney eğitiminin burada devam ettiği söylenebilir. Osmanlı/Türk müziği tarihinin her döneminde ney, ilginin artarak devam ettiği, musikişinasların kitabında referans çalgı olarak yer verdiği, özel olarak ya da çeşitli kurumlarda eğitiminin verildiği, intikalinin sağlandığı en önemli çalgılardan birisi olmuştur.

Türk müziği eğitiminde meşk sistemi önemli yer tutmaktadır. “Mûsikîde meşk, bir üstad tarafından mûsikî parçasının tadrîcen çalınması ve okunması sûretiyle talebeye öğretilmesi ve talebe tarafından öğrenilmesi demektir” (Öztuna, 2000, s. 250). Başka bir tarifile meşk temel olarak Osmanlı/Türk müziği geleneğine dayanan ve zamanımıza kadar ulaşması, yazılı belgelerin mevcudiyetinden ziyade hafıza ile gerçekleşmiş olan bir eğitim sistemidir. Meşk yöntemi Türk müziğinde hanendeler ve sazandeler için kullanılmıştır (Göksu, 2014, s. 22). Aynı şekilde Osmanlı dönemi tüm Türk Müziği çalgı eğitiminde olduğu gibi ney eğitiminde de öğretim yöntemi olarak meşk sisteminin kullanıldığı bilinmektedir. Meşk zinciriyle eğitimi, öğretimi ve intikali sağlanarak günümüze kadar ulaşan ney, hafıza ile gerçekleşmiş olan eğitim sisteminin bir parçası olmuştur. Görüldüğü üzere özengen ve mesleki müzik eğitiminde ney eğitimi meşk yöntemiyle neyzen yetiştirmek amacıyla verilmekteydi. Fakat müzik öğretmeni yetiştiren kurumların açılması ve ney eğitiminin bu kurumlarda verilmesi çok geç tarihleri bulmuştur. Osmanlı’daki müzik öğretmenleri Avrupa’da müzik eğitimi görmüş kişilerden ya da farklı kurumlardan kendini yetiştirenlerden oluşmakta idi. Maârife bağlı okullardaki en büyük sorun iyi yetişmiş müzik öğretmeni eksikliğidir ki Mûsikî Muallim Mektebi’nin açılması ancak 1924’te mümkün olmuştur (Özden, 2013, s. 96).

1.1.5. Cumhuriyet Dönemi Mesleki Müzik Eğitiminde Ney

Cumhuriyet döneminde okullarda Batı müziğine dayalı yeni bir müzik öğretimine başlayabilmek amacıyla Ankara’da, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir Musiki Muallim Mektebi 1 Eylül 1924 tarihinde kurulmuştur. Okulun müdürü Zeki Üngör olmuş ve 29 Temmuz 1925’te okulun ilk talimatnamesi hazırlanmıştır. “Lise ve orta mekteplerle bilumum muallim mektepleri için musiki muallimi yetiştirmek” amacıyla açılan okulun öğrenim süresi ilk üç yıl eğitim, son yıl ise “tatbikat” olacak şekilde dört yıl olarak belirlenmiştir. 1925-26 ders yılında Darüleytam’dan gelen

öğrencilerle sayı önce 40'a, 1927-1928 ders yılında ise 24'ü kız olmak üzere 71'e, 1935-36 ders yılında ise 67'si kız olmak üzere 149'a ulaşmıştır. 1930 yılında eğitim süresi altı yıla çıkarılmış ve okul, orkestraya eleman yetiştirme amacına yönelmiştir (Halıcı, 2009, s. 2). 1939 öğretim yılında Gazi Eğitim Enstitüsü'ne bağlanmış ve müdürlüğüne Prof. Eduard Zuckmayer getirilmiştir. Kurum 1978 yılında Gazi Yüksek Öğretmen Okulu'na dönüşmüş, 1982 yılında Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi'ne bağlanmış ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı da Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü olarak bu fakültenin içinde yer almıştır.

Cumhuriyet döneminde 1934 yılında “Milli Musiki ve Temsil Akademisi Teşkilat Kanunu” ile Maarif Vekâletine bağlı olmak üzere “Milli Musiki ve Temsil Akademisi” kurulmuştur. 1934 yılında çıkarılan yasa çerçevesinde Batı müziği anlamında ilk konservatuvarın adımları atılmış ve 1936 yılında Ankara Devlet Konservatuvarı adıyla eğitime başlamıştır (Halıcı, 2009, s. 5-7). 1940 yılında kabul edilen “Devlet Konservatuvarı Kanunu” ile konservatuvarlar yeniden şekillenmiş, “memlekette müzik, tiyatro, opera ve bale kültürünü işlemek ve salâhiyetli sanatkâr yetiştirmek” hedeflenmiştir. Ankara Devlet Konservatuvarı'nı İzmir ve İstanbul'da açılan konservatuvarlar izlemiştir. Türkiye'deki ilk Türk müziği devlet konservatuvarı ise 1975 yılında kurulan İTÜ Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı'dır. Bu konservatuvarı da sırasıyla 1984 yılında İzmir ve 1988 yılında Gaziantep'te açılan Türk müziği devlet konservatuvarları izlemiştir (Gedikli, 2005, s. 3-9). Gedikli'ye göre (2005, s. 5) Türk müziği devlet konservatuvarları, unutulmaya ve yozlaşmaya başlayan geleneksel sanat ve halk müziği eğitimini vermek, ayrıca geleneksel Türk müziğini korumak ve yaşatmak amacıyla kurulmuşlardır. İstanbul Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, Türk müziğini devlet katında belgelemek, örneklemek, araştırmak, yaymak ve çağdaş musikide yerini almasını sağlamak amacıyla; 1976 yılında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hizmete açılmıştır.

Musiki Muallim Mektebi'nin temel amacı Batı müziği eğitimi verecek müzik öğretmenleri yetiştirmektir. Bu nedenle Türk müziği eğitimi ve Tür müziği çalgılarına uzun süre yer verilmemiştir. Yalçın Tura'ya göre (2004, s. 16) Darülelhan'da Türk müziği öğretimine son verilmesinden sonra yaklaşık elli yıl boyunca Türk müziği devlet katında eğitimden yoksun bırakılmış, Ankara ve İstanbul'daki devlet konservatuvarlarında bu alanda verilen eğitim çok yetersiz kalmıştır ve geleneksel

Türk çalgıları bu kurumlardan dışlanmıştır. Hem konservatuvarlarda hem de müzik öğretmenliği bölümlerinde Türk müziği eğitimi ve Tür müziği çalgılarına uzun süre yer verilmediği gibi ney eğitimine de 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programına kadar yer verilmemiştir.

1.1.6. Müzik Eğitiminde Program ve Müzik Öğretmenliği Lisans Programları

Müzik eğitimi programı, müzik eğitimi sürecinin önceden tasarlanan planı ve bu planın uygulamadaki görünümüdür. Diğer bir ifadeyle müzik eğitimi programı, müzik eğitimi sürecinin önceden oluşturulan tasarısı ve bu tasarının uygulamada gerçekleşen görünümüdür (Uçan, 2018, s. 73). Uçan'a göre (2018, s. 74) müzik eğitimi programı; müzik öğretim programı, müzik ders programları, müzikle ilgili ders dışı çalışma, kurs ve eğitsel kol programları, bireysel ve toplu dinleti vb. etkinlik programları, müzikle ilgili danışma ve kılavuzlama programları, müzikle ilgili yönetim ve işleyiş programı, müzikle ilgili destekleyici hizmetler programı, müzikle ilgili yönetmelik ve yönergeler tümünün bir bütünü ve bileşkesinden oluşmaktadır. Müzik öğretim programı, müzik eğitim programının alt programlarından birisidir. Diğer programlar ile birlikte müzik eğitim programını oluşturmaktadır. Müzik öğretim programı mesleki müzik eğitiminin temel taşıdır. Öğrencinin programa girmesi ve çıkması arasında geçen bütün eğitimsel süreci müzik öğretim programı tanımlamaktadır. Müzik öğretim programı ulaşılabilecek hedeflerin belirlenmesi, bu hedeflere ulaşmak için yerine getirilmesi gerekenler, içerik, ortaya konulan çalışmanın değerlendirilmesi ve değerlendirme işlemlerinin tamamıdır. Bir öğretim programının başarıya ulaşması için uygulamanın hem içeriği ve yönteminin nasıl olduğunu belirlemek hem de uygulama sırasında karşılaşılan sorunların tespit edilip gerekli tedbirler alınması gerekmektedir. Uygulayıcılar olan öğretim elemanlarının görüşleri, düşünceleri ve karşılaştıkları sorunlar bu noktada önem arz etmektedir.

Müzik öğretmeni yetiştiren kurumların öğretim programları, Musiki Muallim Mektebi, Gazi Eğitim Enstitüsü ve Eğitim Fakültelerine kadar geline süreçte birçok değişikliklere uğramış ve yeniden yapılandırılmıştır. Musiki Muallim Mektebinden günümüze öğretim programları 1931, 1936, 1941, 1944, 1946, 1947, 1955, 1966, 1969, 1978, 1983, 1998 ve 2006 yıllarında uygulanmaya konmuş olup, bu müzik

öğretmenliği lisans programlarından sadece 2018 lisans programında bireysel çalgı ney eğitimine yer verilmiştir.

1.1.6.1. 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Ney Eğitimi

2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında bireysel çalgı eğitimi ney ders içeriği Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1: Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Bireysel Çalgı Eğitimi Ney Dersi İçeriği

YARIYILI	DERS İÇERİĞİ
I. YARIYIL	Ney çalgısı ve çeşitleri hakkında genel bilgiler, tarihi gelişimi, Neyzenler Tarihi hakkında genel bilgiler, Türk Müziğindeki yeri, ney yapımı ve başlıca icracıları, Ney çalarken vücudun durumu, oturuş ve tutuş özellikleri, Ney’de akort, ses alanı ve pozisyonları, uzun seslerle entonasyon, vibrasyon, gam çalışmaları, ses egzersizleri ve usul çalışmaları, Irak Perdesinde karar eden makamlar hakkında bilgiler, Irak Perdesinde segâh dörtlüsünün icrası, Evç, Dilkeşhaveran ve Ferahnak Makamlarının öğrenilmesi ve icrası.
II. YARIYIL	I. ve II. Ses bölgelerinde egzersizler, I. ve II. Ses bölgelerinde Saba ve Hicaz makamlarında egzersizler, Kar formu ve Neva kârın icrası, Evcara makamı ve aynı makamda etüt çalışmaları, Evcara eserlerin icrası ve Neyzenler Tarihine giriş, Günümüz neyzenleri hakkında bilgiler edinme, Dönem repertuvarının genel tekrarı.
III. YARIYIL	Taksim formu hakkında genel bilgiler ve taksim çalışmaları, Ferahfeza makamının öğrenilmesi ve icrası, Dilkeşide makamının öğrenilmesi ve icrası, Tasavvuf musikisi hakkında genel bilgilerin edinilmesi, örnek eser icralarının kazandırılması.
IV. YARIYIL	Neva perdesi üzerinde Hicaz dörtlüsünün icrası, Mevlevi Müziği hakkında genel bilgi verilmesi, Bayati Makamı ve Bayati Ayin icrası, Kar-ı Natık bünyesinde bulunan dügâh kararlı makamlardan örnekler, Bayati Araban Makamı ve örnek eserlerin icrası.
V. YARIYIL	Hüseyini perdesinde hicaz dörtlüsü egzersizleri yapma, Suzidil makamında peşrev, saz semaisi ve sözlü eserlerin icrası, Şehnaz makamında peşrev, saz semaisi ve sözlü

	eserlerin icrası, Arazbar makamında peşrev, saz semaisi ve sözlü eserlerin icrası, Üslup, tavır çalışmaları, Eski kayıtların dinlenmesi.
VI. YARIYIL	Rast perdesinde karar veren makamlar hakkında bilgiler edinme, Pesendide makamının öğrenilmesi ve aynı makamda eser icrası, Pençgâh makamının öğrenilmesi ve aynı makamda eser icrası yapabilme, Neyzenler Tarihi hakkında bilgi edinme, Taksim Çalışmaları, Vibrato, tavır ve üslup çalışmaları yapabilme.
VII. YARIYIL	Hüseyini ve Hüseyinîşiran perdelerinde uşşak çalışmaları yapabilme, Nühüft makamını nazari ve uygulamalı olarak çeşitli türlerdeki eserlerle icra etme, Görülen makamlarda şah-mansur-kız-süprüde, yıldız, müstahsen, bolahenk akortlarında göçürmeler yapabilme, Tavır Çalışmaları ve ekoller hakkında bilgiler edinme, Son dönem Türk Musikisi Repertuvarından seçme eserlerin icrasını yapabilme, Bestekâr neyzenlerin hayatları üzerine çalışmalar yaparak eserlerini icra edebilme, Çeşitli neyzenlerden taksimler dinleyerek icra analizleri yapabilme, üslup ve tavır farkındalığı ortaya koyma, çalım şekilleri ve üslupları geliştirebilme, ileri düzey teknik egzersizler çalabilme ve üretebilme.

Tablo 1’de görüldüğü gibi bireysel çalgı ney eğitimi yedi (7) yarıyıl olmak üzere dönemlere ayrılmıştır. Bu dönemlerden ilki ney çalgısı hakkındaki genel bilgiler, icra teknikleri ve perde çalışmalarından oluşmaktadır. İkinci dönem çeşitli makam, form ve etüt çalışmalarından oluşmaktadır. Üçüncü dönem taksim formu ve tasavvuf musikisi hakkında genel bilgiler ve örnek eser çalışmalarından; dördüncü dönem makam çalışmaları, Mevlevi musikisi hakkında bilgilerden ve Mevlevi ayini icrasından oluşmaktadır. Beşinci dönem peşrev, saz semai ve tavır çalışmalarından; altıncı dönem taksim çalışmaları, vibrato ve tavır çalışmalarından; yedinci dönem ise teknik egzersiz makam, seçme eserlerden eser icrası ve ileri düzey teknik çalışmalarından oluşmaktadır. Şüphesiz ki öğretim programlarında sürekli değişim söz konusudur. Sönmez’e göre (2001, s. 408) bilim ve teknikte, toplumsal, ekonomik ve siyasal yaşamda, eğitilecek bireydeki biyolojik ve kültürel değişmelerin kendi yapısından doğan değişme ve gelişmelerin sonucu, her program her defasında yeniden değerlendirilir, gözden geçirilip düzenlenir. Bu nedenlerle olup bitmiş bir program söz

konusu değildir. Bu durum 2018 müzik öğretmenliği lisans programı için de geçerli olup, aynı şekilde ney eğitim programı da yeniden değerlendirilebilir. Bireysel çalgı ney eğitimi alan müzik öğretmenliği lisans programı öğrencilerinin hem öğrencilik sürecinde (müzik öğretmenliği lisans programının dört yıllık sürecinde eğitim aldığı tüm derslerde) hem de öğretmenlik sürecinde (eğitimi vereceği tüm okul, kademe ve derslerde) ney çalgısına ihtiyaç duyacağı rahatlıkla söylenebilir. Örneğin “Batı Müziği Teori ve Uygulaması I-II” dersini alan ney öğrencisinin gerektiğinde bireysel çalgısını solfej uygulamalarında kullanabilmesi gerekir. Başka bir örnek verecek olursak ortaokul müzik öğretim programında 6. sınıf düzeyi “Dinleme ve Söyleme” başlıklı öğrenme alanının kazanım açıklamasında “Öğrencilere kalın do-ince do aralığındaki notaları algılamaya yönelik seslendirme çalışmaları öğretmenin çalgı eşliği desteği ile yaptırılmalıdır” açıklaması gereği bireysel çalgısını kullanması beklenir. Fakat 2018 müzik öğretmenliği lisans programı bireysel çalgı ney eğitimi ders içeriklerinde bu konulara ilişkin bilgiler yoktur. Bu durumda müzik öğretmenliği lisans programına yönelik bireysel çalgı ney eğitiminin nasıl olması gerektiği üzerinde durulması, yeniden değerlendirilip, gözden geçirilmesi gerektiği söylenebilir.

1.2. PROBLEM CÜMLESİ VE ALT PROBLEMLER

1.2.1. Problem Cümlesi

Bu çalışmanın problem cümlesi “Müzik öğretmenliği lisans programlarına yönelik ney eğitim programı nasıl olmalıdır?” olarak belirlenmiştir.

1.2.2. Alt Problemler

1. Türkiye’de ney eğitimi hangi kurumlarda verilmektedir? Bu kurumlardaki mevcut ney eğitim programları içerik ve konular bakımından nasıldır?

1.1. Yaygın eğitimin verildiği kurumlarda kullanılan ney öğretim programları ile Türkiye’de yayınlanan ney metotları arasında içerik ve konular açısından farklılıklar var mıdır?

1.2. Güzel Sanatlar Liseleri çalgı eğitimi ney dersi öğretim programı ile Türkiye’de yayınlanan ney metotları arasında içerik ve konular açısından farklılıklar var mıdır?

1.3. Müzik eğitimi lisans programı bireysel çalgı ney öğretim programı ile Türkiye’de yayınlanan ney metotları arasında içerik ve konular açısından farklılıklar var mıdır?

2. Ortaokul 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar müzik dersi öğretim programında makam, usul, form, tonal diziler, okul şarkıları ve marşlara ne düzeyde yer verilmiştir?
3. Lise 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar müzik dersi öğretim programında makam, usul, form, tonal diziler, okul şarkıları ve marşlara ne düzeyde yer verilmiştir?
4. Güzel Sanatlar Lisesi 9, 10, 11, 12. Sınıflar çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında makam, usul, form, tonal diziler, okul şarkıları ve marşlara ne düzeyde yer verilmiştir?
5. Ney eğitimi almış müzik öğretmenlerinin lisans eğitiminde almış oldukları bireysel çalgı ney eğitim programına yönelik görüşleri nelerdir?
6. Ney eğitimini mesleki ve amatör olarak almış müzik öğretmenlerinin ney çalgısını öğretmenlik mesleğinde kullanmalarına ilişkin görüşleri nelerdir?
7. 2018 Müzik öğretmenliği lisans programında yer alan bireysel çalgı eğitimi ney ders içeriklerine yönelik uzman görüşleri nelerdir?
8. Çalışmada geliştirilen ney eğitim programında yer verilen makam, usul, form, tonal diziler, okul şarkıları ve marşlara yönelik uzman görüşleri nelerdir?

1.3. ARAŞTIRMANIN AMACI

Türkiye’deki ney öğretim programlarının azlığı, ney metotlarının yeterli düzeyde olmadığı ve müzik öğretmenliği lisans programına ney eğitiminin ilk kez 2018 yılında dâhil edildiği bilinmektedir. Mesleki müzik eğitiminin verildiği müzik öğretmenliği lisans programında ney eğitime yönelik öğretim programının tek olması, ney öğretim programı ile ilgili yapılan çalışmaların yok denecek kadar az olması bu konuda daha çok çalışma ve araştırma yapılması gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Bu nedenle müzik öğretmenliği lisans programına uygun bir ney eğitim programına ihtiyaç duyulmaktadır. Çalışmanın amacı da müzik öğretmenliği lisans programlarına yönelik bir ney eğitim programı geliştirmek olarak belirlenmiştir.

Bu çalışmanın alt amaçlarından birisi de müzik eğitimi anabilim dallarında ney çalgısına olan ilgiyi arttırmak ve öğretmen çalgısı olarak kullanılmasına teşvik etmektir. Ayrıca müzik öğretmenliği lisans programına uygun bir ney öğretim metodunun geliştirilmesi, ney çalgısının sadece Türk müziğinde değil Halk müziği ve

Batı müziğinde de kullanılabilirliğini ortaya koymak bu çalışmanın alt amaçlarını oluşturmaktadır.

1.4. ARAŞTIRMANIN ÖNEMİ

Musiki Muallim Mektebinden günümüze müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda ney eğitime yeterince yer verilmediği bilinmektedir. 2018 müzik öğretmenliği lisans programına kadar da bireysel çalgı ney adı görülmez. Kısaca müzik öğretmenliği lisans programında ney eğitime yeterli düzeyde yer verilmediği düşünülmektedir. Bu çalışmanın müzik öğretmenliği lisans programına yönelik nitelikli bir ney eğitim programının geliştirilmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Geliştirilecek ney eğitim programının müzik öğretmeni adaylarının mesleki yeterliklerine, ortaokul ve lise düzeyindeki öğrencilerin başarısı üzerinde olumlu etkisi olacağı söylenebilir. Ayrıca müzik öğretmenliği lisans programında müzik öğretmeni çalgısı olarak neye olan ilginin artırılması, müzik öğretmeni adaylarının öğretmen çalgısı olarak neyi müzik derslerinde etkin bir şekilde kullanması, ortaokul ve lise düzeyindeki öğrencilerin neyi tanınması ve öğrencileri ney çalgısına özendirilmesi açısından bu çalışmanın önemli olduğu söylenebilir.

1.5. VARSAYIMLAR

Bu çalışma; belirlenen araştırma yönteminin araştırmanın amacına, konusuna ve problem cümlesine uygun olduğuna, veri toplamak için kullanılan araç ve tekniklerin araştırma için gerekli bilgilere ulaşmayı sağlayacak nitelikte olduğuna, seçilen örneklemin evreni temsil edecek nicelikte ve nitelikte olduğu varsayımlarına dayandırılmıştır.

1.6. SAYILTILAR

Bu çalışmada;

1. Araştırmaya en uygun yöntemin kullanıldığı,
2. Araştırmada kullanılan anket ve yarı-yapılandırılmış görüşme formuna katılan öğretmen ve uzmanların sorulara dürüst ve içtenlikle cevap verdikleri,
3. Araştırmada kullanılan yöntemler ile elde edinilen bilgilerin geçerli ve güvenilir olup araştırmayı desteklediği,

4. Araştırmada veri toplamak için kullanılan araç ve tekniklerin, araştırma için gerekli verileri sağlayabilir nitelikte olduğu,

5. Yapılan görüşmelerin sonucunda ortaya çıkan bulguların gerçek durumu yansıttığı temel sayılılardır.

1.7. SINIRLILIKLAR

Araştırma Türkiye'deki Eğitim Fakültelerine bağlı Müzik Öğretmenliği Lisans Programları, tüm ortaokul ve liselerde görev yapmakta olan mesleki ve amatör olarak ney eğitimi almış elli (50) müzik öğretmeni ve yedi (7) neyzen müzik eğitimcisi ile sınırlandırılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. NEY

Farsça “nâ/nay” kamış anlamına gelen ney çalgısına dair ilk bilgiler MÖ 2800-3000 yıllarına dayanmaktadır. Amerika’da Philadelphia Üniversitesi Müzesinde bu yıllara tarihlendirilmiş bir ney mevcuttur (Erguner, 2002, s. 29). Birçok uygarlık ve toplumlar da farklı isimlerle kullanılan ney, Osmanlı/Türk müziğinde Mevlevi geleneğinin içerisinde daha çok yer bulmuş, gelişmiş ve adeta İslam tasavvufunun sembolü olmuştur. Neyin İslâm tasavvufunun sembolü olmasında XIII. yüzyılda yaşamış büyük mutasavvıf, filozof ve şair Mevlânâ Celâleddin-i Rûmînin rolü büyüktür (Gunca, 2007, s. 20). Ney sazının ağırlıklı olarak Mevlevihanelerde ve Mevlevi Ayinlerinde icra edilmesi sebebiyle, meşk verenin de alanın da genellikle Mevlevilerden olması kaçınılmazdır. Fakat evlerde de saz meşkinin yapıldığına dair bilgiler mevcuttur. 17. yy ’da Neyzen Mehmed Çelebi’ye kendi evinde musiki ve ney meşk ettiği bir cariyenin yiyecek masraflarıyla Mehmet Çelebi’nin maaşının ödenmesiyle ilgili bir belge mevcut. Ayrıca Serhanende Recep Çelebi’ye meşk etmeye giden cariyeler için yapılan ödemelerin belgesi vardır (Behar, 2019, s. 55).

Ney kamıştan yapılmış, kamışın altına ve üstüne takılan metal yüzük şeklindeki paravaneler ve en üstteki üfleme deliğine takılan başpareden oluşan, yedi delikli nefesli bir çalgıdır. Farklı ses yüksekliklerindeki eserleri icra edebilmek için çeşitli çap ve akortlarda imal edilen neyler mevcuttur. Ney çalgısı Türk müziğinde tam seslerde, yarım seslerde ve tiz seslerde açılma durumlarına göre üç çeşittir:

1. Ana Neyler: Bolâhenk, Davud, Şah, Mansur, Kız, Müstahsen ve Süpürde.
2. Mâbeyn (Ara) Neyler: Bolâhenk Mabeyni, şah Mansur Mabeyni, Kız Mansur Mabeyni, Yıldız Mabeyni, Süpürde Bolâhenk Mabeyni.
3. Nısfıye Neyler: Bolâhenk Nısfıye, Davud Nısfıye, Şah Nısfıye, Mansur Nısfıye, Kız Nısfıye, Müstahsen Nısfıye ve Süpürde Nısfıye.

Osmanlı/Türk müziğinde ney eğitime yönelik hazırlanmış ilk metotlar yirminci yüzyılın ilk yarısından itibaren karşımıza çıkmaktadır.

2.1.1. Ney Metotları

2.1.1.1. Santuri Ziya Bey'in Ney Metodu

Santuri Ziya Bey'in yazdığı Ney Metoduna ait ilk tasarımlarını Darülelhan'da öğreticiliği sırasında fakat asıl yazma çalışmalarını ise 1940'lı yıllarda İstanbul Belediye Konservatuarı öğreticilik yıllarının başında yoğunlaştırdığı bilinmektedir. Ziya Bey, Metodunda, devreler dâhilindeki sadaları kısım kısım anlatmak gerekliliğini vurgulamış; "Nay'da kaç sada vardır" başlığı altında bir açıklamayla eserine başlamış ve bütün sesleri tek tek ele almak yerine, devre ifadesini kullanmıştır (Tüfekçi, 2011, s. 108).

2.1.1.2. Neyzen Emin Dede'nin Ney Metodu

Galata Mevlevihane'sinin son neyzenbaşısı Neyzen Emin Dede'nin el yazısı Ney Metodu vardır. Bunun yanında, Hamparsum notasıyla yazmış olduğu iki defterden birinde taksim örnekleri bulunmaktadır. Neyzen Emin Dede'nin ifadesiyle "fihrist taksimler" olarak adlandırılan bu taksim örnekleri ney icrasına katkı sağlamasının yanında makam eğitimi de veren metodik bir özellik taşımaktadır (Tüfekçi, 2011, s. 113).

2.1.1.3. Neyzen Hayri Tümer'in Ney Metodu

1964 tarihli Neyzen Hayri Tümer'e ait elyazması Ney Metodu, Şeb-i Arus törenleri dışında da sık sık gittiği Konya'daki birçok ney öğrenmek isteyenleri düşünerek ele aldığı söylenmektedir. Hazret-i Mevlana ve Ney başlığı ile başlayan bir girişle beraber neyin karakteri hakkında bilgiler verilmiştir (Halıcı, 1998).

2.1.1.4. Neyzen Sencer Derya'nın Ney Metodu

Sencer Derya, neyin öğretiminin yüzyıllarca geleneksel yöntemlerle sürdürüldüğünü, teknik bilgilerle birlikte geleneksel tavrın, musiki ahlakının, ustadan çırağa aktarıldığını ifade etmiştir. Sencer Derya'nın eseri bir metot olduğu kadar, aynı zamanda neyin Türk müziği içindeki yerini, yapımını, ustalarını da Metotta ele almıştır. Metodun ekinde A. Şenol Filiz'in seslendirdiği bir de öğrenim CD'si bulunan kitapta müzik teorisi, makam ve usul bilgileri ile çeşitli örnek eserler de yer almaktadır (Derya, 2012).

2.1.1.5. Neyzen Süleyman Erguner'in Ney Metodu

Süleyman Erguner, tarafından yazılan Ney metodunda, ney hakkında tarihi bilgi, yapımı, özellikleri, üflemesi-icrası, Mevlevilik ile ney arasındaki ilişki, neyzenler hakkında bilgiler, çeşitli makam bilgileri ve seyirlerle örnek eserler bulunmaktadır. Ayrıca dörtlü-beşlilerle bazı makamların anlatımı ve uygulamaları, taksim ve transpozisyon çalışmaları, örnek eserlerden bazıları Süleyman Erguner'in icrasıyla kitaba ekli iki CD'de yer almaktadır. Bu yönüyle Ney Metodunun diğer Türk müzik çalgıları ve özellikle ney üflemesini öğrenmek isteyenlere, neyzen adaylarına yararlı olacağı vurgulanmıştır (Erguner, 2002).

Türkiye'de yayınlanan birkaç ney metodu daha mevcuttur. Bunlar Ahmet Kaya, Burcu Karadağ ve Ali Tüfekçi'ye ait ney metotlarıdır. Neyzen Ali Tüfekçi'nin 2014 yılında yayınlanan "Neyde Teknik Çalışmalar" adlı metodu teknik çalışmalar içermektedir.

2.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Burcu Karadağ'ın 2009 yılında hazırladığı "Türk Müziği Konservatuarlarında 4 Yıllık Lisans Ney Eğitimi İçin Bir Müfredat Programı Önerisi" başlıklı tezinde, genel müzik eğitimi, Türk müziğindeki eğitim sistemi ve meşk usulü ele alınmıştır. Notanın müzik eğitimindeki önemi göz önünde bulundurularak Türk müziğinde yaygın olarak kullanılan Hamparsum notasının ve Batı notasının Türk müziği ve eğitimine yaptığı katkılar incelenmiştir. Ney eğitimi ile ilgili metotlar ve kaynaklar hakkında özet bilgiler sunulmuş, İstanbul Teknik Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi ve Ege Üniversitesi Türk Müziği Devlet Konservatuarları Temel Bilimler Bölümü'nde kullanılan ney müfredat programlarına yer verilmiş, benzerlik ve farklılıkları tespit edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca müfredat programları incelenmiş ve Türk Müziği konservatuarlarında dört yıllık lisans düzeyindeki eğitimde kullanılması önerilen, haftalık düzende hazırlanmış bir müfredat çalışmasına yer verilmiştir.

Mustafa Ulaş Atasoy'un 2013 yılında hazırladığı "Ülkemizde Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Geleneksel Nefesli Çalgılarımızda Kavalın Yeri ve Önemi" adlı araştırmasında; Türkiye'deki Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında geleneksel nefesli çalgılarından kavalın yeri ve önemi araştırılmış olup, kavalın Türkiye'deki yirmi üç (23) Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarının hiçbirisinde ana çalgı olarak eğitiminin

verilmediği tespit edilmiştir. Türkiye’deki müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda Ana Çalgı olarak eğitimleri verilen Geleneksel Çalgıların, çeşitlilik ve sayısal (nicel) olarak azlığını, bazı Anabilim dallarında ise Geleneksel Çalgıların ana çalgı olarak değerlendirilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Burak Malçok’un 2013 yılında hazırladığı “Son Yüzyılda Yayınlanmış Ney Metodlarının Metodolojik Olarak Analizi” başlıklı tezinde; Türk Müziğinin nefesli çalgılarından biri olan neyin tarihsel süreç içerisinde yazılı kaynaklardaki eğitimi ele alınmıştır. Son yüzyılda metod ismi taşıyan altı yazılı ya da basılı kaynak tespit edilip, karşılaştırmaları yapılarak incelenmiştir. Bu kaynakların birbirleri arasındaki benzerlikleri ve farklılıkları ortaya çıkartılmıştır. Ayrıca neyin gelişimi, teknik yapısı, yazılı ya da basılı kaynak özelliği taşıyan eserlerin müelliflerinin hayatları hakkında bilgiler sunulmuştur. Bu metotların karşılaştırmalı analizi yapılarak, her bir metot arasındaki benzerlikleri, farklılıkları, teknik detayları vurgulayarak bir durum tespiti ortaya koymaya çalışmıştır.

Fıratcan Gülhan’ın 2014 yılında hazırladığı “Türk Müziği Konservatuvarlarında 4 Yıllık Ortaöğretim Ney Eğitimi İçin Bir Müfredat Programı Önerisi” başlıklı tezinde; Türk müziği eğitimi ve meşk sistemine yer verilmiş, 11-16 yas aralığındaki çocukların psikolojik ve fizyolojik gelişim süreçlerine genel bir bakış sunulmuştur.

Arda Göksu 2014 yılında hazırladığı “Geleneksel Türk Çalgı Müziği Üst Düzey İracıalarının Performans Gelişim Süreci İle Devlet Konservatuvarları Çalgı Eğitiminde Kullanılan Öğretim Yöntemleri Üzerine Karşılaştırmalı Bir Araştırma” başlıklı tezinde; Türk çalgı müziği üst düzey icracılarının performans gelişim süreçlerini ayrıntılı bir şekilde incelemiş, onların bu süreç içerisinde kullandıkları çalışma yöntemlerinin, anlayış, uygulama ve durumların bugün devlet konservatuvarları çalgı eğitiminde ne derece kullanıldığını tespit etmeye çalışılmıştır. Üst düzey icracıların performans gelişim süreçlerinde kullandıkları yöntem, anlayış, uygulamalar ve içerisinde bulundukları genel durum ile devlet konservatuvarlarında verilen çalgı eğitiminde kullanılan yöntem, anlayış, uygulama ve durumlar karşılaştırılmış, tespit edilen benzerlik ve farklılıklar yorumlanmıştır.

Ahmet Cemal Öksüz’ün 2016 yılında hazırladığı “Neye Yeni Başlayanlar İçin Öğretim Yöntemi” başlıklı tezinde; ney eğitimine yeni başlayacak öğrenciler için eğitimciler tarafından kullanılmak üzere on altı dersten oluşan bir yöntem geliştirilmiştir.

İdris Melih Berse’nin 2018 yılında hazırladığı “Türkiye’de Lisans Düzeyinde Çalgı Eğitiminin Verildiği Müzik Okullarındaki Ney Eğitiminin, Öğretim Elemanlarının Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi” başlıklı tezinde; Türkiye’de lisans düzeyinde ney eğitimi veren öğretim elemanlarının görüşlerine göre, lisans düzeyinde çalgı eğitiminin verildiği müzik okullarındaki ney eğitiminin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma kapsamında gerekli verilerin elde edilmesi amacıyla, örneklem alanını oluşturan Türkiye’deki müzik okullarında 2016 yılı itibariyle ney alanında görev yapmakta olan 16 öğretim elemanına 57 sorudan oluşan bir anket uygulanmıştır. Anket yapılan öğretim elemanlarının verdikleri cevaplardan hareketle elde edilen bulgular, tablo ve grafik halinde gösterilerek sonuçlar analiz edilmiş, değerlendirme yapılmıştır.

Oğuzcan Kaliver’in 2018 yılında hazırladığı “Öğretim Elemanları Görüşleri Doğrultusunda Türk Müziği Çalgı Öğretim Yöntemlerinin Belirlenmesi ve Çalgı Öğretiminde Kullanılan Metotların İncelenmesi” başlıklı tezinde; Türkiye’deki mesleki müzik eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında görev yapan öğretim elemanları görüşleri doğrultusunda Türk müziği çalgı öğretiminde kullanılan çalgı öğretim yöntemlerini belirlemek ve Türk müziğinde kullanılan çalgı öğretim metotlarındaki mevcut durumu içerik ve düzey bakımından ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu amaçla; Türkiye’deki mesleki müzik eğitimi veren yükseköğretim kurumlarındaki Türk müziği çalgı eğitimcilerinin kullandıkları çalgı öğretim yöntemleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Ercan Durmaz’ın 2021 yılında hazırladığı “Devlet Konservatuvarları Lisans Düzeyi Kemane Dersi İçin Öğretim Programı Önerisi” başlıklı tezinde; devlet konservatuvarları lisans düzeyi kemane eğitimine yönelik olarak, “perde öğretimi” ve “icra teknikleri” temelli melodik bağlamlar üzerinden, makam bilgisi ve icra üslubu kazandıran 8 dönemlik bir program geliştirmek amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, araştırma, beş aşamada tamamlanmıştır. Araştırmanın birinci

aşamasında, çalgı öğretim programı geliştirme konularını ele alan kaynaklara ulaşılmıştır. Araştırmanın ikinci aşamasında, araştırma kapsamında oluşturulacak öğretim programı, konu alanlarına yönelik ihtiyaçların belirlenmesi (keman eğitimine yönelik sorunların tespit edilmesi), terminoloji, hedef, içerik, öğrenme yaşantıları ve ölçme değerlendirme durumları başlıkları üzerinden ele alınmıştır. Araştırmanın üçüncü aşamasında, keman eğitimine ilişkin olarak hazırlanacak bir öğretim programında, “ihtiyaçlar” odağında bu konuların ele alınmasının doğru olacağı düşünölmüştür. Araştırmanın dördüncü aşamasında, keman öğretim programına yönelik hedef, içerik, öğrenme yaşantıları ve sınama-ölme durumları oluşturulmuştur. Araştırmanın besinci ve son aşamasında, keman öğretim programının şematik olarak son hâli oluşturulmuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın yöntemi, modeli, verilerin toplanması, toplanan verilerin işlenmesi, çözümlenmesinde kullanılan yöntem ve teknikler, evren ve örnekleme yer verilmiştir. Bu araştırmanın tamamı, bilimsel yöntem ışığında planlı ve sistemli olarak yapılmıştır.

3.1. ARAŞTIRMANIN MODELİ

Bu araştırma nitel araştırma modelindedir. Yıldırım ve Şimşek (2006, s. 42) nitel araştırmanın bir olguyu bireylerin bakış açısından derinlemesine incelemeyi ve ilgili sosyal yapı ve süreçleri ortaya koymayı hedeflediğini belirtmektedir. Betimsel yöntemler, ilgilenilen ve araştırılmak istenilen problemin mevcut durumunu ortaya koymaya yöneliktir. Bu yöntemlerin ana özelliği, var olan durumu kendi şartları içerisinde ve olduğu gibi çalışmaktır ve bu yöntem çalışılan konunun mevcut durumuna ilişkin hipotezleri test etmek için ya da sorulara cevap bulmak için veriler toplamayı gerektirir.

Araştırmada, konu ile ilgili bilgilere ulaşabilmek için kaynak taraması, anket ve görüşme tekniklerinden olan yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Araştırmayı oluşturan problemler için kaynaklar taranmış, anket ve açık uçlu yarı-yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmış, neyzen müzik öğretmenleri ve uzman görüşleri alınmıştır.

3.2. ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ

Araştırmanın evrenini Türkiye'deki üniversitelerin Eğitim Fakültelerine bağlı müzik öğretmenliği lisans programlarında yer verilen Türk müziği çalgı eğitimi programları, örneklemini ise müzik öğretmenliği lisans programlarındaki ney eğitim programı oluşturmaktadır.

3.3. VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Araştırmalar veri toplama tekniklerine göre gözleme dayalı ve doküman araştırmalar olarak ikiye ayrılır. Gözleme dayalı araştırmalar, araştırma sorularını cevaplama ihtiyacı duyulan verilerin anket, gözlem, görüşme gibi çeşitli araçlarla toplandığı çalışmaları; dokümana dayalı araştırmalar ise programlar, yönetmelikler,

kitaplar, gazeteler, raporlar gibi çeşitli yazılı ya da elektronik ortamda kayıtlı olan verilerin analizine dayalı yürütülen çalışmaları tanımlar (Yıldırım ve Şimşek 2006, s. 169-170).

Araştırmaya yönelik veri toplama araçlarının dokümana dayalı kısmını, Türkiye’de ney eğitimi verilen kurumlardaki mevcut ney çalgısı öğretim programları, Türkiye’de yayınlanan ney metotları, ortaokul ve lise müzik dersi öğretim programları oluşturmaktadır. Gözleme dayalı kısmını ise programların incelenmesi sonucunda mesleki ya da amatör olarak ney eğitimi almış müzik öğretmenleri için hazırlanan 3 bölümden oluşan anket ve yarı yapılandırılmış görüşme soruları, 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında yer alan Bireysel Çalgı Eğitimi Ney ders içeriklerine ve araştırmada geliştirilen Bireysel Çalgı Ney Eğitim Programına yönelik yarı yapılandırılmış uzman görüşme soruları oluşturmaktadır.

3.4. VERİLERİN TOPLANMASI

Araştırmaya yönelik ilk veriler literatür taraması ile toplanmıştır. Bu doğrultuda Türkiye’de ney eğitimi verilen kurumlardaki mevcut ney çalgısı öğretim programları, Türkiye’de yayınlanan ney metotları konu başlıkları ve içerik olarak incelenmiştir. Ortaokul ve lise müzik dersi öğretim programları konular ve kazanımlar yönünden incelenmiş ve öğretmen çalgısı olarak neyin yeri ve önemi tespit edilmeye çalışılmıştır. Araştırmacı tarafından geliştirilen mesleki ya da amatör olarak ney eğitimi almış müzik öğretmenlerine yönelik anket. T.C. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı özel ve resmi ortaokul ve liselerde görev yapan müzik öğretmenlerine bakanlığın izinleri doğrultusunda Google formlar üzerinden link aracılığıyla ulaştırılmıştır. Bu doğrultuda Türkiye genelinde mesleki ya da amatör olarak ney eğitimi almış elli (50) müzik öğretmenine ulaşılmıştır. 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında yer alan Bireysel Çalgı Eğitimi Ney ders içerikleri yedi (7) uzmanın görüşüne sunulmuştur. Elde edilen bulgulardan hareketle bir ney eğitim programı geliştirme aşamasına geçilmiş ve geliştirilen Bireysel Çalgı Ney Eğitim Programı yedi (7) uzman görüşlerine sunulmuştur.

3.5. VERİLERİN ANALİZİ

Araştırmada uygulama sonucu elde edilen veriler alt problemlerin başlıkları altında sınıflandırılmış, betimsel analiz yöntemi kullanılarak veriler doğrudan aktarılıp çözümlenmiş ve sonuçlar birebir aktarımlar da yapılarak yorumlanmıştır.

Araştırmada ilk olarak; Türkiye’de ney eğitimi verilen kurumlardaki mevcut ney çalgısı öğretim programları, Türkiye’de yayınlanan ney metotları ile konu başlıkları ve içerik bakımından karşılaştırılarak içerik analizi yöntemiyle incelenmiş ve grafiklerle gösterilmiştir. İkinci olarak; ortaokul ve lise müzik dersi öğretim programları sınıf düzeyi, öğrenme alanı ve kazanımlar yönünden incelenmiş ve tablolar halinde analiz edilmiştir. Kazanımlar içeriklerine göre “Makam”, “Usul”, “Form”, “Tonal Diziler”, “Okul Şarkıları ve Marşlar” konu başlıkları altında toplanmış ve tablolar halinde analiz edilmiştir. Üçüncü olarak; ortaokul ve lise müzik derslerini yürütmekte olan amatör ya da mesleki olarak ney eğitimi almış müzik öğretmenlerinin görüşleri alınmış ve öğretmen çalgısı olarak neyin yeri ve önemi tespit edilmeye çalışılmış tablolar halinde analiz edilmiştir. Bu bağlamda Batı müziği, Türk halk müziği ve Türk sanat müziği ana başlıklarının altında dizi, makam, usul, müzik formları vb. konularda neyin öğretmen çalgısı olarak kullanılıp kullanılamayacağı araştırılmış tablolar halinde analiz edilmiştir. Dördüncü olarak; Mevcut 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında yer alan Bireysel Çalgı Eğitimi Ney ders içeriklerine yönelik uzman görüşlerinden elde edilen bulgulardan hareketle bir ney eğitim programı geliştirme aşamasına geçilmiş ve geliştirilen Bireysel Çalgı Ney Eğitim Programı uzman görüşlerinden doğru alıntılar yaparak desteklenmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE YORUMLAR

Çalışmanın bu bölümünde alt problemlere ilişkin bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

4.1. “TÜRKİYE’DE NEY EĞİTİMİ HANGİ KURUMLARDA VERİLMEKTEDİR? BU KURUMLARDAKİ MEVCUT NEY EĞİTİM PROGRAMLARI İÇERİK VE KONULAR BAKIMINDAN NASILDIR?” ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Türkiye’de ney eğitimi verilen kurumlar araştırılmış ve Üniversitelere bağlı Konservatuvarlarda, Güzel Sanatlar Fakültelerinde, Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı Halk Eğitim merkezlerinde, Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğüne bağlı Güzel Sanatlar Liselerinde ve Üniversitelerin Eğitim Fakültelerine bağlı Müzik Öğretmenliği Lisans programlarında ney eğitimi verildiği tespit edilmiştir. Bu kurumlardan Üniversitelerin Konservatuvar ve Güzel Sanatlar Fakültelerine bağlı müzik bölümlerinde ortak bir ney eğitim programına ulaşılamamıştır. Diğer kurumlarda mevcut bir ney eğitim programı vardır.

4.1.1. “Yaygın Eğitimin Verildiği Kurumlarda Kullanılan Ney Öğretim Programları ile Türkiye’de Yayınlanan Ney Metotları Arasında İçerik ve Konular Açısından Farklılıklar Var Mıdır?” Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

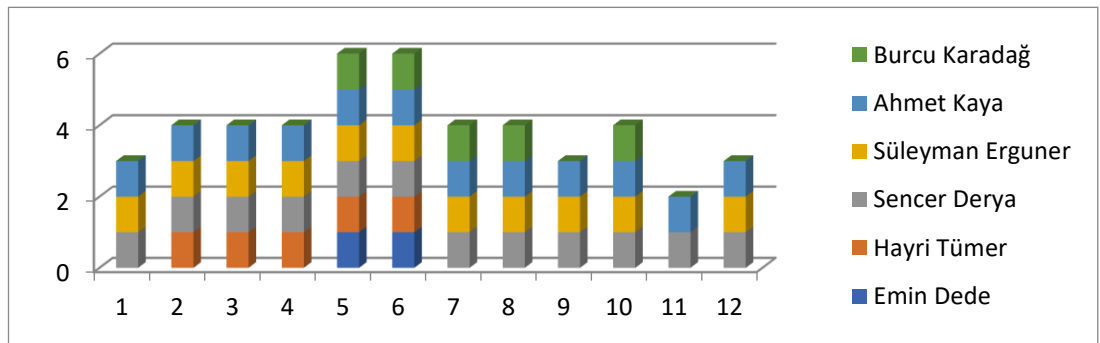
Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü tarafından 2017 yılında yayınlanan öğretim programının uygulaması Yaygın Eğitimin verildiği kurumlarda, (Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı eğitim kurumlarında veya diğer kurumlarca açılan ve eğitim-öğretime uygun ortamlarda verilen ney kursları için) Halk Eğitim merkezleri tarafından yürütülmektedir. Programda ney eğitimi tamamlayan bireyin doğrudan ney eğitimi ile ilgili amaçlanan; ney üfleme tekniklerini kavraması, ney tarihi ve gelişimi hakkında bilgi sahibi olması neyden doğru ses çıkartarak bireysel ve toplu icra kabiliyetine sahip olması şeklindedir (MEB, 2017). Bu programın içeriği Tablo 2’deki gibidir.

Tablo 2: Yaygın Eğitim Kurumlarında Kullanılan Ney Öğretim Programı Konuları

Programın İçeriği	1. Müzik Nedir? Müziği Oluşturan Temel Öğeler, 2. Ney'in Tarihsel Gelişimi, 3. Ney'in Yapısal Özellikleri, 4. Ney Çeşitleri ve Ölçüleri, 5. Ney'de Duruş Tutuş ve Oturuş Kuralları, 6. Ney'de Nota Yerleri, 7. Ney'de Tartım Kalıpları, 8. Ney Enstrümanında Zaman Kalıpları, 9. Makam Nedir? Makamı Oluşturan Özellikler, 10. Ney'de Hüseyini Makamı, 11. Ney'de Kürdi Makamı, 12. Ney Enstrümanına Uygun Klasik Türk Müziği ve Tasavvuf Müziği Repertuarı.
--------------------------	--

Yaygın eğitimin verildiği kurumlarda kullanılan ney öğretim programının konu başlıkları ve konu içerikleri ney öğretim metotlarının konu başlıkları ve konu içerikleri ile karşılaştırılmış ve Şekil 1’de verilmiştir.

Şekil 1: Yaygın Eğitim Kurumlarında Kullanılan Ney Öğretim Programı Konularının Metotlarda Bulunma Durumu

Şekil 1’de görüldüğü gibi Yaygın eğitimin verildiği kurumlarda kullanılan ney öğretim programı konularından on iki (12) konunun Sencer Derya ve Ahmet Kaya’nın metotlarında yer aldığı görülmektedir. Süleyman Erguner’in metodunda on bir (11),

Hayri Tümer ve Burcu Karadağ'ın metotlarında beş (5), Emin Dede'nin metodunda ise iki (2) konunun yer aldığı görülmektedir.

4.1.2. “Güzel Sanatlar Liseleri Çalgı Eğitimi Ney Dersi Öğretim Programı ile Türkiye’de Yayınlanan Ney Metotları Arasında İçerik ve Konular Açısından Farklılıklar Var Mıdır?” Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

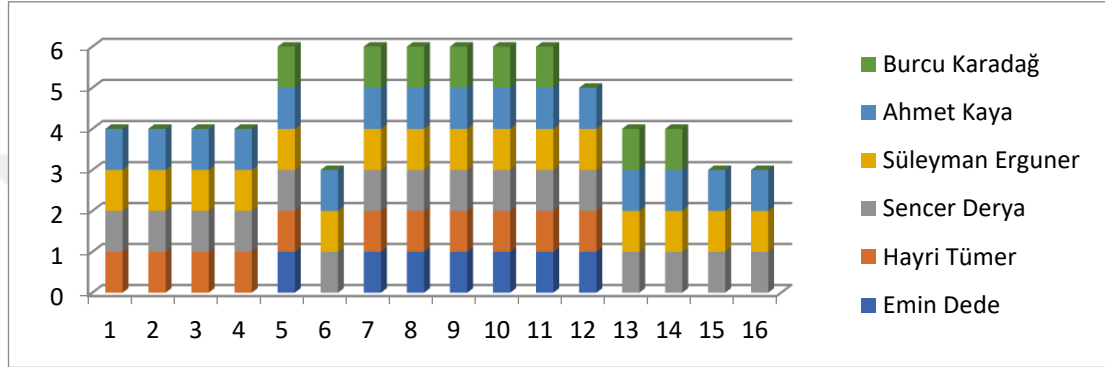
Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi Ney Dersi Öğretim Programı 2016 yılında yayınlanmıştır. Ney dersi öğretim programının öğrencilere kazandırmayı hedeflediği becerilerin bir kısmı şöyledir; bireysel icra (yorumlama), toplu icra (yorumlama), çalgı ahengini tanıma, nefes tekniklerini kullanma, nefes sağlığını koruma, müziksel işitme, tonalite ve modalite (makam) tanıma, sahne performansı (MEB, 2016, s. 5). Program 9.10.11. ve 12. sınıflar için dört (4) yıl sekiz (8) dönemden oluşmaktadır. Bu bölümde programın 9. sınıf iki (2) dönemi değerlendirilmiştir (Tablo 3).

Tablo 3: Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi 9. Sınıf Ney Dersi Öğretim Programı

Konu Başlıkları	1. Neyin Tanımı ve Neyin Tarihi Gelişimi 2. Ney Kamışının Özellikleri 3. Ney Yapımı ve Bakımı 4. Ney Çeşitleri/Neyde Boy ve Ses Farklılıkları 5. Neyden Ses Çıkartma 6. Nefes Teknikleri 7. Neyde Tutuş Pozisyonu 8. Tutuş Pozisyonunda Ses Çıkartma 9. Ney’de Birinci Kademedен Çıkan Sesler 10. Neyde İkinci Kademedен Çıkan Sesler 11. Neyde Üçüncü Kademedен Çıkan Sesler 12. Birinci, İkinci ve Üçüncü Kademedе Değişirme İşaretleri 13. Melodik ve Ritmik Etütler 14. Birinci, İkinci ve Üçüncü Kademedе Etütler 15. Temel Makamlarda Etüt ve İlahi Çalışmaları 16. Basit Usul Çalışmaları
------------------------	--

Güzel Sanatlar Lisesi Çalgı Eğitimi 9. Sınıf Ney Dersi Öğretim Programı konu başlıkları ve konu içerikleri bakımından ney öğretim metotları ney öğretim metotlarının konu başlıkları ve konu içerikleri ile karşılaştırılmıştır. Konuların metotlardaki karşılıklarına ilişkin yapılan araştırmaya göre bazı konulara bütün metotlarda yeterince yer verilmediği, bazı konulara ise tüm metotlarda yer verildiği görülmüştür (Şekil 2).

Şekil 2: Güzel Sanatlar Liseleri Ney Öğretim Programı Konularının Metotlarda Bulunma Durumu

Şekil 2’de görüldüğü gibi Sencer Derya, Süleyman Erguner ve Ahmet Kaya’nın metotlarında güzel sanatlar liseleri ney öğretim programı konularının on altı (16 konu) tamamı yer almaktadır. Bunun sebebi olarak üç yazarın da metotlarını Ney eğitimi ile ilgili hedeflenen bütün davranışlara yönelik olarak hazırladığı söylenebilir. Hayri Tümer’e ait metot kitabında on bir (11) konunun yer aldığı görülmüştür. Burcu Karadağ’ın metodunda sekiz (8) konu başlığı ve Emin Dede’nin metodunda ise yedi (7) konu başlığı yer almaktadır.

4.1.3. “Müzik Eğitimi Lisans Programı Bireysel Çalgı Ney Öğretim Programı ile Türkiye’de Yayınlanan Ney Metotları Arasında İçerik ve Konular Açısından Farklılıklar Var Mıdır” Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Yüksek Öğretim Kurulu tarafından 2018 yılında yürürlüğe konan Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Bireysel Çalgı Eğitimi dersi ile ilgili şu bilgiler yer almaktadır. “Bu ders müzik öğretmeni adaylarının, en az yedi (7) yarıyıl süresince çalmaları gereken Türk veya Batı müziği çalgılarının eğitim ve öğretimini kapsar; öğrencilerin çalgıya olan hâkimiyet ve gelişimlerinin sağlanabilmesi için bire bir öğrenci ile bireysel olarak işlenir” (YÖK, 2018). Bireysel Çalgı Eğitimi Ney dersi

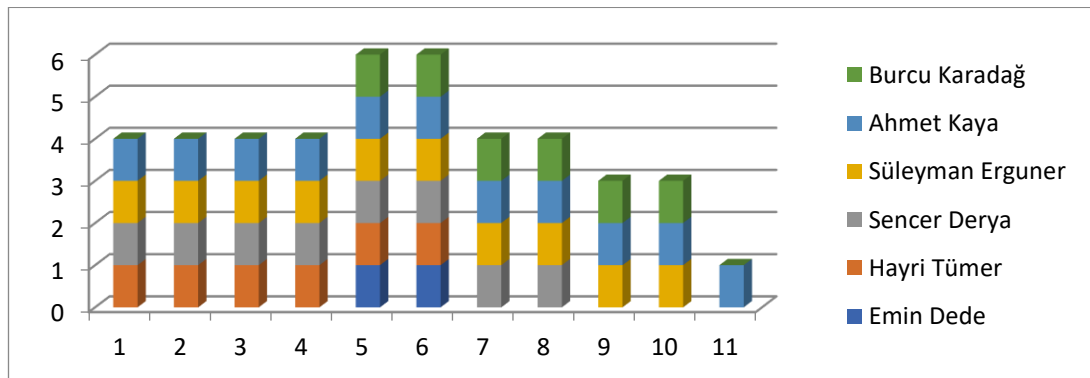
öğretim programı süresi yedi (7) yarıyıldan oluşmaktadır. Bu bölümde programın iki (2) yarıyılı değerlendirilmiştir (Tablo 4).

Tablo 4: Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Bireysel Çalgı Ney Dersi Öğretim Programı

Programın İçeriği	1. Ney çalgısı ve çeşitleri hakkında genel bilgiler, tarihi gelişimi, 2. Neyzenler Tarihi hakkında genel bilgiler, 3. Türk Müziğindeki yeri, 4. Ney yapımı ve başlıca icracıları, 5. Ney çalarken vücudun durumu, oturuş ve tutuş özellikleri, 6. Ney’de akort, ses alanı ve pozisyonları, 7. Uzun seslerle entonasyon, vibrasyon, gam çalışmaları, 8. Ses egzersizleri ve usul çalışmaları, 9. Irak Perdesinde karar eden makamlar hakkında bilgiler, 10. Irak Perdesinde segâh dörtlüsünün icrası, 11. Evç, Dilkeşhaveran ve Ferahnak Makamlarının öğrenilmesi ve icrası.
--------------------------	---

Müzik Öğretmenliği Lisans Programı Bireysel Çalgı Ney dersi 1. ve 2. yarıyıl Öğretim Programı on bir (11 konu) konu başlıkları ve konu içerikleri bakımından ney öğretim metotları ile karşılaştırılmıştır. Konuların metotlardaki karşılıklarına ilişkin yapılan araştırmaya göre bazı konulara bütün metotlarda yeterince yer verilmediği, bazı konulara ise tüm metotlarda yer verildiği görülmüştür (Şekil 3).

Şekil 3: Müzik Eğitimi Lisans Programı Bireysel Çalgı Dersi Ney Öğretim Programı Konularının Metotlarda Bulunma Durumu

Şekil 3’de görüldüğü gibi Ahmet Kaya’nın ney metodunda müzik öğretmenliği lisans programı bireysel çalgı ney öğretim programı konularının on bir (11 konu) tamamı yer almaktadır. Süleyman Erguner’in ney metodunda on (10) konu başlığının, Sencer Derya’nın ney metodunda sekiz (8) konu başlığının, Hayri Tümer ve Burcu Karadağ’ın ney metodlarında altı (6) konu başlığının ve Emin Dede’nin ney metodunda iki (2) konu başlığının yer aldığı görülmüştür.

4.2. “ORTAOKUL 5, 6, 7 VE 8. SINIFLAR MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA MAKAM, USUL, FORM, TONAL DİZİLER, OKUL ŞARKILARI VE MARŞLARA NE DÜZEYDE YER VERİLDİĞİNE” İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Çalışmanın bu bölümünde T.C. Milli Eğitim Bakanlığı 2018 müzik dersi öğretim programı (Ortaokul 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) sınıf düzeyi, öğrenme alanı ve kazanımlar yönünden incelenmiştir. Kazanımlar içeriklerine göre “Makam”, “Usul”, “Form”, “Tonal Diziler”, “Okul Şarkıları ve Marşlar” konu başlıkları altında yapılandırılmıştır. Makam, usul, form, tonal diziler, okul şarkıları ve marşlar konularına ilişkin kazanımların, toplam kazanımlara göre oranları tespit edilmiş ve Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5: 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Makam, Usul, Form, Tonal Diziler, Okul Şarkıları ve Marşlar Konularına İlişkin Kazanımların Toplam Kazanımlara Göre Oranları

		Makam	Usul	Form	Tonal Diziler	Okul Şarkıları ve Marşlar
5. Sınıf	Kazanım Sayısı (n)	1	3	1	-	2
	Kazanım Oranı (n/23) %	4,34	13,04	4,34	-	8,69
6. Sınıf	Kazanım Sayısı (n)	1	1	3	1	2
	Kazanım Oranı (n/24) %	4,16	4,16	12,49	4,16	8,33

7. Sınıf	Kazanım Sayısı (n)	2	1	2	1	2
	Kazanım Oranı (n/22) %	9,09	4,54	9,09	4,54	9,09
8. Sınıf	Kazanım Sayısı (n)	2	1	2	1	2
	Kazanım Oranı (n/25) %	8	4	8	4	8

Tablo 5’de görüldüğü gibi 5. sınıf müzik dersi öğretim programında bulunan toplam 23 kazanımın içinden makamlara %4,34 (n1), usullere %13,04 (n3), formlara %4,34 (n1), okul şarkıları ve marşlara %8,69 (n2) oranında yer verildiği tespit edilmiştir. Ortaokul 5. sınıf müzik dersi öğretim programında “tonal diziler” konu başlığı altında herhangi bir kazanıma yer verilmediği tespit edilmiştir. 6. sınıf müzik dersi öğretim programında bulunan toplam 24 kazanım içinden makamlara %4,16 (n1), usullere %4,16 (n1), formlara %12,49 (n3), tonal dizilere %4,16 (n1), okul şarkıları ve marşlara %8,33 (n2) oranında yer verildiği tespit edilmiştir. 7. sınıf müzik dersi öğretim programında bulunan toplam 22 kazanım içinden makamlara %9,09 (n2), usullere %4,54 (n1), formlara %9,09 (n2), tonal dizilere %4,54 (n1), okul şarkıları ve marşlara %9,09 (n2) oranında yer verildiği tespit edilmiştir. 8. sınıf müzik dersi öğretim programında bulunan toplam 25 kazanım içinden makamlara %8 (n2), usullere %4 (n1), formlara %8 (n2), tonal dizilere %4 (n1), okul şarkıları ve marşlara %8 (n2) oranında yer verildiği tespit edilmiştir.

5, 6, 7 ve 8. Sınıflar müzik dersi öğretim programı incelenmiş ve 5. sınıfta %30,43, 6. sınıfta %33,3, 7. sınıfta %36,35, 8. sınıfta %32 oranında Makam, Usul, Form, Tonal Diziler, Okul Şarkıları ve Marşlara yer verildiği görülmüştür. Oranlar; Makam, Usul, Form, Tonal Diziler, Okul Şarkıları ve Marşlar konularına yeterince yer verildiğini göstermektedir. Ney çalgısının belirtilen konular içerisindeki yeri ve önemi anlaşılmaktadır. Bilindiği gibi Makam, Usul, Form, Tonal Diziler, Okul Şarkıları ve Marşlar konularında öğretmen çalgısı olarak ney rahatlıkla kullanılabilir.

4.2.1. 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Yer Verilen Makamlar

5. sınıf müzik dersi öğretim programında “Türk müziğinin makamsal yapısını fark eder” kazanımına yönelik açıklamada “rast” ve “hüseyni” makamlarına; 6. sınıf öğretim programında “Türk müziğinin makamsal bir yapıda olduğunu fark eder” kazanımına yönelik açıklamada “nihavend” ve “nikriz” makamlarına; 7. sınıf öğretim programında “Türk müziğinin makamsal bir yapıda olduğunu fark eder” kazanımına yönelik açıklamada “segâh” ve “hüzzam” makamlarına; 8. sınıf öğretim programında “Türk müziğinin makamsal bir yapıda olduğunu fark eder” kazanımına yönelik açıklamada “evç” makamına, “Müzikte dizileri tanır” kazanımına yönelik açıklamada “kürdi”, “acemkürdî” ve “muhayyerkürdî” makamlarına yer verildiği tespit edilmiştir (Tablo 6).

Tablo 6: 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Makamlar

5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
Rast	Nihavend	Segâh	Evç
Hüseyni	Nikriz	Hüzzam	Kürdi
			Acemkürdî
			Muhayyerkürdî

Ney çalgısının Tablo 6’da verilen makamların icrasında önemli bir yer tuttuğu ve öğretmen çalgısı olarak neyin makamların öğretilmesinde kullanılabileceği rahatlıkla söylenebilir.

4.2.2. 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Yer Verilen Usuller

5. sınıf müzik dersi öğretim programında “Farklı ritmik yapıdaki ezgileri seslendirir”, “Temel müzik yazı ve ögelerini kullanır” ve “Farklı ritmik yapıdaki müziklere uygun hareket eder” kazanımlarına yönelik açıklamalarda 5/8’lik, 7/8’lik, 9/8’lik, 3/4’lük ve 4/4’lük, 7/8’lik ve 9/8’lik usullere; 6. sınıf öğretim programında “Temel müzik yazı ve ögelerini kullanır” kazanımına yönelik açıklamada 3/8’lik, 6/8’lik ve 5/8’lik usullere; 7. sınıf öğretim programında “Temel müzik yazı ve ögelerini kullanır” kazanımına yönelik açıklamada 7/8’lik usule; 8. sınıf öğretim

programında “Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır” kazanımına yönelik açıklamada 9/8’lik usule yer verildiği tespit edilmiştir (Tablo 7).

Tablo 7: 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Usuller

5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
3/4	3/8	7/8	9/8
4/4	5/8		
5/8	6/8		
7/8			
9/8			

4.2.3. 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Yer Verilen Formlar

5. sınıf müzik dersi öğretim programında “Müziklerdeki farklı bölümleri dansa dönüştürür” kazanımına yönelik açıklamada iki bölümlü şarkı, türkü vb. formlara; 6. sınıf öğretim programında “Müziklerde aynı ve farklı bölümleri ritim çalgılarıyla ayırt eder” ve “Müziklerde aynı ve farklı bölümleri dansa dönüştürür” kazanımlarına yönelik açıklamalarda iki ve üç bölümlü şarkı, türkü, “Yurdumuza ait başlıca müzik türlerini ayırt eder” kazanımına yönelik açıklamada ise dini müzik ve mehter müziği formlarına; 7. sınıf öğretim programında “Yurdumuza ait müzik türlerinden eserler seslendirir” kazanımına yönelik açıklamada dini müzik ve mehter müziği, “Kendi oluşturduğu ezgileri seslendirir” kazanımına yönelik açıklamada ise küçük şarkı formlarına; 8. sınıf öğretim programında “Yurdumuza ait müzik türlerinden eserler seslendirir” kazanımına yönelik açıklamada dini müzik ve mehter müziği, “Türk müziği biçimlerini tanır” kazanımına yönelik açıklamada ise Mevlevî ayini, peşrev, saz semaisi, longa, kırık hava, uzun hava, şarkı, ilahi, nefes, deyiş formlarına yer verildiği tespit edilmiştir (Tablo 8).

Tablo 8: 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Formlar

5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
İki bölümlü şarkı	İki ve üç bölümlü şarkı	Küçük şarkı	Dini müzik
İki bölümlü türkü	İki ve üç bölümlü türkü	Dini müzik	Mehter müziği
	Dini müzik	Mehter müziği	Mevlevî ayini
	Mehter müziği		Peşrev
			Saz semaisi
			Longa
		Kırık hava	

			Uzun hava
			Şarkı
			İlahi
			Nefes
			Değiş

4.2.4. 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Yer Verilen Tonal Diziler

5. sınıf öğretim programı kazanımlarının açıklamalarında tonal dizilere yer verilmediği tespit edilmiştir. 6. sınıf öğretim programında “Öğrendiği notaları seslendirir” kazanımına yönelik olarak yapılan “Öğrencilere kalın do-ince do aralığındaki notaları algılamaya yönelik seslendirme çalışmaları öğretmenin çalgı eşliği desteği ile yaptırılmalıdır” açıklamada do majör tonal dizisine yer verildiği anlaşılmaktadır. 7. sınıf öğretim programında “Müzikte dizileri tanır” kazanımına yönelik açıklamada do majör ve la minör dizilerine; 8. sınıf öğretim programında “Müzikte dizileri tanır” kazanımına yönelik açıklamada tek diyezli (sol majör, mi minör) ve tek bemollü (fa majör, re minör) dizilere yer verildiği tespit edilmiştir (Tablo 9).

Tablo 9: 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Tonal Diziler

5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
Yok	Do majör	Do majör	Sol majör
		La minör	Mi minör
			Fa majör
			Re minör

Majör ve minör tüm perde seslerinin öğretmen çalgısı olarak ney ile icrası pek yaygın olamamakla birlikte imkânsız da değildir. Ney perdelerinin doğru kullanılması ve ney eğitimine dâhil edilmesiyle öğretmen çalgısı olarak neyin, Tampere ses sisteminde de rahatlıkla kullanılabilecek nitelikte olduğu söylenebilir.

4.2.5. 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Yer Verilen Okul Şarkıları ve Marşlar

5. sınıf öğretim programında “İstiklâl Marşı’nı anlamına uygun söylemeye özen gösterir” ve “Belirli gün ve haftalarla ilgili müzik etkinliklerine katılır” kazanımlarına yönelik açıklamalarda İstiklal marşı, millî, dinî ve manevi günler ile

belirli gün ve haftalarda okunacak marşlar ve okul şarkılarına; 6. sınıf öğretim programında “İstiklâl Marşı’nı birlikte söyler” ve “Millî birlik ve beraberlik duygusunu güçlendiren marşlarımızı doğru söyler” kazanımlarına yönelik açıklamalarda İstiklal marşı, millî, dinî ve manevi günler ile belirli gün ve haftalarda okunacak marşlar ve okul şarkılarına; 7. sınıf öğretim programında “İstiklâl Marşı’nı doğru söyler” ve “Millî birlik ve beraberlik duygusunu güçlendiren marşlarımızı doğru söyler” kazanımlarına yönelik açıklamalarda İstiklal marşı, millî, dinî ve manevi günler ile belirli gün ve haftalarda okunacak marşlar ve okul şarkılarına; 8. sınıf öğretim programında “İstiklâl Marşı’nı doğru söyler” ve “Toplum hayatımızda önemli bir yer tutan marşlarımızı doğru söyler” kazanımlarına yönelik açıklamalarda İstiklal marşı, millî, dinî ve manevi günler ile belirli gün ve haftalarda okunacak marşlar ve okul şarkılarına yer verildiği tespit edilmiştir (Tablo 10).

Tablo 10: 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Okul Şarkıları ve Marşlar

5. Sınıf	6. Sınıf	7. Sınıf	8. Sınıf
İstiklal marşı, millî, dinî ve manevi günler ile belirli gün ve haftalar	İstiklal marşı, millî, dinî ve manevi günler ile belirli gün ve haftalar	İstiklal marşı, millî, dinî ve manevi günler ile belirli gün ve haftalar	İstiklal marşı, millî, dinî ve manevi günler ile belirli gün ve haftalar

4.3. LİSE 9, 10, 11 VE 12. SINIFLAR MÜZİK DERSİ ÖĞRETİM PROGRAMINDA MAKAM, USUL, FORM, TONAL DİZİLER, OKUL ŞARKILARI VE MARŞLARA NE DÜZEYDE YER VERİLDİĞİNE İLİŞKİN BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde T.C. Milli Eğitim Bakanlığı müzik dersi öğretim programı (Lise 9, 10, 11, 12. Sınıflar) sınıf düzeyi, öğrenme alanı ve kazanımlar yönünden incelenmiştir (MEB, 2018). Kazanımlar içeriklerine göre “Makam”, “Usul”, “Form”, “Tonal Diziler”, “Okul Şarkıları ve Marşlar” konu başlıkları altında yapılandırılmıştır. Makam, Usul, Form, Tonal Diziler, Okul Şarkıları ve Marşlar konularının toplam kazanımlara göre oranları tespit edilmiş ve Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 11: 9, 10, 11, 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Makam, Usul, Form, Tonal Diziler, Okul Şarkıları ve Marşlar Konularının Kazanımlara Göre Oranları

		Makam	Usul	Form	Tonal Diziler	Okul Şarkıları ve Marşlar
9. Sınıf	Kazanım Sayısı (n)	2	2	3	-	1
	Kazanım Oranı (n/25) %	8	8	12	-	8
10. Sınıf	Kazanım Sayısı (n)	2	2	2	1	2
	Kazanım Oranı (n/22) %	9,09	9,09	9,09	4,54	9,09
11. Sınıf	Kazanım Sayısı (n)	2	1	1	1	3
	Kazanım Oranı (n/24) %	8,33	4,16	4,16	4,16	12,49
12. Sınıf	Kazanım Sayısı (n)	2	1	3	-	1
	Kazanım Oranı (n/21) %	9,52	4,76	14,28	-	4,76

Tablo 11’de görüldüğü gibi 9. sınıf müzik dersi öğretim programında bulunan toplam 25 kazanımın içinden makamlara %8 (n2), usullere %8 (n2), formlara %12 (n3), okul şarkıları ve marşlara % 4 (n1) oranında yer verildiği tespit edilmiştir. 9. sınıf müzik dersi öğretim programında tonal diziler konu başlığı altında herhangi bir kazanıma yer verilmediği tespit edilmiştir. 10. sınıf müzik dersi öğretim programında bulunan toplam 22 kazanımın içinden makamlara %9,09 (n2), usullere %9,09 (n2), formlara %9,09 (n2), tonal dizilere %4,54 (n1), okul şarkıları ve marşlara %9,09 (n2) oranında yer verildiği tespit edilmiştir. 11. sınıf müzik dersi öğretim programında

bulunan toplam 24 kazanımın içinden makamlara %8,33 (n2), usullere %4,16 (n1), formlara %4,16 (n1), tonal dizilere %4,16 (n1), okul şarkıları ve marşlara %12,49 (n3) oranında yer verildiği tespit edilmiştir. 12. sınıf müzik dersi öğretim programında bulunan toplam 21 kazanımın içinden makamlara %9,52 (n2), usullere %4,76 (n1), formlara %14,28 (n3), okul şarkıları ve marşlara %12,49 (n3) oranında yer verildiği tespit edilmiştir. 12. sınıf müzik dersi öğretim programında tonal diziler konu başlığı altında herhangi bir kazanıma yer verilmediği tespit edilmiştir.

4.3.1. 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Yer Verilen Makamlar

9. sınıf müzik dersi öğretim programında “Türk müziğine ait makamsal eserleri seslendirir” ve “Türk müziğinin makamsal yapısını tanır” kazanımlarına yönelik açıklamada uşşak ve hicaz makamlarına; 10. sınıf öğretim programında “Türk müziğine ait makamsal eserleri seslendirir” ve “Türk müziğinin makamsal yapısını tanır” kazanımlarına yönelik açıklamada rast ve saba makamlarına; 11. sınıf öğretim programında “Türk müziğine ait makamsal eserleri seslendirir” ve “Türk müziğinin makamsal yapısını tanır” kazanımlarına yönelik açıklamada segâh ve hüzzam makamlarına; 12. sınıf öğretim programında “Türk müziğine ait makamsal eserleri seslendirir.” ve “Türk müziğinin makamsal yapısını tanır” kazanımlarına yönelik açıklamada kürdi, hüseyini ve nihavend makamlarına yer verildiği tespit edilmiştir (Tablo 12).

Tablo 12: 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Makamlar

9. Sınıf	10. Sınıf	11. Sınıf	12. Sınıf
Uşşak	Rast	Segâh	Kürdi
Hicaz	Hicaz	Hüzzam	Hüseyini
			Nihavend

4.3.2. 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Yer Verilen Usuller

9. sınıf müzik dersi öğretim programında “Basit ölçüleri tanır” ve “Türk müziği usullerinin vuruşlarını tanır” kazanımlarına yönelik açıklamada 2/4’lük, 3/4’lük, 4/4’lük 5/8’lik, 6/8’lik, 7/8’lik, 8/8’lik ve 9/8’lik usullere; 10. sınıf öğretim programında “Türk müziği usullerinin vuruşlarını tanır” ve “Bileşik ölçüleri tanır”

kazanımlarına yönelik açıklamada 6/8'lik, 8/8'lik, 9/8'lik ve 10/8'lik usullere; 11. sınıf öğretim programında “Aksak ölçüleri tanır” kazanımına yönelik açıklamada 5/8'lik ve 7/8'lik usullere; 12. sınıf öğretim programında “Aksak usulleri/ölçüleri tanır” kazanımına yönelik açıklamada 9/8'lik, 10/8'lik ve 12/8'lik usullere yer verildiği tespit edilmiştir (Tablo 13).

Tablo 13: 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Usuller

9. Sınıf	10. Sınıf	11. Sınıf	12. Sınıf
2/4	6/8	5/8	9/8
3/4	8/8	7/8	10/8
4/4	9/8		12/8
5/8	10/8		
6/8			
7/8			
8/8			
9/8			

4.3.3. 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Yer Verilen Formlar

9. sınıf müzik dersi öğretim programında “Türk müziği türlerinden örnek eserler seslendirir”, “Türk halk müziği ve Türk sanat müziğinin genel özelliklerini açıklar” ve “Ülkemizdeki müzikleri türlerine göre sınıflandırır” kazanımlarına yönelik açıklamada Türk halk müziği, Türk sanat müziği, dinî müzik, mehter müziği, uzun hava, kırık hava, peşrev, saz semai, şarkı, fasıl formlarına; 10. sınıf öğretim programında “Türk halk müziği eserlerini dinler.” ve “Türk sanat müziği ve dinî müzik eserlerini dinler.” kazanımlarına yönelik açıklamada uzun havalar, kırık havalar, oyun havaları, zeybekler, dinî müzik formlarına; 11. sınıf öğretim programında “Müzik biçimlerini (formlarını) ayırt eder.” kazanımına yönelik açıklamada kâr, kâr-ı natık, beste, ağır semai, yürük semai, peşrev, saz semaisi, longa, köçekçe, sirto, mandıra, oyun havası, zeybek, çiftetelli formlarına; 12. sınıf öğretim programında “Türk müziği eserlerini dinleyerek dağarcık oluşturur.” kazanımına yönelik açıklamada eser örnekleri form isimleri ve bestekârları ile beraber verilmiştir: Dede Efendi (Rast Kâr-ı Nâtık), İtrî (Neva Kâr, Segâh Tekbir, Salât-ı Ümmiye), Hüseyin Fahreddin Dede (Acemaşiran Mevlevî Âyini), Münir Nurettin Selçuk (Aziz İstanbul), Mehmet Reşat Aysu (Kürdilihicazkâr Saz Semai), Tanburi Cemil Bey (Muhayyer Saz Semai),

Muharrem Ertay (Gine G Eyledi Avşar Elleri), Neşet Ertay (Neredesin Sen), Davut Sulari (Siyah Perçemini Dökmüş Yüzüne), Ali Ekber Çiçek (Haydar), Talip Özkan (Yağar Yağmur Yer Yaş Olur), Hisarlı Ahmet (Elif Dedim Be Dedim), Mehmet Erenler (Söğüdün Erenleri), Özay Gönüm (Duman da Vardır Şu Dağların Başında). “Türk halk müziği formlarını ayırt eder” ve “Türk halk müziği türlerini ayırt eder” kazanımlarına yönelik açıklamalarda Kırık hava, uzun hava, karma hava, Bozlak, barak, maya, hoyrat, gazel, gurbet havası, zeybek, mengi, bengi, karşılama, horon, halay formlarına yer verildiği tespit edilmiştir (Tablo 14).

Tablo 14: 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Formlar

9. Sınıf	10. Sınıf	11. Sınıf	12. Sınıf
Dini müzik	Dini müzik	Kâr	Kırık hava
Mehter müziği	Uzun hava	Kâr-ı natık	Uzun hava
Uzun hava	Kırık hava	Beste	Karma hava
Kırık hava	Oyun havaları	Ağır semai	Bozlak
Peşrev	Zeybekler	Yürük semai	Barak
Saz semai		Peşrev	Maya
Şarkı		Saz semaisi	Hoyrat
Fasıl		Longa	Gazel
		Köçekçe	Gurbet havası
		Sirto	Zeybek
		Mandıra	Mengi
		Oyun havası	Bengi
		Zeybek	Karşılama
		Çiftetelli	Horon
			Halay

4.3.4. 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Yer Verilen Tonal Diziler

9. sınıf müzik dersi öğretim programında tonal dizi konu başlığı altında herhangi bir kazanıma yer verilmediği tespit edilmiştir. 10. sınıf öğretim programında “Bir diyezli ve bir bemollü majör-minör tonaliteleri tanır” kazanımına yönelik açıklamada “Bir diyezli ve bir bemollü majör-minör tonalitelerden sol majör ve mi minör” tonal dizilerine; 11. sınıf öğretim programında “Diyez ve bemol sırasına göre şarkının tonunu belirler” kazanımına yönelik açıklamada ise “İki diyezli-bemollü tonalitelerden re majör ve si minör” tonal dizilerine yer verildiği tespit edilmiştir. 12.

sınıf müzik dersi öğretim programında tonal dizi konu başlığı altında herhangi bir kazanıma yer verilmediği tespit edilmiştir (Tablo 15).

Tablo 15: 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Tonal Diziler

9. Sınıf	10. Sınıf	11. Sınıf	12. Sınıf
Yok	Sol majör	Re majör	Yok
	Mi minör	Si minör	

4.3.5. 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Yer Verilen Okul Şarkıları ve Marşlar

9. sınıf müzik dersi öğretim programında “İstiklâl Marşı”nı nefes yerlerine dikkat ederek söyler” kazanımına yönelik açıklamada İstiklâl Marşına; 10. sınıf müzik dersi öğretim programında “İstiklâl Marşı”nı süre değerlerine uygun söyler”, “Millî bilinç kazandıran marşları ve kahramanlık türkülerini seslendirir” kazanımlarına yönelik açıklamalarda İstiklâl Marşı ve milli marşlara; 11. sınıf müzik dersi öğretim programında “İstiklâl Marşı”nı doğru ve etkili söyler”, “Marş ve şarkı dağarcığını geliştirir”, “Atatürk’ün sevdiği şarkı ve türkülerden örnek eserler seslendirir” İstiklâl Marşı, vatan sevgisi, kahramanlık, gençlik konulu ve Atatürk’ün sevdiği şarkılara; 12. sınıf müzik dersi öğretim programında “Marşlarımızı anlamlarına uygun seslendirir” kazanımına yönelik açıklamada İzmir Marşı, Gençlik Marşı ve Mehter marşlarına yer verildiği tespit edilmiştir (Tablo 16).

Tablo 16: 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Müzik Dersi Öğretim Programında Okul Şarkıları ve Marşlar

9. Sınıf	10. Sınıf	11. Sınıf	12. Sınıf
İstiklâl marşı	İstiklâl marşı	İstiklâl marşı	İzmir marşı
	Millî marşlar	Vatan sevgisi konulu marşlar	Gençlik marşı
		Kahramanlık konulu marşlar	Mehter marşı
		Gençlik konulu marşlar	

		Atatürk'ün sevdiği şarkılar	
--	--	-----------------------------	--

4.4. GÜZEL SANATLAR LİSESİ 9, 10, 11, 12. SINIFLAR ÇALGI EĞİTİMİ NEY ÖĞRETİM PROGRAMINDA MAKAM, USUL, FORM, TONAL DİZİLER, OKUL ŞARKILARI VE MARŞLARA NE DÜZEYDE VERİLDİĞİNE İLİŞKİN BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü Güzel Sanatlar Lisesi çalgı eğitimi ney dersi öğretim programı (9, 10, 11, 12. Sınıflar) sınıf düzeyi, öğrenme alanı ve kazanımlar yönünden incelenmiştir (MEB, 2018). Kazanımlar içeriklerine göre “Makam”, “Usul”, “Form”, “Tonal Diziler”, “Okul Şarkıları ve Marşlar” konu başlıkları altında yapılandırılmıştır. Makam, Usul, Form, Tonal Diziler, Okul Şarkıları ve Marşlar konularının toplam kazanımlara göre oranları tespit edilmiş ve Tablo 17’de verilmiştir.

Tablo 17: 9, 10, 11, 12. Sınıflar Çalgı Eğitimi Ney Dersi Öğretim Programında Makam, Usul, Form, Tonal Diziler, Okul Şarkıları ve Marşlar Konularının Kazanımlara Göre Oranları

		Makam	Usul	Form	Tonal Diziler	Okul Şarkıları ve Marşlar
9. Sınıf	Kazanım Sayısı (n)	-	2	-	-	-
	Kazanım Oranı (n/36) %	-	5,55	-	-	-
10. Sınıf	Kazanım Sayısı (n)	4	2	4	-	-
	Kazanım Oranı (n/14) %	28,57	14,28	28,57	-	-

11. Sınıf	Kazanım Sayısı (n)	16	2	-	-	-
	Kazanım Oranı (n/20) %	80	10	-	-	-
12. Sınıf	Kazanım Sayısı (n)	18	2	1	-	-
	Kazanım Oranı (n/23) %	78,26	8,69	4,34	-	-

Tablo 17’de görüldüğü gibi 9. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında bulunan toplam 36 kazanımın içinden sadece usullere %5,55 (n2) yer verildiği tespit edilmiştir. 9. sınıf müzik dersi öğretim programında makamlara, formlara, tonal dizilere, okul şarkıları ve marşlar konu başlığı altında herhangi bir kazanıma yer verilmediği tespit edilmiştir. 10. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında bulunan toplam 14 kazanımın içinden makamlara %28,57 (n4), usullere %14,28 (n2), formlara %28,57 (n4) oranında yer verildiği tespit edilmiştir. 10. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında tonal diziler, okul şarkıları ve marşlar konu başlığı altında herhangi bir kazanıma yer verilmediği tespit edilmiştir. 11. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında bulunan toplam 20 kazanımın içinden makamlara %80 (n16), usullere %10 (n2) oranında yer verildiği tespit edilmiştir. 11. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında formlar, tonal diziler, okul şarkıları ve marşlar konu başlığı altında herhangi bir kazanıma yer verilmediği tespit edilmiştir. 12. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında bulunan toplam 23 kazanımın içinden makamlara %78,26 (n18), usullere %8,69 (n2), formlara %4,34 (n1) oranında yer verildiği tespit edilmiştir. 12. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında tonal diziler, okul şarkıları ve marşlar konu başlığı altında herhangi bir kazanıma yer verilmediği tespit edilmiştir.

4.4.1. 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Çalgı Eğitimi Ney Dersi Öğretim Programında Yer Verilen Makamlar

9. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında makam konu başlığı altında herhangi bir kazanıma yer verilmediği tespit edilmiştir. 10. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında “Rast makamında uygulamalar yapar”, “Segâh makamında uygulamalar yapar”, “Hüseyni makamında uygulamalar yapar”, “Kürdi makamında uygulamalar yapar” kazanımlarına yönelik açıklamalarda rast, segâh, hüseyini ve kürdi makamlarına; 11. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında “Neva makamı dizisinde aralık çalışmaları yapar”, “Neva makamında melodik etüt ve eserler çalar”, “Muhayyer ve muhayyerkürdî makamı dizilerinde aralık çalışmaları yapar”, “Muhayyer ve muhayyerkürdî makamlarında melodik etüt ve eserler çalar”, “Uşşak ve bayati makamı dizilerinde aralık çalışmaları yapar”, “Uşşak ve bayati makamlarında melodik etüt ve eserler çalar”, “Çargâh, mahur ve acemaşiran makamı dizilerinde aralık çalışmaları yapar”, “Çargâh, mahur ve acemaşiran makamlarında melodik etüt ve eserler çalar”, “Buselik makamı dizisinde aralık çalışmaları yapar”, “Buselik makamında melodik etüt ve eserler çalar”, “Tahir ve tahirbuselik makamı dizilerinde aralık çalışmaları yapar”, “Tahir ve tahirbuselik makamlarında melodik etüt ve eserler çalar”, “Nihavend makamı dizisinde aralık çalışmaları yapar”, “Nihavend makamında melodik etüt ve eserler çalar”, “Sultaniyegâh makamı dizilerinde aralık çalışmaları yapar”, “Sultaniyegâh makamında melodik etüt ve eserler çalar” kazanımlarına yönelik açıklamalarda neva, muhayyer, muhayyerkürdî, uşşak, beyâtî, çargâh, mahur, acemaşiran, buselik, tahir, tahirbuselik, nihavend ve sultaniyegâh makamlarına; 12. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında “Hicazhümayun makamı dizisinde aralık çalışmaları yapar” “Hicazhümayun makamında melodik etüt ve eserler çalar”, “Hicaz makamı dizisinde neyi ile aralık çalışmaları yapar”, “Hicaz makamında melodik etüt ve eserler çalar”, “Zirgüleli hicaz makamı dizisinde aralık çalışmaları yapar”, “Zirgüleli hicaz makamında melodik etüt ve eserler çalar”, “Saba makamı dizisinde aralık çalışmaları yapar”, “Saba makamında melodik etüt ve eserler çalar”, “Hüzzam makamı dizisinde aralık çalışmaları yapar”, “Hüzzam makamında melodik etüt ve eserler çalar”, “Karcıgar makamı dizisinde aralık çalışmaları yapar”, “Karcıgar makamında melodik etüt ve eserler çalar”, “Kürdilihicazkâr makamı dizilerinde aralık çalışmaları yapar”, “Kürdilihicazkâr

makamında melodik etüt ve eserler çalar” kazanımlarına yönelik açıklamalarda hicazhümayun, hicaz, zirgüleli hicaz, saba, hüzzam, karcıgar, kürdilihicazkâr makamlarına yer verildiği tespit edilmiştir (Tablo 18).

Tablo 18: 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Çalgı Eğitimi Ney Dersi Öğretim Programında Makamlar

9. Sınıf	10. Sınıf	11. Sınıf	12. Sınıf
Yok	Rast	Neva,	Hicazhümayun
	Segâh	Muhayyer,	Hicaz
	Hüseyni	Muhayyerkürdi,	Zirgülelihicaz
	Kürdi	Uşşak,	Saba
		Beyâti,	Hüzzam
		Çargâh,	Karcıgar
		Mahur,	Kürdilihicazkâr
		Acemaşiran,	
		Buselik,	
		Tahir,	
		Tahirbuselik,	
		Nihavend	
		Sultaniyegâh	

4.4.2. 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Çalgı Eğitimi Ney Dersi Öğretim Programında Yer Verilen Usuller

9. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında “İki, üç ve dört zamanlı usulleri tanır”, “İki, üç ve dört zamanlı usulleri vurur” kazanımlarına yönelik açıklamada Nim sofyan, semai ve sofyan usullerine; 10. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında “Beş ve altı zamanlı usulleri tanır”, “Beş ve altı zamanlı usulleri vurur” kazanımlarına yönelik açıklamada Türk aksağı, yürük semai, sengin semai ve ağır sengin semai usullerine; 11. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında “Yedi ve sekiz zamanlı usulleri tanır”, “Yedi ve sekiz zamanlı usulleri vurur” kazanımlarına yönelik açıklamalarda Devrihindi, devri turan, düyek, müsemmen usullerine 12. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında “Dokuz ve on zamanlı usulleri tanır”, “Dokuz ve on zamanlı usulleri vurur” kazanımlarına yönelik açıklamada aksak, oynak, raks aksağı, evfer, aksak semai, lenk fahte, çengiharbi usullerine yer verildiği tespit edilmiştir (Tablo 19).

Tablo 19: 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Çalgı Eğitimi Ney Dersi Öğretim Programında Usuller

9. Sınıf	10. Sınıf	11. Sınıf	12. Sınıf
Nim sofyan	Türk aksağı	Devrihindi	Aksak
Semai	Yürük semai	Devri turan	Oynak
Sofyan	Sengin semai	Düyek	Raks aksağı
	Ağır sengin semai	Müsemmen	Evfer
			Aksak semai
			Lenk fahte
			Çengiharbi

4.4.3. 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Çalgı Eğitimi Ney Dersi Öğretim Programında Yer Verilen Formlar

9. ve 11. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında form konu başlığı altında herhangi bir kazanıma yer verilmediği tespit edilmiştir. 10. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında “Rast makamında melodik etüt, örnek ilahi ve peşrev çaldırılmalıdır”, “Segâh makamında melodik etüt, örnek ilahi ve peşrev çaldırılmalıdır”, “Hüseyni makamında melodik etüt, örnek ilahi ve peşrev çaldırılmalıdır”, “Kürdi makamında melodik etüt, örnek ilahi ve peşrev çaldırılmalıdır” kazanımlarına yönelik açıklamalarda ilahi ve peşrev formlarına; 12. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında “Temel seslerde vibrasyon çalışmaları yapar” kazanımına yönelik açıklamada ilahi, peşrev ve saz semai formlarına yer verildiği tespit edilmiştir (Tablo 20).

Tablo 20: 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Çalgı Eğitimi Ney Dersi Öğretim Programında Formlar

9. Sınıf	10. Sınıf	11. Sınıf	12. Sınıf
Yok	İlahi	Yok	İlahi
	Peşrev		Peşrev
			Saz semai

4.4.4. 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Çalgı Eğitimi Ney Dersi Öğretim Programında Yer Verilen Tonal Diziler

9, 10, 11 ve 12. Sınıflar çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında Tonal Diziler konu başlığı altında herhangi bir kazanıma yer verilmediği tespit edilmiştir.

4.4.5. 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar Çalgı Eğitimi Ney Dersi Öğretim Programında Yer Verilen Okul Şarkıları Ve Marşlar

9, 10, 11 ve 12. Sınıflar çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında Okul Şarkıları ve Marşlar konu başlığı altında herhangi bir kazanıma yer verilmediği tespit edilmiştir.

4.5. “NEY EĞİTİMİ ALMIŞ MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN LİSANS EĞİTİMİNDE ALMIŞ OLDUKLARI BİREYSEL ÇALGI NEY EĞİTİM PROGRAMINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ NELERDİR?” ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Türkiye’de tüm özel ve resmi ortaokul ve lise düzeyindeki okullarda görev yapmakta olan, amatör ve mesleki düzeyde ney eğitimi almış tüm öğretmenlere anket gönderilmiştir. Mesleki ya da amatör olarak ney eğitimi almış elli (50) müzik öğretmenine ulaşılmıştır. Çalışmanın bu bölümünde mesleki ya da amatör olarak ney eğitimi almış elli (50) müzik öğretmenin hizmet yılı, okul kademe türü ve aldıkları ney eğitimi düzeyine ilişkin bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 21: Ankete Katılan Öğretmenlerin Hizmet Yılı ve Okul Kademe Türü

Hizmet Yılı Kurum	0-5	5-10	10-15	15-20	20 ve üstü
Ortaokul	19	10	2	1	-
Lise	10	7	7	2	5

Ankete katılan öğretmenlerin hizmet yılı ve okul kademe türüne ilişkin bilgiler Tablo 21’de görülmektedir. Öğretmenlerin on dokuzu (19) 0-5 yıl, onu (10) 5-10 yıl, ikisi (2) 10-15 yıl ve biri (1) 15-20 yıl ortaokul kademesinde görev yaptıklarını belirtmişlerdir. Lise kademesinde ise onu (10) 0-5 yıl, yedisi (7) 5-10 yıl, yedisi (7)

10-15 yıl, ikisi (2) 15-20 yıl ve beşi (5) ise 20 ve üstü yıl görev yaptıklarını belirtmişlerdir. Ney eğitimi almış öğretmenlerin hizmet yılının çoğunlukla beş (5) ila on (10) yıl arasında olduğu başka bir ifadeyle neyzen öğretmenlerinin hizmet yılının on yıldan fazla olmadığı anlaşılmaktadır. Neyzen müzik öğretmenin çok az olmasının yanı sıra Türkiye’de ortaokul ve lise düzeyinde eğitim veren neyzen müzik öğretmenlerinin hizmet sürelerinden, neyin öğretmen çalgısı olarak kullanımının çok geç başladığı söylenebilir.

Tablo 22: Ankete Katılan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Fakülte Türü

Fakülte Türü	Konservatuvar		Eğitim		Güzel Sanatlar		Sahne Sanatları		Diğer	
n50	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
	31	62	12	24	4	8	1	2	2	4

Tablo 22’de görüldüğü üzere öğretmenlerin %62’si (n31) konservatuvar, %24’ü (n12) eğitim fakültesi, %8’i (n4) güzel sanatlar fakültesi, %4’ü (n2) diğer, %2’si (n1) sahne sanatları fakültesi mezunudur. Anlaşılabacağı üzere öğretmenlerin büyük çoğunluğu konservatuvar mezunu olup, müzik öğretmenliği lisans programı mezunları ise çok azdır. Neyzen müzik öğretmenlerinin az olmasının yanı sıra müzik öğretmenliği lisans programı mezunu da azdır.

Tablo 23: Ankete Katılan Öğretmenlerin Ney Eğitimine İlişkin Bilgiler

n50	Mesleki		Amatör	
	n	%	n	%
	32	64	18	36

Tablo 23’te görüldüğü gibi öğretmenlerin %64’ü (n32) mesleki, %36’sı (n18) ise amatör olarak ney eğitimi almışlardır. Müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun mesleki düzeyde ney eğitimi almasına karşın, amatör olarak ney eğitimi almış müzik öğretmeni sayısı da azımsanmayacak düzeydedir. Amatör olarak ney eğitimi alan müzik öğretmenlerinin lisans eğitimleri sürecinde ney eğitimini alamadıkları, kendi çabaları ile ney eğitimini tamamladıkları söylenebilir. Müzik öğretmenliği lisans

programı mezunu on iki (12) öğretmenden on biri (11) amatör olarak biri (1) ise mesleki olarak ney eğitimi almıştır. Bireysel çalgı ney eğitimi almış müzik öğretmenliği lisans programı mezununun yok denecek kadar az olması dikkat çekicidir.

Tablo 24: Ankete Katılan Öğretmenlerin Ney Eğitimi Kaç Dönem Aldıklarına İlişkin Bilgiler

1 Dönem		2 Dönem		3 Dönem		4 Dönem		5 Dönem		6 Dönem		7 Dönem		8 Dönem		Diğer	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
3	8,6	1	2,9	1	2,9	3	8,6	3	8,6	1	2,9	1	2,9	18	51,4	4	11,6

Tablo 24'te görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin %51,4'ü (n18) 8 dönem, %11,6'sı (n4) 8 dönemden fazla, %8,6'lık (n3) dilimlerle 1, 4 ve 5 dönem, %2,9'luk (n1) dilimlerle ise 2, 3, 6 ve 7 dönem ney eğitimi almışlardır. Öğretmenlerin yarısından fazlasının 8 dönem ve üstü ney eğitimi aldıkları anlaşılmaktadır. Bu bilgilere göre ney eğitimi sekiz döneme tamamlamayan müzik öğretmenlerinin bireysel/ana çalgısında değişikliğe gittiği anlaşılmaktadır.

Tablo 25: Çalgı Değişikliği Yapan Öğretmenlerin Ney Eğitimi Kaç Dönem Aldıklarına İlişkin Bilgiler

1 Dönem		2 Dönem		3 Dönem		4 Dönem		5 Dönem		6 Dönem		7 Dönem		8 Dönem	
n	%	n	%	n	%	n	%	N	%	n	%	n	%	n	%
2	11,1	3	16,7	1	5,6	2	11,1	2	11,1	0	0	2	11,1	6	33,3

Tablo 25'te görüldüğü gibi on sekiz (18) öğretmenden %33,3'ü (n6) 8 dönem, %16,7'si (n3) 2 dönem, %11,1'lik (n2) dilimlerle 1, 4, 5 ve 7 dönem ney eğitimi almıştır. Çalgı değişikliği yapan öğretmenlerin hangi çalgılardan ney çalgısına geçtikleri Tablo 26'da verilmiştir.

Tablo 26: Çalgı Değişikliği Yapan Öğretmenlerin Önceki Çalgısına İlişkin Bilgiler

Bağlama		Çello		Flüt		Kaval		Klarnet		Mey		Diğer	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1	5,6	1	5,6	3	16,6	7	38,8	2	11,1	2	11,1	2	11,1

Tablo 26’da çalgı değişikliği yapan öğretmenlerin ilk çalgısının %38’inin (n7) kaval, %16,6’sının (n3) flüt, %11,1’lik (n2) dilimlerle klarnet, mey ve diğer, %5,6’lık (n1) dilimlerle çello ve bağlama olduğu görülmektedir. Bu bulgulara göre çalgı değişikliği yapan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun nefesli çalgılardan ney çalgısına geçtiği anlaşılmaktadır. Çalgı değişikliğine giden müzik öğretmenlerinin dördü (4) müzik öğretmenliği lisans programı mezunu olup flüt ve çello çalgısından ney çalgısına geçiş yaptıkları tespit edilmiştir.

Tablo 27: Öğretmenlerin Lisans Düzeyinde Haftada Kaç Saat Ney Eğitimi Aldığına İlişkin Bilgiler

1 Saat		2 Saat		4 Saat		6 Saat		8 Saat	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
3	8,6	9	25,7	10	28,6	9	25,7	4	11,4

Tablo 27’de görüldüğü üzere öğretmenlerin %28,6’sı (n10) dört (4) saat, %25,7’si (n9) altı (6) saat, %25,7’si (n9) iki (2) saat, %11,4’ü (n4) sekiz (8) saat, %8,6’sı (n3) bir saat lisans düzeyinde ney eğitimi almışlardır. Tüm müzik öğretmenlerinin yeteri düzeyde ney eğitimi aldığı rahatlıkla söylenebilir.

Tablo 28: Ney Eğitimi Amatör Olarak Almış Öğretmenlerin Ney Eğitimine Başlama ve Sürdürmelerine İlişkin Bilgiler

1-5 Yıl		6-10 Yıl		11-15 Yıl		16-20 yıl		21 ve üzeri	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
17	47,22	4	11,11	9	24,9	2	5,55	4	11,11

Tablo 28’de öğretmenlerin %47,22’si (n17) 1-5 yıl, %24,9’u (n9) 11-15 yıl, %11,11’i (n4) 21 ve üzeri yıl, , %11,11’i (n4) 6-10 yıl ve %5,55’i (n2) 16-20 yıl amatör olarak ya da bireysel çabasıyla ney eğitimine başladıkları ve sürdürdükleri görülmektedir. Amatör olarak ney eğitimi almış on sekiz (18) öğretmenin dışında mesleki olarak ney eğitimi almış on sekiz öğretmenin de lisans eğitimi öncesinde amatör olarak ney eğitimi aldıkları anlaşılmaktadır.

Tablo 29: Öğretmenlerin Ney Derslerinde İcra Tekniklerine Ne Düzeyde Yer Verildiğine Yönelik Düşüncelerine İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1	2	8	16	13	26	20	40	8	16

Tablo 29’da görüldüğü üzere öğretmenlerin ney derslerinde icra tekniklerine ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz sorusuna %40’ının (n20) büyük ölçüde, %26’sının (n13) kısmen, %16’sının (n8) tamamen, %16’sının (n8) çok az ve %2’sinin (n1) hiç şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre öğretmenlerin büyük oranda lisans düzeyinde aldıkları ney eğitiminde icra tekniklerine yeterli düzeyde yer verildiğini düşündükleri söylenebilir.

Tablo 30: Öğretmenlerin Ney Derslerinde Türk Sanat Müziği Makamlarına Ne Düzeyde Yer Verildiğine Yönelik Düşüncelerine İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
0	0	7	14	8	16	22	44	13	26

Tablo 30’da görüldüğü üzere öğretmenlerin ney derslerinde Türk sanat müziği makamlarına ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz sorusuna %44’ünün (n22) büyük ölçüde, %26’sının (n13) tamamen, %16’sının (n8) kısmen, %14’ünün (n7) çok az şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre öğretmenlerin büyük oranda lisans düzeyinde aldıkları ney eğitiminde Türk sanat müziği makamlarına yeterli düzeyde yer verildiğini düşündükleri söylenebilir.

Tablo 31: Öğretmenlerin Ney Derslerinde Türk Sanat Müziği Usullerine Ne Düzeyde Yer Verildiğine Yönelik Düşüncelerine İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
3	6	5	10	9	18	22	44	11	22

Tablo 31’de görüldüğü üzere öğretmenlerin ney derslerinde Türk sanat müziği usullerine ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz sorusuna %44’ünün (n22) büyük ölçüde, %22’sinin (n11) tamamen, %18’inin (n9) kısmen, %10’unun (n5) çok az ve %6’sının hiç şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre öğretmenlerin büyük oranda lisans düzeyinde aldıkları ney eğitiminde Türk sanat müziği usullerine yeterli düzeyde yer verildiğini düşündükleri söylenebilir.

Tablo 32: Öğretmenlerin Ney Derslerinde Türk Sanat Müziği Formlarına Ne Düzeyde Yer Verildiğine Yönelik Düşüncelerine İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
0	0	5	10	16	32	19	38	10	20

Tablo 32’de öğretmenlerin ney derslerinde Türk sanat müziği formlarına ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz sorusuna %38’inin (n19) büyük ölçüde, %32’sinin (n16) kısmen, %20’sinin (n10) tamamen, %10’unun (n5) ise çok az şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre öğretmenlerin büyük oranda lisans düzeyinde aldıkları ney eğitiminde Türk sanat müziği formlarına yeterli düzeyde yer verildiğini düşündükleri söylenebilir.

Tablo 33: Öğretmenlerin Ney Derslerinde Türk Halk Müziği Makamlarına Ne Düzeyde Yer Verildiğine Yönelik Düşüncelerine İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
5	10	19	38	20	40	5	10	1	2

Tablo 33’te öğretmenlerin “ney derslerinde Türk halk müziği makamlarına ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna %40’ının (n20) kısmen, %38’inin (n19) çok az, %10’unun (n5) büyük ölçüde, %10’unun (n5) hiç ve %2’sinin (n1) ise tamamen şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre öğretmenlerin büyük oranda lisans düzeyinde aldıkları ney eğitiminde Türk halk müziği makamlarına yeterli düzeyde yer verilmediğini düşündükleri söylenebilir.

Tablo 34: Öğretmenlerin Ney Derslerinde Türk Halk Müziği Formlarına Ne Düzeyde Yer Verildiğine Yönelik Düşüncelerine İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
10	20	16	32	17	34	5	10	2	4

Tablo 34’te öğretmenlerin “ney derslerinde Türk halk müziği formlarına ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna %34’ünün (n17) kısmen, %32’sinin (n16) çok az, %10’unun (n5) büyük ölçüde, %20’sinin (n10) hiç ve %4’ünün (n2) ise tamamen şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre öğretmenlerin büyük oranda lisans düzeyinde aldıkları ney eğitiminde Türk halk müziği formlarına yeterli düzeyde yer verilmediğini düşündükleri söylenebilir.

Tablo 35: Öğretmenlerin Ney Derslerinde Batı Müziği Tonal Ezgi ve Dizilerine Ne Düzeyde Yer Verildiğine Yönelik Düşüncelerine İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
20	40	20	40	6	12	3	6	1	2

Tablo 35’te öğretmenlerin “ney derslerinde Batı müziği tonal ezgi ve dizilerine ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna %40’ının (n20) çok az, %40’ının (n20) hiç, %12’sinin (n6) kısmen, %6’sının (n3) büyük ölçüde ve %2’sinin (n1) ise tamamen şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre öğretmenlerin büyük oranda lisans düzeyinde aldıkları ney eğitiminde Batı müziği tonal ezgi ve dizilerine yeterli düzeyde yer verilmediğini düşündükleri söylenebilir.

Tablo 36: Öğretmenlerin Ney Derslerinde Okul Şarkıları ve Marşlara Ne Düzeyde Yer Verildiğine Yönelik Düşüncelerine İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
28	56	15	30	5	10	1	2	1	2

Tablo 36’da öğretmenlerin “ney derslerinde okul şarkıları ve marşlara ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna %56’sının (n28) hiç, %30’unun (n15) çok az, %10’unun (n5) kısmen, %2’sinin (n1) büyük ölçüde ve %2’sinin (n1) ise tamamen şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre öğretmenlerin büyük oranda lisans düzeyinde aldıkları ney eğitiminde okul şarkıları ve marşlara yeterli düzeyde yer verilmediğini düşündükleri söylenebilir.

Tablo 37: Öğretmenlerin Ney Derslerinde Popüler Müziklere Ne Düzeyde Yer Verildiğine Yönelik Düşüncelerine İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
20	40	14	28	12	24	3	6	1	2

Tablo 37’de öğretmenlerin “ney derslerinde popüler müziklere ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna %40’ının (n20) hiç, %28’inin (n14) çok az, %24’ünün (n12) kısmen, %6’sının (n3) büyük ölçüde ve %2’sinin (n1) ise tamamen şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre öğretmenlerin büyük oranda lisans düzeyinde aldıkları ney eğitiminde popüler müziklere yeterli düzeyde yer verilmediğini düşündükleri söylenebilir.

4.6. “NEY EĞİTİMİNİ MESLEKİ VE AMATÖR OLARAK ALMIŞ MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN NEY ÇALGISINI ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNDE KULLANMALARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ NELERDİR?” ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Tablo 38: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Ney Çalgısını Ne Düzeyde Kullandıklarına İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
3	6	10	20	18	36	12	24	7	14

Tablo 38’de öğretmenlerin “müzik derslerinde ney çalgısını ne düzeyde kullanıyorsunuz?” sorusuna %36’sının (n18) kısmen, %24’ünün (n12) büyük ölçüde, %20’sinin (n10) çok az, %14’ünün (n7) tamamen ve %6’sının (n3) ise hiç şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde ney çalgısını büyük oranda kullandıkları söylenebilir.

Tablo 39: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Ney Çalgısında İcra Tekniklerini Ne Düzeyde Kullandıklarına İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
5	10	11	22	14	28	11	22	9	18

Tablo 39’da öğretmenlerin “müzik derslerinde ney çalgısında icra tekniklerini ne düzeyde kullanıyorsunuz?” sorusuna %28’inin (n14) kısmen, %22’sinin (n11) büyük ölçüde, %22’sinin (n11) çok az, %18’inin (n9) tamamen ve %10’unun (n5) ise hiç şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde ney çalgısında icra tekniklerini büyük oranda kullandıkları söylenebilir.

Tablo 40: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Ney Çalgısında İcra Tekniklerinden Hangilerini Kullandıklarına İlişkin Bilgiler

İcra Teknikleri	N	%
Legato	26	52
Staccato	25	50
Nüans Terimleri	42	84
Mordan	8	16
Portamento	5	10
Glissando	20	40
Vibrato	36	72
Transpoze	25	50

Tablo 40’da öğretmenlerin “müzik derslerinde ney çalgısında icra tekniklerinden hangilerini kullanıyorsunuz?” sorusuna %84’ünün (n42) nüans terimleri, %72’sinin (n36) vibrato, %52’sinin (n26) legato, %50’sinin (n25) transpoze, %50’sinin (n25) staccato, %40’ının (n20) glissando, %16’sının (n8) mordan, %10’unun (n5) ise portamento şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde nüans terimleri, vibrato, legato, staccatto, ve glissando icra tekniklerini büyük oranda kullandıkları söylenebilir.

Tablo 41: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Türk Sanat Müziği Makamlarının Öğretilmesinde Ney Çalgısını Ne Düzeyde Kullandıklarına İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
3	6	6	12	7	14	18	36	16	32

Tablo 41’de öğretmenlerin “müzik derslerinde Türk sanat müziği makamlarının öğretilmesinde ney çalgısını ne düzeyde kullanıyorsunuz?” sorusuna %36’sının (n18) büyük ölçüde, %32’sinin (n16) tamamen, %14’ünün (n7) kısmen, %12’sinin (n6) çok az, %6’sının (n3) ise hiç şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre müzik öğretmenlerin müzik derslerinde Türk sanat müziği makamlarının öğretilmesinde ney çalgısını büyük oranda kullandıkları söylenebilir.

Tablo 42: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Türk Sanat Müziği Makamlarından Hangilerinin Öğretilmesinde Ney Çalgısını Kullandıklarına İlişkin Bilgiler

Makam	n	%
Rast	42	84
Uşşak	42	84
Hüseyni	43	86
Kürdi	40	80
Hicaz	45	90
Acemkürdi	30	60
Muhayyerkürdî	31	62
Nikriz	28	56
Nihavend	33	66
Segâh	40	80
Hüzzam	32	64
Evç	25	50
Saba	39	78

Tablo 42’de öğretmenlerin “müzik derslerinde Türk sanat müziği makamlarından hangilerinin öğretilmesinde ney çalgısını kullanıyorsunuz?” sorusuna %90’nının (n45) hicaz, %86’sının (n43) hüseyini, %84’ünün (n42) rast, %84’ünün (n42) uşşak, %80’ninin (n40) kürdi, %80’ninin (n40) segâh, %78’inin (n39) saba, %66’sının (n33) nihavend, %64’ünün (n32) hüzzam, %62’sinin (n31) muhayyerkürdî, %60’ının (n30) acemkürdi, %56’sının (n28) nikriz, %50’sinin (n25) ise evç şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde hicaz, hüseyini, rast, uşşak, kürdi, segâh, saba, nihavend, hüzzam, muhayyerkürdî, acemkürdi, nikriz ve evç makamlarının öğretilmesinde ney çalgısını kullandıkları söylenebilir.

Tablo 43: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Türk Sanat Müziği Usullerinin Öğretilmesinde Ney Çalgısını Ne Düzeyde Kullandıklarına İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
7	14	9	18	14	28	12	24	8	16

Tablo 43’de öğretmenlerin “müzik derslerinde Türk sanat müziği usullerinin öğretilmesinde ney çalgısını ne düzeyde kullanıyorsunuz?” sorusuna %28’inin (n14)

kısmen, %24'ünün (n12) büyük ölçüde, %18'inin (n9) çok az, %16'sının (n8) tamamen, %14'ünün (n7) ise hiç şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre müzik öğretmenlerin müzik derslerinde Türk sanat müziği usullerinin öğretilmesinde ney çalgısını büyük oranda kullandıkları söylenebilir.

Tablo 44: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Türk Sanat Müziği Usullerinden Hangilerinin Öğretilmesinde Ney Çalgısını Kullandıklarına İlişkin Bilgiler

Usul	n	%
Nim Sofyan	43	86
Semai	41	82
Sofyan	41	82
Türk Aksağı	33	66
Yürük Semai	35	70
Sengin Semai	14	28
Ağır Sengin Semai	13	26
Devr-i Hindi	21	42
Devr-i Turan	15	30
Düyek	29	58
Müsemmen	13	26
Aksak	20	40
Oynak	9	18
Raks Aksağı	14	28
Evfer	9	18
Aksak Semai	19	38
Lenk Fahte	9	18
Çeng-i Harbi	7	14

Tablo 44'de öğretmenlerin "müzik derslerinde Türk sanat müziği usullerinden hangilerinin öğretilmesinde ney çalgısını kullanıyorsunuz?" sorusuna %86'sının (n43) nim sofyan, %82'sinin (n41) semai, %82'sinin (n41) sofyan, %70'inin (n35) yürük semai, %66'sının (n33) Türk aksağı, %58'inin (n29) düyek, %42'sinin (n21) devr-i hindi, %40'ının (n20) aksak, %38'inin (n19) aksak semai, %30'unun (n15) devr-i turan, %28'inin (n14) sengin semai, %28'inin (n14) raks aksağı, %26'sının (n13) ağır sengin semai, %26'sının (n13) müsemmen, %18'inin (n9) oynak, %18'inin (n9) evfer, %18'inin (n9) lenk fahte, %14'ünün (n7) ise çeng-i harbi şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde nim sofyan, semai, sofyan, yürük semai, Türk aksağı, usullerinin öğretilmesinde ney çalgısını kullandıkları söylenebilir.

Tablo 45: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Türk Sanat Müziği Formlarının Öğretilmesinde Ney Çalgısını Ne Düzeyde Kullandıklarına İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2	4	7	14	14	28	18	36	9	18

Tablo 45’de öğretmenlerin “müzik derslerinde Türk sanat müziği formlarının öğretilmesinde ney çalgısını ne düzeyde kullanıyorsunuz?” sorusuna %36’sının (n18) büyük ölçüde, %28’inin (n14) kısmen, %18’inin (n9) tamamen, %14’ünün (n7) çok az, %4’ünün (n2) ise hiç şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde Türk sanat müziği formlarının öğretilmesinde ney çalgısını büyük oranda kullandıkları söylenebilir.

Tablo 46: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Türk Sanat Müziği Formlarından Hangilerinin Öğretilmesinde Ney Çalgısını Kullandıklarına İlişkin Bilgiler

Form	n	%
Şarkı	38	76
İlahi	45	90
Nefes	25	50
Peşrev	36	72
Saz Semai	38	76
Beste	19	38
Kâr	12	24
Kâr-ı Natık	11	22
Ağır Semai	17	34
Yürük Semai	22	44
Longa	19	38
Köçekçe	11	22
Sirto	16	32
Mandıra	10	20
Mavlevi Ayin	26	52
Taksim	34	68
Fasıl	21	42

Tablo 46’da öğretmenlerin “müzik derslerinde Türk sanat müziği usullerinden hangilerinin öğretilmesinde ney çalgısını kullanıyorsunuz?” sorusuna %90’ının (n45) ilahi, %76’sının (n38) şarkı, %76’sının (n38) saz semai, %72’sinin (n36) peşrev,

%68'inin (n34) taksim, %52'sinin (n26) Mevlevi ayin, %50'sinin (n25) nefes, %44'ünün (n22) yürük semai, %42'sinin (n21) fasıl, %38'inin (n19) beste, %38'inin (n19) longa, %34'ünün (n17) ağır semai, %32'sinin (n16) sirto, %24'ünün (n12) kâr, %22'sinin (n11) kâr-ı natık, %22'sinin (n11) köçekçe, %20'sinin (n10) ise mandıra cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde ilahi, şarkı, saz semai, peşrev, taksim, Mevlevi ayin ve nefes formlarının öğretilmesinde ney çalgısını kullandıkları söylenebilir.

Tablo 47: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Türk Halk Müziği Makamlarının Öğretilmesinde Ney Çalgısını Ne Düzeyde Kullandıklarına İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
8	16	12	24	16	32	9	18	5	10

Tablo 47'de öğretmenlerin “müzik derslerinde Türk halk müziği makamlarının öğretilmesinde ney çalgısını ne düzeyde kullanıyorsunuz?” sorusuna %32'sinin (n16) kısmen, %24'ünün (n12) çok az, %18'inin (n9) büyük ölçüde, %16'sının (n8) hiç, %10'unun (n5) ise tamamen şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde Türk halk müziği makamlarının öğretilmesinde ney çalgısını kısmen kullandıkları söylenebilir.

Tablo 48: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Türk Halk Müziği Makamlarından Hangilerinin Öğretilmesinde Ney Çalgısını Kullandıklarına İlişkin Bilgiler

Makam	n	%
Rast	41	82
Uşşak	42	84
Hüseyni	42	84
Kürdi	44	88
Hicaz	47	94
Acemkürdi	32	64
Muhayyerkürdi	29	58
Nikriz	28	56
Nihavend	31	62
Segâh	36	72
Hüzzam	33	66
Evç	24	48

Saba	38	76
------	----	----

Tablo 48’de öğretmenlerin “müzik derslerinde Türk halk müziği makamlarından hangilerinin öğretilmesinde ney çalgısını kullanıyorsunuz?” sorusuna %94’ünün (n47) hicaz, %88’ninin (n44) kürdi, %84’ünün (n42) hüseyni, %84’ünün (n42) uşşak, %82’sinin (n41) rast, %76’nın (n38) saba, %72’nin (n36) segâh, %66’sının (n33) hüzzam, %64’ünün (n32) acemkürdi, %62’sinin (n31) nihavend, %58’inin (n29) muhayyerkürdî, %56’sının (n28) nikriz, %48’inin (n24) ise evç şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde hicaz, hüseyni, rast, uşşak, kürdi, segâh, saba, nihavend, hüzzam, muhayyerkürdî, acemkürdi, nikriz ve evç makamlarının öğretilmesinde ney çalgısını kullandıkları söylenebilir.

Tablo 49: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Türk Halk Müziği Formlarının Öğretilmesinde Ney Çalgısını Ne Düzeyde Kullandıklarına İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
7	14	18	36	17	34	4	8	4	8

Tablo 49’da öğretmenlerin “müzik derslerinde Türk halk müziği formlarının öğretilmesinde ney çalgısını ne düzeyde kullanıyorsunuz?” sorusuna %36’sının (n18) çok az, %34’ünün (n17) kısmen, %14’ünün (n7) hiç, %8’inin (n4) büyük ölçüde, %8’inin (n4) ise tamamen şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde Türk halk müziği formlarının öğretilmesinde ney çalgısını kısmen kullandıkları söylenebilir.

Tablo 50: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Türk Halk Müziği Formlarından Hangilerinin Öğretilmesinde Ney Çalgısını Kullandıklarına İlişkin Bilgiler

Form	n	%
Bozlak	13	26
Barak	11	22
Maya	11	22
Hoyrat	12	24
Gazel	20	40

Gurbet Havası	14	28
Zeybek	16	32
Türkü	35	70
Mengi	2	4
Bengi	2	4
Karşılama	2	4
Horon	2	4
Halay	5	10

Tablo 50’de öğretmenlerin “müzik derslerinde Türk halk müziği usullerinden hangilerinin öğretilmesinde ney çalgısını kullanıyorsunuz?” sorusuna %70’inin (n35) Türkü, %40’ının (n20) Gazel, %32’sinin (n16) Zeybek, %28’inin (n14) Gurbet Havası, %26’sının (n13) Bozlak, %24’ünün (n12) Hoyrat, %22’sinin (n11) Barak, %22’sinin (n11) Maya, %10’unun (n5) Halay, %4’ünün (n2) Mengi, %4’ünün (n2) Bengi, %4’ünün (n2) Karşılama, %4’ünün (n2) ise Horon şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde türkü ve gazel formlarının öğretilmesinde ney çalgısını kullandıkları söylenebilir.

Tablo 51: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Batı Müziği Tonal Ezgi ve Dizilerinin Öğretilmesinde Ney Çalgısını Ne Düzeyde Kullandıklarına İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
21	42	15	30	10	20	2	4	2	4

Tablo 51’de öğretmenlerin “müzik derslerinde Batı müziği tonal ezgi ve dizilerinin öğretilmesinde ney çalgısını ne düzeyde kullanıyorsunuz?” sorusuna %42’sinin (n21) hiç, %30’unun (n15) çok az, %20’sinin (n10) kısmen, %4’ünün (n2) büyük ölçüde, %4’ünün (n2) ise tamamen şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde Batı müziği tonal ezgi ve dizilerinin öğretilmesinde ney çalgısını büyük oranda kullanmadıkları söylenebilir.

Tablo 52: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Batı Müziği Tonal Ezgi ve Dizilerinin Hangilerinin Öğretilmesinde Ney Çalgısını Kullandıklarına İlişkin Bilgiler

Batı Müziği Tonal Ezgi ve Dizileri	n	%
Do majör	37	74

La minör	28	56
Sol majör	20	40
Mi minör	17	34
Fa majör	11	22
Re minör	16	32
Re majör	13	26
Si minör	12	24
Si bemol majör	7	14
Sol minör	10	20

Tablo 52’de öğretmenlerin “müzik derslerinde Batı müziği tonal ezgi ve dizilerinin hangilerinin öğretilmesinde ney çalgısını kullanıyorsunuz?” sorusuna öğretmenlerin %74’ünün (n37) do majör, %56’sının (n28) la minör, %40’ının (n20) sol majör, %34’ünün (n17) mi minör, %32’sinin (n16) re minör, %26’sının (n13) re majör, %24’ünün (n12) si minör, %22’sinin (n11) fa majör, %20’sinin (n10) sol minör, %14’ünün (n7) ise si bemol majör şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde do majör ve la minör dizilerinin öğretilmesinde ney çalgısını kullandıkları söylenebilir.

Tablo 53: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Okul Şarkıları ve Marşların Öğretilmesinde Ney Çalgısını Ne Düzeyde Kullandıklarına İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
14	28	19	38	13	26	2	4	2	4

Tablo 53’de öğretmenlerin “müzik derslerinde okul şarkıları ve marşların öğretilmesinde ney çalgısını ne düzeyde kullanıyorsunuz?” sorusuna %38’inin (n19) çok az, %28’inin (n14) hiç, %26’sının (n13) kısmen, %4’ünün (n2) büyük ölçüde, %4’ünün (n2) ise tamamen şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde okul şarkıları ve marşların öğretilmesinde ney çalgısını büyük oranda kullanmadıkları söylenebilir.

Tablo 54: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Okul Şarkıları ve Marşların Hangilerinin Öğretilmesinde Ney Çalgısını Kullandıklarına İlişkin Bilgiler

Okul Şarkıları ve Marşlar	n	%
İstiklal Marşı	11	22
Çocuk Şarkıları	15	30
Mehter Müziği	27	54
Vatan Sevgisi Konulu Marşlar	15	30
Kahramanlık Konulu Marşlar	19	36
Gençlik Konulu Marşlar	10	20
Atatürk'ün Sevdiği Şarkılar	27	54

Tablo 54'te öğretmenlerin “müzik derslerinde okul şarkıları ve marşların hangilerinin öğretilmesinde ney çalgısını kullanıyorsunuz?” sorusuna öğretmenlerin %54'ünün (n27) Atatürk'ün Sevdiği Şarkılar, %54'ünün (n27) Mehter Müziği, %36'sının (n19) Kahramanlık Konulu Marşlar, %30'unun (n15) çocuk şarkıları, %30'unun (n15) vatan sevgisi konulu marşlar, %22'sinin (n11) İstiklal marşı, %20'sinin (n10) ise gençlik konulu marşlar şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde İstiklal Marşı, Çocuk Şarkıları, Mehter Müziği, Vatan Sevgisi Konulu Marşlar, Kahramanlık Konulu Marşlar, Gençlik Konulu Marşlar, Atatürk'ün Sevdiği Şarkıların öğretilmesinde ney çalgısını kullandıkları anlaşılmıştır.

Tablo 55: Öğretmenlerin Müzik Derslerinde Popüler Müziklerin Öğretilmesinde Ney Çalgısını Ne Düzeyde Kullandıklarına İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
11	22	9	18	17	34	11	22	2	4

Tablo 55'de öğretmenlerin “müzik derslerinde popüler müziklerin öğretilmesinde ney çalgısını ne düzeyde kullanıyorsunuz?” sorusuna %34'ünün (n17) kısmen, %22'sinin (n11) büyük ölçüde, %22'sinin (n11) hiç, %18'inin (n9) çok az, %4'ünün (n2) ise tamamen şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde popüler müziklerin öğretilmesinde ney çalgısını kısmen kullandıkları söylenebilir.

Tablo 56: Öğretmenlerin “Lise ve/veya Ortaokul Müzik Öğretim Programı Daha Çok Hangi Çalgı Ya Da Çalgıların Kullanımına İmkân Vermektedir?” Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler

Çalgı	Öğretmen Sayısı
Bağlama	11
Bateri	1
Batı müziği çalgıları	3
Blok flüt	16
Gitar	26
Kanun	2
Kaval	1
Keman	6
Klasik Kemençe	1
Melodika	12
Ney	3
Org	3
Piyano	15
Ritim sazlar	1
Tambur	1
Ud	2
Ukulele	2

Tablo 56’da öğretmenlerin “lise ve/veya ortaokul müzik öğretim programı daha çok hangi çalgı ya da çalgıların kullanımına imkân vermektedir?” sorusuna gitar 26, blok flüt 16, piyano 15, melodika 12, bağlama 11, keman 6, Batı müziği çalgıları 3, org 3, ney 3, kanun 2, ud 2, ukulele 2, tambur 1, bateri 1, kaval 1, klasik kemençe 1, ritim sazlar 1, şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre müzik öğretmenleri lise ve/veya ortaokul müzik öğretim programının daha çok gitar, blok flüt, piyano ve melodika kullanımına uygun olduğunu düşünmektedirler.

Tablo 57: Öğretmenlerin “Ney Çalgısını Ders Dışı Etkinliklerde Kullanıyor Musunuz?” Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler

Evet		Hayır	
n	%	n	%
46	92	4	8

Tablo 57’de öğretmenlerin “ney çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanıyor musunuz?” sorusuna %92’sinin (n46) evet, %8’inin (n4) ise hayır dediği görülmektedir. Bulgulara göre müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun ney çalgısını ders dışı etkinliklerde kullandığı anlaşılmaktadır. Öğretmenler, ney çalgısını özellikle “koro-orkestra çalışmaları ve konserleri”, “önemli gün ve haftalar”, “stüdyo kayıtları” v.s. gibi ders dışı etkinliklerde kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 58: Öğretmenlerin “Müzik Öğretmeni Çalgısı Olarak Neyin Müzik Derslerinde Kullanılmasına Yönelik Görüşlerinizi ve Varsa Eklemek İstediklerinizi Lütfen Yazınız?” Sorusuna Verdikleri Cevaplara İlişkin Bilgiler

Kullanılabilir		Kullanılamaz	
n	%	n	%
29	90,6	3	9,4

Tablo 58’de öğretmenlerin “müzik öğretmeni çalgısı olarak neyin müzik derslerinde kullanılmasına yönelik görüşlerinizi ve varsa eklemek istediklerinizi lütfen yazınız?” sorusuna %90,6’sının (n29) kullanılabilir, %9,4’ünün (n3) ise kullanılamaz dediği görülmektedir. Bulgulara göre müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun neyin müzik derslerinde kullanılmasına olumlu baktıkları, neyin öğretmen çalgısı olarak kullanılmasının uygun olduğu anlaşılmaktadır.

4.7. “2018 MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMINDA YER ALAN BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ NEY DERS İÇERİKLERİNE YÖNELİK UZMAN GÖRÜŞLERİ NELERDİR?” ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Çalışmanın bu bölümünde “2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Bireysel Çalgı Eğitimi Ney Ders İçeriklerine” yönelik uzman görüşlerine yer verilmiştir. Eğitim fakültelerine bağlı müzik eğitimi anabilim dalı ve konservatuvarlarda bireysel/ana/meslek çalgı ney eğitimi vermiş veya vermeye devam eden iki (2) Doç. Dr., iki (2) Öğr. Gör., iki (2) sanatçı öğretim elemanı ve bir (1)

öğretmen olmak üzere yedi (7) uzman ile görüşme yapılmış ve elde edilen bulgular tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 59: Uzmanların “Neyin Tarihçesine Ne Düzeyde Yer Verildiğini Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
0	0	1	14,3	3	42,9	2	28,6	1	14,3

Tablo 59’da uzmanların “Ney’in tarihçesine ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna %42,9’unun (n3) kısmen, %28,6’sının (n2) büyük ölçüde, %14,3’ünün (n1) tamamen, %14,3’ünün (n1) ise çok az şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre uzmanların 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Bireysel Çalgı Eğitimi Ney Ders İçeriklerinde “Ney’in tarihçesine” yeteri düzeyde yer verildiğini düşündükleri söylenebilir.

Tablo 60: Uzmanların “İcra Tekniklerine Ne Düzeyde Yer Verildiğini Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
0	0	0	0	7	100	0	0	0	0

Tablo 60’da uzmanların “İcra tekniklerine ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna %100’ünün (n7) kısmen şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre uzmanların 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Bireysel Çalgı Eğitimi Ney Ders İçeriklerinde icra tekniklerine kısmen yer verildiğini düşündükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 61: Uzmanların “Türk Sanat Müziği Makamlarına Ne Düzeyde Yer Verildiğini Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
0	0	3	42,9	3	42,9	1	14,3	0	0

Tablo 61’de uzmanların “Türk sanat müziği makamlarına ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna %42,9’unun (n3) çok az, %42,9’unun (n3) kısmen, %14,3’ünün (n1) ise büyük ölçüde şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre uzmanların 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Bireysel Çalgı Eğitimi Ney Ders İçeriklerinde Türk sanat müziği makamlarına yeteri düzeyde yer verilmediğini düşündükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 62: Uzmanların “Türk Sanat Müziği Usullerine Ne Düzeyde Yer Verildiğini Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
2	28,6	3	42,9	2	28,6	0	0	0	0

Tablo 62’de uzmanların “Türk sanat müziği usullerine ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna %42,9’unun (n3) çok az, %28,6’sının (n2) kısmen, %28,6’sının (n2) ise hiç şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre uzmanların 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Bireysel Çalgı Eğitimi Ney Ders İçeriklerinde Türk sanat müziği usullerine yeterli düzeyde yer verilmediğini düşündükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 63: Uzmanların “Türk Sanat Müziği Formlarına Ne Düzeyde Yer Verildiğini Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
0	0	4	57,1	3	42,9	0	0	0	0

Tablo 63’de uzmanların “Türk sanat müziği formlarına ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna %57,1’inin (n4) çok az, %42,9’unun (n3) ise kısmen şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre uzmanların 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Bireysel Çalgı Eğitimi Ney Ders İçeriklerinde Türk sanat müziği formlarına yeterli düzeyde yer verilmediğini düşündükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 64: Uzmanların “Türk Halk Müziği Makamlarına Ne Düzeyde Yer Verilmesi Gerektiğini Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1	14,3	0	0	3	42,9	2	28,6	1	14,3

Tablo 64’de uzmanların “Türk halk müziği makamlarına ne düzeyde yer verilmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna %42,9’unun (n3) kısmen, %28,6’sının (n2) büyük ölçüde, %14,3’ünün (n1) tamamen, %14,3’ünün (n1) ise hiç şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre uzmanların 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Bireysel Çalgı Eğitimi Ney Ders İçeriklerinde Türk halk müziği makamlarına yer verilmesi gerektiğini düşündükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 65: Uzmanların “Türk Halk Müziği Formlarına Ne Düzeyde Yer Verilmesi Gerektiğini Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1	14,3	1	14,3	4	57,1	1	14,3	0	0

Tablo 65’de uzmanların “Türk halk müziği formlarına ne düzeyde yer verilmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna %57,1’inin (n4) kısmen, %14,3’ünün (n1) büyük ölçüde, %14,3’ünün (n1) çok az, %14,3’ünün (n1) ise hiç

şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre uzmanların 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Bireysel Çalgı Eğitimi Ney Ders İçeriklerinde Türk halk müziği formlarına kısmen yer verilmesi gerektiğini düşündükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 66: Uzmanların “Batı Müziği Tonal Ezgi ve Dizilerine Ne Düzeyde Yer Verilmesi Gerektiğini Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
0	0	0	0	2	28,6	5	71,4	0	0

Tablo 66’da uzmanların “Batı müziği tonal ezgi ve dizilerine ne düzeyde yer verilmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna %71,4’ünün (n5) büyük ölçüde, %28,6’sının (n2) ise kısmen şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre uzmanların 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Bireysel Çalgı Eğitimi Ney Ders İçeriklerinde “Batı müziği tonal ezgi ve dizilerine büyük ölçüde yer verilmesi gerektiğini düşündükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 67: Uzmanların “Okul Şarkıları ve Marşlara Ne Düzeyde Yer Verilmesi Gerektiğini Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
0	0	0	0	4	57,1	3	42,9	0	0

Tablo 67’de uzmanların “Okul şarkıları ve marşlara ne düzeyde yer verilmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna %57,1’inin (n4) kısmen, %42,9’unun (n3) ise büyük ölçüde şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre uzmanların 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Bireysel Çalgı Eğitimi Ney Ders İçeriklerinde “Okul şarkıları ve marşlara büyük ölçüde yer verilmesi gerektiğini düşündükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 68: Uzmanların “Popüler Müziklere Ne Düzeyde Yer Verilmesi Gerekliğini Düşünüyorsunuz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler

Hiç		Çok az		Kısmen		Büyük ölçüde		Tamamen	
n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
1	14,3	0	0	5	71,4	1	14,3	0	0

Tablo 68’de uzmanların “Popüler müziklere ne düzeyde yer verilmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?” sorusuna %71,4’ünün (n5) kısmen, %14,3’ünün (n1) büyük ölçüde, %14,3’ünün (n1) ise hiç şeklinde cevap verdikleri görülmektedir. Bulgulara göre uzmanların 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Bireysel Çalgı Eğitimi Ney Ders İçeriklerinde Popüler müziklere kısmen yer verilmesi gerektiğini düşündükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 69: Uzmanların “Bireysel Çalgı Eğitimi Ney Ders İçeriklerine Yönelik Ekleme İstedığınız Görüş ve Önerilerinizi Lütfen Belirtiniz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler

Uzmanlar	Görüşleri
Uzman 1	Genel itibariyle bakıldığında göze çarpan en olumsuz içerik, dönemlere göre seçilen makamlar. Öğrenci seviyeleri düşünüldüğünde, zorluk derecesi yüksek makamların çok erken dönemlerde müfredata konulduğu gözüküyor. Bir başka husus, usûl konusuna hiç girilmemiş.
Uzman 2	Program genelinde konular, maddeler halinde değil, metin halinde belirtilmiş. Konular işlenirken öğrenciye o konuyla hangi davranışların kazandırılması hedeflendiği, her konuya ne kadar süre ayrılacağı ve bu sürenin akademik yarıyıl süresine oranı belirtilmemiş. • Uygulanılacak olan makamlar belirtilmiş, ama hangi usuller olduğu belirtilmeyerek “usul çalışmaları” şeklinde geçirilmiş. Programda usuller de makamlar gibi hangi yarıyılta hangi usulün verileceği belirlenmelidir. • Makam ve usul konularının öğretimi ile tür, form, biçim bilgileri çalgı eğitimi dersinin içeriğine ait konular değildir. Yüzeysel verilmelidir.

	• İşlenecek konular belirlenirken teori dersleriyle paralellik göstermesine dikkat edilmelidir. Sözelimi; öğrenci teori derslerinde öğrendiği konuları aynı hafta içinde çalgı eğitimi dersinde uygulayabilmelidir. • Uygulama ağırlıklı olması gereken çalgı eğitimi dersi öğretim programı “neyzenler tarihi hakkında genel bilgiler”, “neyzenler tarihine giriş” gibi tarihî bilgiler içeren konulara boğulmamalıdır. Ney ve ney icracılığının tarihçesi başlığı altında ney ve neyin felsefî yönü, Mevlevilik ve Mevlâna ile ilişkisi gibi konular yüzeysel olarak verilebilir. • Program genelinde müfredata alınan makamlarda egzersiz ve örnek eserlere yer verilmiş, ancak her yarıyıl işlenecek olan makam ve usullerde mutlaka yer verilmesi gereken “çalgıyla deşifre çalışmaları” konusuna yer verilmemiş. • Programda “tasavvuf musikisi” değil, “dinî musiki” tabiri kullanılmalıdır. Dinî musiki başlığı altında tasavvuf düşüncesine kısaca yer verilebilir. • Konu başlıkları belirlenirken “yapabilme, edebilme, geliştirebilme” fiilleri kullanılmamalıdır.
Uzman 3	2018 Ney müfredatı maalesef bir neyzen adayı yetiştirme açısından hem yetersiz hem de yanlış stratejilerle kurulmuş bir müfredat. Şu an Konservatuvar lisans programlarında ve halk eğitim ney eğitimi programında kullanılan, bilinen ney müfredatına göre gerek makamların dönemlere göre işlenme sırası gerek teknik anlamda ney tekniklerinin dönemlere göre sıralanışı tamamen yanlıştır. Yeniden elden geçirilerek yeni bir program yapılmasına ihtiyaç vardır.
Uzman 4	Ders içerikleri yarıyıl konu başlıkları dönemler arasında sıralama olarak yanlışlar ve eksikler var. Dolayısıyla bu ders içeriği bence yeniden yazılmalı.
Uzman 5	Ders içerikleri yarıyıl konu başlıkları dönemler arasında sıralama olarak yanlışlar ve eksikler var. Dolayısıyla bu ders içeriği bence yeniden yazılmalı.
Uzman 6	Buradaki program bence eksik bir program 1. Yarıyılın Irak perdesi ile başlaması sıkıntı. Bir kere ney eğitiminde tam perdeler ile ilgili yani tam perdelerin nasıl çıkarıldığı ile ilgili bir eğitim verilmek zorunda. Başta tam perdeler ile oluşan makam ve terkiplerin eğitimi şart. Tam perdeler ile ilgili alıştırma çalışması yapılması lazım önce. Bu program ney eğitimi için bu haliyle uygun değil.
Uzman 7	Bu programın dönemsel içeriklerinin sıralama konu başlıkları açısından uygun olmadığını düşünüyorum.

Tablo 69’a göre uzmanların 2018 müzik öğretmenliği lisans programında yer alan bireysel çalgı ney eğitimi programının müzik öğretmenleri için yeterli olmadığı düşüncesinde oldukları anlaşılmaktadır.

4.8. “ÇALIŞMADA GELİŞTİRİLEN NEY EĞİTİM PROGRAMINDA YER VERİLEN MAKAM, USUL, FORM, TONAL DİZİLER, OKUL ŞARKILARI VE MARŞLARA YÖNELİK UZMAN GÖRÜŞLERİ NELERDİR?” ALT PROBLEMİNE İLİŞKİN BULGULAR VE YORUMLAR

Çalışmanın bu bölümünde 4 yıl/ 8 yarıyıl olmak üzere müzik öğretmenliği lisans programı kapsamında bir ney eğitim programında bulunması gereken icra teknikleri, makam, usul, form, tonal diziler, okul şarkıları ve marşların hangi dönemlerde ve neler olması gerektiğine yönelik uzman görüşlerine yer verilmiştir. Eğitim Fakültelerine bağlı Müzik Eğitimi Anabilim Dalı ve Konservatuvarlarda bireysel/ana/meslek çalgı ney eğitimi vermiş veya vermeye devam eden iki (2) Doç. Dr., iki (2) Öğr. Gör., iki (2) sanatçı öğretim elemanı ve bir (1) öğretmen olmak üzere yedi (7) uzman ile araştırmacı tarafından geliştirilen ney eğitim programına yönelik görüşme yapılmış, elde edilen bulgular cümle analizi yapılarak tablolar halinde sunulmuştur.

Tablo 70: Uzmanların “Yarıyıllara Göre Dağılımı Verilen Makamlar ve Makam Sıralaması Konusundaki Düşüncelerinizi Belirtiniz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler

Uzmanlar	Görüşleri
Uzman 1	Uygun olduğunu düşünüyorum
Uzman 2	Uygundur
Uzman 3	Uygundur
Uzman 4	Uygundur
Uzman 5	Uygundur
Uzman 6	Uygundur
Uzman 7	Uygundur

Tablo 70’de uzmanların tamamının geliştirilen ney eğitim programında yarıyıllara göre dağılımı verilen makamların dönemlere göre dağılımının uygun olduğunu belirttikleri görülmektedir.

Tablo 71: Uzmanların “Yarıyıllara Göre Dağılımı Verilen Usuller ve Usul Sıralaması Konusundaki Düşüncelerinizi Belirtiniz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler

Uzmanlar	Görüşleri
Uzman 1	Uygun olduğunu düşünüyorum müzik öğretmenliği için daha büyük usulleri vermeye gerek yok.
Uzman 2	Uygun olduğunu değerlendiriyorum
Uzman 3	Uygundur
Uzman 4	Uygundur
Uzman 5	Uygundur
Uzman 6	Uygundur
Uzman 7	Uygundur

Tablo 71’de uzmanların tamamının geliştirilen ney eğitim programında yarıyıllara göre dağılımı verilen usullerin ve sıralamasının uygun olduğunu belirttikleri görülmektedir. Uzman 1, müzik öğretmenliği lisans programında büyük usullere yer verilmesinin gerekli olmadığını düşünmektedir.

Tablo 72: Uzmanların “Yarıyıllara Göre Dağılımı Verilen Türk Sanat Müziği Formları ve Form Sıralaması Konusundaki Düşüncelerinizi Belirtiniz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler

Uzmanlar	Görüşleri
Uzman 1	Form konusunda uygun olduğunu düşünüyorum
Uzman 2	Uygun olduğunu değerlendiriyorum
Uzman 3	Uygundur
Uzman 4	Uygundur
Uzman 5	Uygundur

Uzman 6	Uygundur
Uzman 7	Uygundur

Tablo 72’de uzmanların tamamının geliştirilen ney eğitim programında yarıyıllara göre dağılımı verilen formların ve sıralamasının uygun olduğunu belirttikleri görülmektedir.

Tablo 73: Uzmanların “Yarıyıllara Göre Dağılımı Verilen İcra Teknikleri ve Sıralaması Konusundaki Düşüncelerinizi Belirtiniz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler

Uzmanlar	Görüşleri
Uzman 1	Uygun olduğunu düşünüyorum
Uzman 2	Uygun olduğunu değerlendiriyorum
Uzman 3	Uygundur
Uzman 4	Uygundur
Uzman 5	Uygundur
Uzman 6	Uygundur
Uzman 7	Uygundur

Tablo 73’de uzmanların tamamının geliştirilen ney eğitim programında yarıyıllara göre dağılımı verilen icra tekniklerinin ve sıralamasının uygun olduğunu belirttikleri görülmektedir.

Tablo 74: Uzmanların “Yarıyıllara Göre Dağılımı Verilen Türk Halk Müziği Formları ve Form Sıralaması Konusundaki Düşüncelerinizi Belirtiniz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler

Uzmanlar	Görüşleri
Uzman 1	Uygundur
Uzman 2	Uygun olduğunu değerlendiriyorum
Uzman 3	Uygundur

Uzman 4	Uygun
Uzman 5	Uygundur
Uzman 6	Uygundur
Uzman 7	Uygundur

Tablo 74’de uzmanların tamamının geliştirilen ney eğitim programında yarıyıllara göre dağılımı verilen Türk halk müziği formları ve sıralamasının uygun olduğunu belirttikleri görülmektedir.

Tablo 75: Uzmanların “Yarıyıllara Göre Dağılımı Verilen Okul Şarkıları, Marşlar ve Sıralaması Konusundaki Düşüncelerinizi Belirtiniz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler

Uzmanlar	Görüşleri
Uzman 1	Diğer derslerde kesin görecektir görüyordur ney özelinde de sona bırakmak bence yeterli olur. Marşların son bölüme bırakılması mantıklı zaten müzik öğretmenliği lisans okuyan öğrenci diğer derslerde diğer dönemlerde bunları görüyor. Zaten genel müzikal gelişimiyle son dönemde bunları öğrenir ve öğretmenlik mesleğinde de öğrencilerine çalar.
Uzman 2	Uygun olduğunu değerlendiriyorum
Uzman 3	Uygundur
Uzman 4	Uygundur
Uzman 5	Uygundur
Uzman 6	Uygundur
Uzman 7	Uygundur

Tablo 75’de uzmanların tamamının geliştirilen ney eğitim programında yarıyıllara göre dağılımı verilen okul şarkıları ve marşlar ve sıralamasının uygun olduğunu belirttikleri görülmektedir.

Tablo 76: Uzmanların “Yarıyıllara Göre Dağılımı Verilen Batı Müziği Tonal Dizileri ve Sıralaması Konusundaki Düşüncelerinizi Belirtiniz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler

Uzmanlar	Görüşleri
Uzman 1	Okul şarkıları ve marşlarda söylediğim gibi dizileri de her dönem göreceği için son dönem öğrenmesi faydalı olacaktır. Dolayısıyla dizilerin ders içeriği olarak verilmesi mantıklı olmuş. Öğrenci dizileri ney değiştirerek yapacağı gibi belki ben ney değiştirmeden de yapabilir miyim diyecektir. Böylelikle neyde transpozeye de faydası olacaktır.
Uzman 2	Uygun olduğunu değerlendiriyorum
Uzman 3	Uygundur
Uzman 4	Uygundur
Uzman 5	Olması gerekir müzik öğretmeni bu illa makam müziği olacak diye bir şey yok tonal dizileri de görmeli.
Uzman 6	Olması gerekir.
Uzman 7	Mutlaka olmalı

Tablo 76’da uzmanların tamamının geliştirilen ney eğitim programında yarıyıllara göre dağılımı verilen Batı müziği tonal dizi ve sıralamasının uygun olduğunu belirttikleri görülmektedir.

Tablo 77: Uzmanların “Bu Programın, Öğrencinin Öğretmenlik Sürecinde Neyi Etkin Bir Şekilde Kullanabilmesi İçin Yeterli Olup Olmayacağına İlişkin Düşüncelerinizi ve Varsa Eklemek İstedığınız Görüşlerinizi Belirtiniz?” Sorusuna Verilen Cevaplara İlişkin Bilgiler

Uzmanlar	Görüşleri
Uzman 1	Kesinlikle yeterli olduğunu düşünüyorum.
Uzman 2	Uygun olduğunu düşünüyorum.
Uzman 3	Genel itibariyle yeterli olacağını olduğunu düşünüyorum.
Uzman 4	Yeterlidir

Uzman 5	Ortaokul ve lise de bir müzik öğretmenin yapması gereken şeyleri anlatıyor. Zaten icracı olmak istiyorsa kişi bunun ötesi için konservatuvarlar var.
Uzman 6	Güzel hazırlanmış ama eksikleri olan bir program, perde alıştırmaları ve etüt olması gerekiyor.
Uzman 7	Programın tamamını hakkaniyetle yaparsa zaten yeterlidir.

Tablo 77’de uzmanların tamamının geliştirilen ney eğitim programının öğrencinin, öğretmenlik sürecinde neyi etkin bir şekilde kullanabilmesi için yeterli olduğunu düşündükleri görülmektedir.

SONUÇ

1. Türkiye’de Üniversitelere bağlı Konservatuvarlarda, Güzel Sanatlar Fakültelerinde, Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı Halk Eğitim merkezlerinde ve Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü Güzel Sanatlar Liselerinde ve Üniversitelerin Eğitim Fakültelerine Bağlı Müzik öğretmenliği lisans programlarında ney eğitimi verilmektedir. Bu kurumlardan Halk Eğitim Merkezlerinde, Güzel Sanatlar Liselerinde ve Müzik Öğretmenliği Lisans Programında ney eğitim programı mevcut iken Üniversitelerin Konservatuvar ve Güzel Sanatlar Fakültelerine bağlı müzik bölümlerinde ortak bir ney eğitim programı bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

1.1. Türkiye’de ney eğitim programı olduğu tespit edilen yaygın eğitimin verildiği kurumlarda kullanılan ney öğretim programı konularının, Türkiye’de yayınlanan ney metotları arasından konular bakımından (12 konu) Sencer Derya, Ahmet Kaya ve Süleyman Erguner’in metodu ile paralellik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

1.2. Türkiye’de ney eğitim programı olduğu tespit edilen Güzel Sanatlar Liseleri Çalgı Eğitimi ney eğitim programının içerik ve konular bakımından Sencer Derya, Süleyman Erguner ve Ahmet Kaya’nın metodu ile paralellik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

1.3. Türkiye’de ney eğitim programı olduğu tespit edilen Müzik Eğitimi Lisans Programı Bireysel Çalgı Ney Öğretim Programı konular ve içerik açısından karşılaştırıldığında (1 yıl 2 dönem) Ahmet Kaya’nın ney metodunda konuların (11 konu) tamamının, Süleyman Erguner’in ney metodunda on (10) konunun, Sencer Derya’nın ney metodunda sekiz (8), Hayri Tümer ve Burcu Karadağ’ın ney metotlarında altı (6) ve Emin Dede’nin ney metodunda iki konu ile paralellik gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır. Müzik öğretmenliği lisans programı bireysel çalgı ney ders içeriğinin Türkiye’de yayınlanan metotlar ile paralellik gösterdiği söylenebilir.

2. Ortaokul 5, 6, 7 ve 8. sınıflar müzik dersi öğretim programında Makam, Usul, Form, Tonal Diziler, Okul Şarkıları ve Marşlar konularına yer verildiği ve sınıf düzeyinde değişkenlik gösterdiği görülmüştür.

2.1. Ortaokul 5. Sınıf müzik dersi öğretim programında rast ve hüseyini 6. sınıf öğretim programında nihavend ve nikriz; 7. sınıf öğretim programında segâh ve hüzzam; 8. sınıf öğretim programında ise evç, kürdi, acemkürdî ve muhayyerkürdî makamlarına yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

2.2. Ortaokul 5. sınıf müzik dersi öğretim programında 5/8'lik, 7/8'lik, 9/8'lik, 3/4'lük ve 4/4'lük, 7/8'lik ve 9/8'lik usullere; 6. sınıf öğretim programında 3/8'lik, 6/8'lik ve 5/8'lik usullere; 7. sınıf öğretim programında 7/8'lik; 8. sınıf öğretim programında ise 9/8'lik usullerine yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

2.3. Ortaokul 5. sınıf müzik dersi öğretim programında iki bölümlü şarkı, türkü formlarına; 6. sınıf öğretim programında iki ve üç bölümlü şarkı, türkü, dini müzik ve mehter müziği formlarına; 7. sınıf öğretim programında dini müzik, mehter müziği ve küçük şarkı formlarına; 8. sınıf öğretim programında ise dini müzik, mehter müziği, Mevlevi ayini, peşrev, saz semaisi, longa, kırık hava, uzun hava, şarkı, ilahi, nefes ve deyiş formlarına yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

2.4. Ortaokul 5. sınıf öğretim programı kazanımlarının açıklamalarında tonal dizilere yer verilmediği; 6. sınıf öğretim programında do majör tonal dizisine; 7. sınıf öğretim programında do majör ve la minör dizilerine; 8. sınıf öğretim programında tek diyezli (sol majör, mi minör) ve tek bemollü (fa majör, re minör) dizilere yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

2.5. Ortaokul 5. sınıf öğretim programında İstiklal marşı, millî, dinî ve manevi günler ile belirli gün ve haftalarda okunacak marşlar ve okul şarkılarına; 6. sınıf öğretim programında İstiklal marşı, millî, dinî ve manevi günler ile belirli gün ve haftalarda okunacak marşlar ve okul şarkılarına; 7. sınıf öğretim programında İstiklal marşı, millî, dinî ve manevi günler ile belirli gün ve haftalarda okunacak marşlar ve okul şarkılarına; 8. sınıf öğretim programında İstiklal marşı, millî, dinî ve manevi günler ile belirli gün ve haftalarda okunacak marşlar ve okul şarkılarına yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

3. Lise 9, 10, 11 ve 12. sınıflar müzik dersi öğretim programında makam, usul, form, tonal diziler, okul şarkıları ve marşlara sınıf düzeylerine uygun şekilde yer verildiği tespit edilmiştir.

3.1. 9. sınıf müzik dersi öğretim programında uşşak ve hicaz makamlarına; 10. sınıf öğretim programında rast ve saba makamlarına; 11. sınıf öğretim programında segâh ve hüzzam makamlarına; 12. sınıf öğretim programında kürdi, hüseyini ve nihavend makamlarına yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

3.2. 9. sınıf müzik dersi öğretim programında 2/4'lük, 3/4'lük, 4/4'lük 5/8'lik, 6/8'lik, 7/8'lik, 8/8'lik ve 9/8'lik usullere; 10. sınıf öğretim programında 6/8'lik, 8/8'lik, 9/8'lik ve 10/8'lik usullere; 11. sınıf öğretim programında 5/8'lik ve 7/8'lik usullere; 12. sınıf öğretim programında 9/8'lik, 10/8'lik ve 12/8'lik usullere yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

3.3. 9. sınıf müzik dersi öğretim programında Türk halk müziği, Türk sanat müziği, dinî müzik, mehter müziği, uzun hava, kırık hava, peşrev, saz semai, şarkı, fasıl formlarına; 10. sınıf öğretim programında uzun havalar, kırık havalar, oyun havaları, zeybekler, dinî müzik formlarına; 11. sınıf öğretim programında kâr, kâr-ı natık, beste, ağır semai, yürük semai, peşrev, saz semaisi, longa, köçekçe, sirto, mandıra, oyun havası, zeybek, çiftetelli formlarına; 12. sınıf öğretim programında Dede Efendi (Rast Kâr-ı Nâtık), İtrî (Neva Kâr, Segâh Tekbir, Salât-ı Ümmiye), Hüseyin Fahreddin Dede (Acemaşiran Mevlevî Âyini), Münir Nurettin Selçuk (Aziz İstanbul), Mehmet Reşat Aysu (Kürdilihicazkâr Saz Semai), Tanburi Cemil Bey (Muhayyer Saz Semai), Muharrem Ertaş (Gine Göç Eyledi Avşar Elleri), Neşet Ertaş (Neredesin Sen), Davut Sulari (Siyah Perçemini Dökmüş Yüzüne), Ali Ekber Çiçek (Haydar), Talip Özkan (Yağar Yağmur Yer Yaş Olur), Hisarlı Ahmet (Elif Dedim Be Dedim), Mehmet Erenler (Söğüdün Erenleri), Özay Gönlüm (Duman da Vardır Şu Dağların Başında). Kırık hava, uzun hava, karma hava, Bozlak, barak, maya, hoyrat, gazel, gurbet havası, zeybek, mengi, bengi, karşılama, horon, halay formlarına yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

3.4. 9. ve 12. müzik dersi öğretim programlarında tonal dizi konu başlığı altında herhangi bir kazanıma yer verilmediği; 10. sınıf öğretim programında bir diyezli ve bir bemollü majör-minör tonalitelerden sol majör ve mi minör tonal dizilerine; 11. sınıf öğretim programında iki diyezli-bemollü tonalitelerden re majör ve si minör tonal dizilerine yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

3.5. 9. sınıf müzik dersi öğretim programında İstikâl Marşına; 10. sınıf müzik dersi öğretim programında İstikâl Marşı ve milli marşlara; 11. sınıf müzik dersi öğretim programında İstikâl Marşı, vatan sevgisi, kahramanlık, gençlik konulu ve Atatürk'ün sevdiği şarkılara; 12. sınıf müzik dersi öğretim programında İzmir Marşı, Gençlik Marşı ve Mehter marşlarına yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

4. T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Mesleki ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü Güzel Sanatlar Lisesi çalgı eğitimi ney dersi öğretim programı (9, 10, 11, 12. Sınıflar) sınıf düzeyi, öğrenme alanı ve kazanımlar yönünden incelenmiş ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

4.1. 9. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında makam konu başlığı altında herhangi bir kazanıma yer verilmediği tespit edilmiştir. 10. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında rast, segâh, hüseyini ve kürdi makamlarına; 11. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında neva, muhayyer, muhayyerkürdî, uşşak, beyâtî, çargâh, mahur, acemaşiran, buselik, tahir, tahirbuselik, nihavend ve sultaniyegâh makamlarına; 12. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında hicazhümayun, hicaz, zirgüleli hicaz, saba, hüzzam, karcıgar, kürdilihicazkâr makamlarına yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

4.2. 9. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında nim sofyan, semai ve sofyan usullerine; 10. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında Türk aksağı, yürük semai, sengin semai ve ağır sengin semai usullerine; 11. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında devrihindi, devri turan, düyek, müsemmen usullerine 12. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında aksak, oynak, raks aksağı, evfer, aksak semai, lenk fahte, çengiharbi usullerine yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

4.3. 9. ve 11. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında form konu başlığı altında herhangi bir kazanıma yer verilmediği; 10. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında ilahi ve peşrev formlarına; 12. sınıf çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında ilahi, peşrev ve saz semai formlarına yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

4.4. 9, 10, 11 ve 12. Sınıflar çalgı eğitimi ney dersi öğretim programında Tonal Diziler, Okul Şarkıları ve Marşlar konu başlığı altında herhangi bir kazanıma yer verilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

5. Türkiye'de neyzen müzik öğretmeninin çok az olmasının yanı sıra Türkiye'de ortaokul ve lise düzeyinde eēitim veren neyzen müzik ğretmenlerinin hizmet sürelerinden, neyin ğretmen çalgısı olarak kullanımının çok geç baēladıēı sonucuna ulaēılmıştır. Ayrıca neyzen müzik ğretmenlerinin az olmasının yanı sıra öğretmenlerin büyük oēunluēunun konservatuvar mezunu olduēu, müzik ğretmeni lisans programı mezununun ise yok denecek kadar az olduēu grlmēstr. Mevcut neyzen müzik ğretmenlerinin yeteri düzeyde ney eēitimi aldıēı fakat bir kısmının ney eēitimine eēitimleri sürecinde çalgı deēiēikliēi yaparak geçtikleri sonucuna ulaēılmıştır. Amatör olarak ney eēitimi almıē on sekiz (18) ğretmenin dıēında mesleki olarak ney eēitimi almıē on sekiz öğretmenin de lisans eēitimi öncesinde amatör olarak ney eēitimi aldıkları grlmēstr.

5.1. Müzik ğretmenlerin lisans düzeyinde aldıkları ney eēitimi sürecinde derslerde icra tekniklerine, Türk sanat mziēi makamlarına, Türk sanat mziēi usullerine, Türk sanat mziēi formlarına yeterli düzeyde yer verildiēi fakat Türk halk mziēi makamlarına, Türk halk mziēi formlarına, Batı mziēi tonal ezgi ve dizilerine, okul ēarkıları ve marēlara ve popüler müziklere yeterli düzeyde yer verilmediēi sonucuna ulaēılmıştır.

5.2. Müzik ğretmenlerinin müzik derslerinde ney çalgısını kullandıkları ve icra tekniklerinden (nüans terimleri, vibrato, legato, staccatto, ve glissando) derslerde yararlandıkları, Türk sanat mziēi makamlarının öğretilmesinde (hicaz, hüseyini, rast, uēēak, kürdi, segâh, saba, nihavend, hüzzam, muhayyerkrdi, acemkürdi, nikriz ve ev makamları) Türk sanat mziēi usullerinin öğretilmesinde (nim sofyan, semai, sofyan, yrk semai, Türk aksaēı), Türk sanat mziēi formlarının öğretilmesinde (ilahi, ēarkı, saz semai, peērev, taksim, Mevlevi ayin ve nefes formları), türkü ve gazel formlarının öğretilmesinde, sadece do majör ve la minör dizilerinin ğretilmesinde; İstiklal Marēı, ocuk ēarkıları, Mehter Mziēi, Vatan Sevgisi Konulu Marēlar, Kahramanlık Konulu Marēlar, Gençlik Konulu Marēlar, Atatrkn Sevdēiēi ēarkılar'da kullandıkları buna karēın müzik derslerinde popüler müziklerin öğretilmesinde ney çalgısını kısmen kullandıkları sonucuna ulaēılmıştır.

5.3. Müzik ğretmenlerinin lise ve/veya ortaokul müzik ğretim programının daha çok gitar, blok flüt, piyano ve melodika kullanımına uygun olduēu, ney çalgısını

özellikle “Koro-orkestra çalışmaları ve konserleri”, “önemli gün ve haftalar”, “stüdyo kayıtları” v.s. gibi ders dışı etkinliklerde kullandıkları, neyin müzik derslerinde kullanılmasına olumlu baktıkları, neyin öğretmen çalgısı olarak kullanılmasının uygun olduğu düşüncesinde oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

6. 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Bireysel Çalgı Eğitimi Ney Ders İçeriklerinde “Ney’in tarihçesine”, “Türk sanat müziği makamlarına”, “Türk sanat müziği usullerine”, ve “Türk sanat müziği formlarına” yeterli düzeyde yer verilmediği, “İcra tekniklerine” ise kısmen yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

6.1. 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Bireysel Çalgı Eğitimi Ney Ders İçeriklerinde bulunmamasına karşın “Türk halk müziği makamlarına”, “Türk halk müziği formlarına”, “Batı müziği tonal ezgi ve dizilerine”, “Okul şarkıları ve marşlara” ve “Popüler müziklere” yer verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

6.2. 2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında Yer Alan Bireysel Çalgı Ney Eğitimi Programının müzik öğretmenleri için yeterli olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

7. Çalışmada geliştirilen ney eğitim programında makamların, usullerin, Türk sanat müziği formlarının, icra tekniklerinin, Türk halk müziği formlarının, okul şarkıları ve marşların, Batı müziği tonal dizilerinin dönemlere göre dağılımının uygun olduğu sonucuna varılmıştır. Kısaca çalışmada geliştirilen ney eğitim programının müzik öğretmenliği lisans programları için uygun olduğu başka bir deyişle lisans öğrencilerinin, öğretmenlik sürecinde neyi etkin bir şekilde kullanabilmesi için yeterli olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

DEĞERLENDİRME

1. Türkiye’de ney eğitimi verilen kurumlarda genellikle ortak bir ney eğitim programı yoktur. Programlar amaçlarına göre hazırlanırken müzik öğretmenliği lisans programında ney eğitim programı geç tarihlerde hazırlanmış ve müzik öğretmenliği için yetersiz kalmıştır.
2. Türkiye’de ney eğitimi verilen kurumlardaki mevcut programların Türkiye’de yayınlanan ney metotları ile paralellik göstermesi sevindirici olmakla birlikte sayıca azdır. Her programa yönelik ney metotlarının hazırlanmasının Türkiye’deki ney eğitiminin gelişmesi açısından önemli olduğu aşikârdır.
3. Ortaokul ve Lise düzeyinde verilmekte olan müzik derslerinde özellikle de makamlar, usuller, formlar, okul şarkıları, marşlar ve tonal diziler konularında öğretmen çalgısı olarak neye ihtiyaç duyulduğu, fakat mevcut müzik öğretmenliği lisans programı bireysel çalgı ney eğitim programında yeterli düzeyde bu konulara yer verilmemiş olması dikkat çekicidir.
4. Türkiye’de ortaokul ve lise düzeyinde eğitim veren neyzen müzik öğretmenlerinin derslerde öğretmen çalgısı olarak neye ihtiyaç duydukları, müzik derslerinde ve çeşitli etkinliklerde kullandıkları görülmüştür. Fakat Türkiye’de ortaokul ve lise düzeyinde eğitim veren neyzen müzik öğretmenlerinin azlığı dikkat çekicidir.
5. Türkiye’de ortaokul ve lise düzeyinde eğitim veren neyzen müzik öğretmenlerinin lisans eğitimi süresince Türk halk müziği makam, form ve usullerine, Batı müziği tonal dizilerine yeterli düzeyde yer verilmediğini fakat yer verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Oluşturulacak yeni programda bu konuları da içeren bir ney eğitim programının önemi daha da iyi anlaşılmaktadır.
6. Türkiye’de mesleki müzik eğitimi almış ve çeşitli kurumlarda neyzen olarak görev yapmakta olan uzmanların görüşlerine göre; 2018 müzik öğretmenliği lisans programında yer verilen bireysel çalgı ney ders içeriklerinin müzik öğretmenliğine yönelik uygun olmadığı ve yeniden hazırlanması gerektiği anlaşılmıştır.
7. Ortaokul ve lise müzik dersi öğretim programları, neyzen öğretmenlerin ve uzmanların görüşleri doğrultusunda müzik öğretmenliği lisans programlarına yönelik yeni bir ney eğitim programı hazırlanmıştır. Hazırlanan müzik öğretmenliği lisans programlarına yönelik ney eğitim programı tekrar uzmanların görüşüne

sunulmuş ve uzmanlar tarafından uygun bulunmuştur (Ek 5). Çalışma sonucunda hazırlanan ney eğitim programı, tüm müzik öğretmenliği lisans programlarına yönelik ney eğitimi veren öğretim elemanlarının ve lisans öğrencilerinin hizmetine sunulmuştur.

KAYNAKÇA

Behar, C. (2019). *Aşk olmayınca meşk olmaz geleneksel Osmanlı/Türk müziğinde intikal*. İstanbul: Yapı Kerdi Yayınları.

Derya, S. (2012). *Aşkın sesi ney öğretim kitabı*. İstanbul: Pan Yayıncılık.

Erguner, S. (2002). *Ney metod*. İstanbul: Erguner Müzik.

Gedikli, Necati. (2005). “Cumhuriyet Dönemi Müzik Politikamız ve Sonuçları”. (V. Türk Kültürü Kongresi, Cumhuriyetten Günümüze Türk Kültürünün Dünü, Bugünü ve Geleceği, 17-21 Aralık 2002, Türkiye), Bildiriler, Cilt X, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara 2005, s. 3-9.

Göksu, A. (2014). *Geleneksel Türk çalgı müziği üst düzey icracılarının performans gelişim süreci ile Devlet Konservatuvarları çalgı eğitiminde kullanılan öğretim yöntemleri üzerine karşılaştırmalı bir araştırma* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü: Kayseri.

Gunca, A. (2007). *Kemençe, ney ve tanbur için orkestral yazım tekniği* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul.

Halıcı, Ş. (2009). *Ankara Devlet Konservatuvarı'nın Kuruluşu: Prof. Carl Ebert'in Raporları*. Ankara: T.C. Başbakanlık Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları.

Halıcı, F. (1998). *Üstat Hayri Tümer'in nay üfleme metodu*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.

Kalender, C. (2015). *2007 Yök müzik öğretmenliği lisans programı bireysel çalgı (keman) dersi içeriklerinin öğretim elemanlarının görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Uludağ Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Bursa.

Karadağ, B. (2013). *Meşkte ney eğitimi*. İstanbul: Pan Yayıncılık.

Karamollaoğlu, B. G. (2019). *Türkiye’de yayınlanmış ney metot kitaplarının içerik açısından incelenmesi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Erzurum.

Kaya, A. (2013). *Ney metodu*. İstanbul: Kitabevi Yayıncılık.

Milli Eğitim Bakanlığı. (11 Mayıs 2020). Güzel sanatlar lisesi çalgı eğitimi ney öğretim programı (2016). <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=715> adresinden edinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (11 Mayıs 2020). Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü (2016). <http://www.hbo.gov.tr/YayginEgitim/ProgramListesi> adresinden edinilmiştir.

Milli Eğitim Bakanlığı. (23 Ocak 2018). İlkokul ve Ortaokul 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 ve 8. Sınıflar müzik dersi öğretim programı (3 Kasım 2021). <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=357>

Milli Eğitim Bakanlığı. (21 Ocak 2018). 9, 10, 11, 12. Sınıflar müzik dersi öğretim programı (3 Kasım 2021). <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=359>

Milli Eğitim Bakanlığı. (21 Ocak 2018). 9, 10, 11, 12. Sınıflar çalgı eğitimi ney dersi öğretim programı (3 Kasım 2021). <http://mufredat.meb.gov.tr/ProgramDetay.aspx?PID=988>

San, İnci. (1987). Güzel Sanatlar Eğitimi. B. Özer. (Ed.) *Özel Öğretim Yöntemleri Güzel Sanatlar Eğitimi* (ss.1-14). Ankara: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları/Açıköğretim Fakültesi Yayınları.

Selanik, C. (1996). *Müzik Sanatının tarihsel serüveni*. Ankara: Doruk Yayıncılık

Sönmez, V. (2001). *Program geliştirmede öğretmen el kitabı*. Ankara: Anı Yayıncılık,

Tura, Y. (2006). *Tedkîk ü Tahkîk inceleme ve gerçeği araştırma*. İstanbul: Pan Yayıncılık

Tura, Y. (2004). “Konservatuarlarımızın Dünü, Bugünü ve Yarını İle İlgili Düşüncelerim”. *Orkestra Dergisi*, 348, 15–21.

Tüfekçi, A. (2011). *Coğrafi yayılım, kültür-medeniyet etkileşimleri çerçevesinde: “ney” tarih, teknik ve icrasına ilişkin karşılaştırmalı bir analiz*. (Yayınlanmamış doktora tezi). İstanbul Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul.

Özen, N. (2004). Çalgı Eğitiminde Yararlanılan Müzik Eğitimi Yöntemleri. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*.

Öztuna, Y. (2000). “Meşk”. Türk Mûsikîsi Kavram ve Terimleri Ansiklopedisi (1. Baskı) içinde. (250). Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayınları.

Özden, E. (2013). *Osmanlı Maârifî'nde mûsikî*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul.

Uçan, A. (2018). *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'deki durum*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.

Yalçın, G. ve Yeşilyurt, K “OSMANLI/TÜRK musikisi yazılı ve basılı kaynaklarına göre ney çalgısında perdeler”, *Akademik Bakış Dergisi* 63 (Eylül-Ekim 2017): 3-18.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yönetken, H. B. (1952). *Okulda müzik öğretimi ve öğretim metotları*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı. (11Mayıs 2020). Müzik öğretmenliği lisans programı bireysel çalgı ney öğretim programı (2018). <http://web.harran.edu.tr/assets/uploads/sites/206/files/mufredat-09072018.pdf>

Evrak Tarih ve Sayısı: 21.04.2022-124811

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-49614598-605.01-48160709
Konu : Araştırma Uygulama İzin Talebi

20.04.2022

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi: a) Harran Üniversitesi Rektörlüğünün 09/03/2022 tarihli ve E-78521740-044-113461 sayılı yazısı.
b) Millî Eğitim Bakanlığının 21/01/2020 tarihli ve 2020/2 Nolu Araştırma Uygulama İzinleri Genelgesi.

İlgi (a) yazı ile Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Ahmet DAĞLAR'ın "Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına Yönelik Ney Eğitim Programı Önerisi" konulu çalışmasına veri sağlamak amacıyla anket çalışması yapma izin talebine ilişkin ilgi yazı ve ekleri Bakanlığımız tarafından incelenmiştir.

Bakanlığımıza bağlı resmi/özel okul ve kurumlarda öğrenci, öğretmen ve okul yöneticilerinin katılımıyla yapılması planlanan uygulamanın covid-19 tedbirlerine uyulması ve denetimi il/ilçe millî eğitim müdürlükleri ve okul/kurum idaresinde olmak üzere, kurum faaliyetlerini aksatmadan, gönüllülük esasına göre; onaylı bir örneği Bakanlığımızda muhafaza edilen ve uygulama sırasında da mühürlü ve imzalı örnekten çoğaltılan, veri toplama araçlarının https://docs.google.com/forms/d/10mn2n0d59K-ioofZUdcl6WGXRBIH9_D8bSeMBO1wrQ/viewform?edit adresinden online olarak uygulanmasına ilgi (b) Genelge doğrultusunda izin verilmiştir.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Mehmet Fatih LEBLEBİCİ
Bakan a.
Başkan

Ek:
1-Onaylı Veri Toplama Araçları (6 Sayfa)
2-Ayşe Başvurusu (3 Sayfa)

Dağıtım:
Gereği:
B Planı

Bilgi:
Harran Üniversitesi Rektörlüğüne

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : MEB Atatürk Bulvarı No:98 Kat 4 A Blok Bakanlıklar/ANKARA

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No : 0 (312) 413 27 53

E-Posta : sgb_arastirmaizimleri@meb.gov.tr

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

Bilgi için: İstatistikçi Özlem BEYAZPİRİNÇ

Unvan : İstatistikçi

İnternet Adresi : www.meb.gov.tr

Faks : 3124186401

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden **37e3-1c72-35a0-a275-7fd2** kodu ile teyit edilebilir.

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

HARRAN ÜNİVERSİTESİNE

04/03/2022

BAŞVURU NO	202203041488116452
ÜNİVERSİTE ADI	HARRAN ÜNİVERSİTESİ
ENSTİTÜ ADI	Sosyal Bilimler Enstitüsü/Güzel Sanatlar Eğitimi
BÖLÜM ADI	Müzik Eğitimi
ÜNVAN	Öğrenci
TC KİMLİK NUMARASI	
KONU	Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına Yönelik Ney Eğitim Programı Önerisi
ARAŞTIRMA TÜRÜ	Yüksek Lisans Tezi
ÖRNEKLEM GRUBU	Öğretmen,
KAPSAMI	Okul/Kurum,
İLLER	ADANA ADİYAMAN AFYONKARAHİSAR AKSARAY AMASYA ANKARA ANTALYA ARDAHAN ARTVİN AYDIN AĞRI BALIKESİR BARTIN BATMAN BAYBURT BOLU BURDUR BURSA BİLECİK BİNGÖL BİTLİS DENİZLİ DÜZCE DİYARBAKIR EDİRNE ELAZIĞ

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

ERZURUM
ERZİNCAN
ESKİŞEHİR
GAZİANTEP
GÜMÜŞHANE
GİRESUN
HAKKARİ
HATAY
ISPARTA
İĞDIR
KAHRAMANMARAŞ
KARABÜK
KARAMAN
KARS
KASTAMONU
KAYSERİ
KIRIKKALE
KIRKLARELİ
KIRŞEHİR
KOCAELİ
KONYA
KÜTAHYA
KİLİS
MALATYA
MANİSA
MARDİN
MERSİN
MUĞLA
MUŞ
NEVŞEHİR
NİĞDE
ORDU
OSMANİYE
RİZE
SAKARYA
SAMSUN
SİNOP
SİVAS
SİİRT
TEKİRDAĞ
TOKAT
TRABZON
TUNCELİ
TÜRKİYE GENELİ
UŞAK
VAN
YALOVA
YOZGAT
ZONGULDAK
ÇANAKKALE
ÇANKIRI

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 21.04.2022-124887

Evrak Tarih ve Sayısı: 04.03.2022-112491

	ÇORUM İSTANBUL İZMİR ŞANLIURFA ŞIRNAK
KURUM TÜRLERİ	Özel Ortaokul, Özel Anadolu Lisesi, Özel Fen Lisesi, Özel Temel Lise, Özel Meslekî ve Teknik Anadolu Lisesi, Özel Güzel Sanatlar Lisesi, Resmi Ortaokul, Resmi Yatılı Bölge Ortaokulu, Resmi Anadolu Lisesi, Resmi Fen Lisesi, Resmi Sosyal Bilimler Lisesi, Resmi İmam - Hatip Ortaokulu, Resmi İmam - Hatip Anadolu Lisesi, Resmi Meslekî ve Teknik Anadolu Lisesi, Resmi Çok Programlı Anadolu Lisesi, Resmi Güzel Sanatlar Lisesi,
İLETİŞİM BİLGİLERİ	Adres:Harran Üniversitesi/Şanlıurfa- Telefon:(053) 450-1958- Eposta:ahmtdaglar@gmail.com

Yukarıda bilgileri bulunan proje uygulamaları için Milli Eğitim Bakanlığından gerekli izinlerin alınması hususunda gereğini bilgilerinize arz ederim.

Ek listesi

Tez Önerisi
Katılım Kabul Formu
Veri toplama araçları

İmza
AHMET DAĞLAR
Öğrenci

Dilekçe ve eklerinin üst yazı ile STRATEJİ GELİŞTİRME BAŞKANLIĞINA ulaştırılması gerekmektedir.

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Tarih ve Sayısı: 21.04.2022-124887

Evrak Tarih ve Sayısı: 04.03.2022-112491

Sayın Katılımcımız

Katılacağınız bu çalışma, "Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına Yönelik Ney Eğitim Programı Önerisi" adıyla, Ahmet DAĞLAR tarafından 15/04/2022 ile 15/05/2022 tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi: Müzik öğretmenliği lisans programlarına yönelik bir ney eğitim programı geliştirmektir.

Araştırmanın Nedeni: O Bilimsel araştırma (X) Tez çalışması

Araştırmanın Yapılacağı Yer(ler): Mesleki ve amatör olarak ney eğitimi almış müzik öğretmenlerinin görev yapmakta olduğu T.C. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı özel ve resmi ortaokul ve liseler.

Araştırma Uygulaması: (X) Anket

O Görüşme

O Gözlem

O.....

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır.

Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı : Ahmet DAĞLAR

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

**MESLEKİ YA DA AMATÖR OLARAK NEY EĞİTİMİ ALMIŞ
MÜZİK ÖĞRETMENLERİNE YÖNELİK ANKET FORMU**

Bu anket formu Harran üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı “Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına Yönelik Ney Eğitim Programı Önerisi” başlıklı yüksek lisans tezine veri toplamak amacıyla hazırlanmıştır. Doç. Dr. Gökhan YALÇIN danışmanlığında yürütülen bu araştırmada, Müzik öğretmenliğinin gerektirdiği doğrultuda bir ney öğretim programı nasıl olmalıdır? Problem cümlesine cevap aranmakta olup, bu doğrultuda ortaokul ve lise müzik dersi öğretim programları konular ve kazanımlar yönünden incelenmiş ve öğretmen çalgısı olarak neyin yeri ve önemi tespit edilmeye çalışılmıştır.

Bu amaçla mesleki ya da amatör olarak ney eğitimi almış müzik öğretmenleri için 3 bölümden oluşan anket ve yarı yapılandırılmış görüşme soruları hazırlanmıştır: 1. Bölüm kişisel bilgilerden, 2. bölüm ney eğitimine ilişkin bilgilerden, 3. bölüm ise öğretmenlik mesleğine ilişkin sorulardan oluşmaktadır. Ankete vereceğiniz yanıtlar tezimiz için önem arz etmektedir. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Ahmet DAĞLAR

**1. BÖLÜM
Kişisel Bilgiler**

1. Lütfen mesleki hizmet sürenizi okul tür ya da kademeye göre yazınız?

.....

2. Lütfen lisansta mezun olduğunuz fakülte türünü belirtiniz?

Konservatuvar ☐

Eğitim Fakültesi ☐

Güzel Sanatlar Fakültesi ☐

Sahne Sanatları Fakültesi ☐

Diğer ☐

**2. BÖLÜM
Ney Eğitimine İlişkin Bilgiler**

1. Ney eğitimi mesleki olarak mı, amatör olarak mı aldınız belirtiniz?

Mesleki ☐ Amatör ☐

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

2. Ney eğitimi mesleki olarak almışsanız; kaç dönem aldığınızı belirtiniz?

1 dönem ☐ 2 dönem ☐ 3 dönem ☐ 4 dönem ☐
5 dönem ☐ 6 dönem ☐ 7 dönem ☐ 8 dönem ☐ ☐ Diğer

2.1. Lisans eğitiminde çalgı değişikliği yapılmış ise kaç dönem ney eğitimi aldığınızı belirtiniz?

1 dönem ☐ 2 dönem ☐ 3 dönem ☐ 4 dönem ☐
5 dönem ☐ 6 dönem ☐ 7 dönem ☐ 8 dönem ☐ ☐ Diğer

2.1.1 Lisans eğitiminde çalgı değişikliği yapılmış ise önceki çalgınızı ya da amatör olarak eğitim almışsanız çalgınızı yazınız?

.....

2.2. Lisans eğitiminde haftada kaç saat ney eğitimi aldığınızı belirtiniz?

1 saat ☐ 2 saat ☐ 3 saat ☐ 4 saat ☐
5 saat ☐ 6 saat ☐ 7 saat ☐ 8 saat ☐ ☐ Diğer

3. Ney eğitimi amatör olarak almışsanız ya da bireysel çabamızla öğrenmişseniz; kaç yıl olduğunu belirtiniz?

1 yıl ☐ 2 yıl ☐ 3 yıl ☐ 4 yıl ☐ 5 yıl ☐ ☐ Diğer

Amatör ya da mesleki ney eğitimi sürecinizde;

4. Ney derslerinde icra tekniklerine ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

5. Ney derslerinde Türk sanat müziği makamlarına ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

6. Ney derslerinde Türk sanat müziği usullerine ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

7. Ney derslerinde Türk sanat müziği formlarına ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

8. Ney derslerinde Türk halk müziği makamlarına ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

9. Ney derslerinde Türk halk müziği formlarına ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

10. Ney derslerinde Batı müziği tonal ezgi ve dizilerine ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

11. Ney derslerinde okul şarkıları ve marşlara ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

12. Ney derslerinde popüler müziklere ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

3. BÖLÜM Öğretmenlik Mesleğinde Ney Kullanımına İlişkin Bilgiler

1. Müzik derslerinde ney çalgısını ne düzeyde kullanıyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

2. Müzik derslerinde ney çalgısında icra tekniklerini ne düzeyde kullanıyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

2.1. Müzik derslerinde aşağıdaki icra tekniklerinden hangilerini kullanıyorsunuz? Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.

Legato ☐ Staccato ☐ Nüans terimleri ☐ Mordan ☐ Portamento ☐ Glissando ☐
Vibrato ☐ Transpoze ☐

3. Türk sanat müziği makamlarının öğretilmesinde ney çalgısını ne düzeyde kullanıyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

3.1. Aşağıdaki makamlardan hangilerinin öğretilmesinde ney çalgısını kullanıyorsunuz? Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.

Rast ☐ Uşşak ☐ Hüseyini ☐ Kürdi ☐ Hicaz ☐ Acemkürdi ☐ Muhayyerkürdi ☐
Nikriz ☐ Nihavent ☐ Segâh ☐ Hüzam ☐ Evîç ☐ Saba ☐

4. Türk sanat müziği usullerinin öğretilmesinde ney çalgısını ne düzeyde kullanıyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

4.1. Aşağıdaki usullerden hangilerinin öğretilmesinde ney çalgısını kullanıyorsunuz? Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.

Nim Sofyan ☐ Semai ☐ Sofyan ☐ Türk Aksağı ☐ Yürük Semai ☐ Sengin Semai ☐
Ağır Sengin Semai ☐ Devr-i Hindi ☐ Devr-i Turan ☐ Düyek ☐ Müsemmen ☐
Aksak ☐ Oynak ☐ Raks Aksağı ☐ Evfer ☐ Aksak Semai ☐ Lenk Fahte ☐
Çeng-i Harbi ☐

5. Türk sanat müziği formlarının öğretilmesinde ney çalgısını ne düzeyde kullanıyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

5.1. Aşağıdaki formlardan hangilerinin öğretilmesinde ney çalgısını kullanıyorsunuz? Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.

Seyir ☐ Şarkı ☐ İlahi ☐ Nefes ☐ Peşrev ☐ Saz Semaisi ☐ Beste ☐ Kâr ☐
Kâr-ı Natık ☐ Ağır Semai ☐ Yürük Semai ☐ Longa ☐ Köçekçe ☐ Sirto ☐
Mandıra ☐ Mevlevi Ayin ☐ Taksim ☐ Fasil ☐

6. Türk halk müziği makamlarının öğretilmesinde ney çalgısını ne düzeyde kullanıyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

6.1. Aşağıdaki makamlardan hangilerinin öğretilmesinde ney çalgısını kullanıyorsunuz? Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.

Rast ☐ Uşşak ☐ Hüseyini ☐ Kürdi ☐ Hicaz ☐ Acemkürdi ☐ Muhayyerkürdî ☐
Nikriz ☐ Nihavent ☐ Segâh ☐ Hüzam ☐ Evîç ☐ Saba ☐

7. Türk halk müziği formlarının öğretilmesinde ney çalgısını ne düzeyde kullanıyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

7.1. Aşağıdaki formlardan hangilerinin öğretilmesinde ney çalgısını kullanıyorsunuz? Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.

Bozlak ☐ Barak ☐ Maya ☐ Hoyrat ☐ Gazel ☐ Gurbet havası ☐ Zeybek ☐
Türkü ☐ Mengi ☐ Bengi ☐ Karşılama ☐ Horon ☐ Halay ☐

8. Batı müziği tonal ezgi ve dizilerin öğretilmesinde ney çalgısını ne düzeyde kullanıyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

8.1. Aşağıdaki dizilerden hangilerinin öğretilmesinde ney çalgısını kullanıyorsunuz? Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.

Do majör ☐ La minör ☐ Sol majör ☐ Mi minör ☐ Fa majör ☐ Re minör ☐
Re majör ☐ Si minör ☐ Si bemol majör ☐ Sol minör ☐

9. Okul şarkıları ve marşların öğretilmesinde ney çalgısını ne düzeyde kullanıyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

9.1. Aşağıdaki okul şarkıları ve marşlardan hangilerinin öğretilmesinde ney çalgısını kullanıyorsunuz? Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.

İstiklâl marşı ☐ Çocuk şarkıları ☐ Mehter müziği ☐
Vatan sevgisi konulu marşlar ☐ Kahramanlık konulu marşlar ☐
Gençlik konulu marşlar ☐ Atatürk'ün sevdiği şarkılar ☐

10. Popüler müziklerin öğretilmesinde ney çalgısını ne düzeyde kullanıyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

11. Sizce lise ve/veya ortaokul müzik öğretim programı daha çok hangi çalgı ya da çalgıların kullanımına imkân vermektedir lütfen yazınız?

.....

12. Ney çalgısını ders dışı etkinliklerde kullanıyor musunuz?

Evet ☐ Hayır ☐

Cevabınız Evet ise hangi alanlarda kullandığınızı lütfen yazınız?

.....

13. Müzik öğretmeni çalgısı olarak neyin müzik derslerinde kullanılmasına yönelik görüşlerinizi lütfen yazınız?

.....

Evrak Tarih ve Sayısı: 16.12.2021-88751

**T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU**

Tarih: 13.12.2021
Saat: 14:00
Sayı: 2021/188
Konu: Ahmet DAĞLAR

Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun yaptığı toplantı sonucunda Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı yüksek lisans öğrencisi **Ahmet DAĞLAR**'ın yürütücü, **Doç. Dr. Gökhan YALÇIN**'ın danışman olduğu "**Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına Yönelik Ney Eğitim Programı Önerisi**" konulu yüksek lisans tezi çalışması, oy birliğiyle uygun bulunmuş ve 13 Aralık 2021 tarihinden geçerli olmak üzere onaylanmıştır.

e-imzalıdır
Doç. Dr. Mahmut KAYA
Başkan

e-imzalıdır
Dr. Öğr. Üyesi. Fatma ÇAKMAK
Başkan Yardımcısı

e-imzalıdır
Prof. Dr. Mithat Arman KARASU

e-imzalıdır
Doç. Dr. Mehmet Diyaddin YAŞAR

e-imzalıdır
Doç. Dr. Özlem DEMİR

e-imzalıdır
Dr. Öğr. Üyesi Şenay KOÇAKOĞLU

e-imzalıdır
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet CANÇELİK

**Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.
Evrak sorgulaması: https://ebys.harran.edu.tr/envision/Validate_Doc.aspx?eD=BSU52UJY8S adresinden yapılabilir.**

HARRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU
GÖNÜLLÜ KATILIM FORMU

Bu çalışma, Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Ahmet DAĞLAR tarafından yürütülen bir çalışmadır. Bu çalışmanın amacı müzik öğretmenliği lisans programlarına yönelik bir ney öğretim programı geliştirmektir. Bu çalışmaya katılırsanız sizden yaklaşık olarak 20 dakika kadar zaman ayırmanız istenecektir. Bu çalışmada sizden, öğretmen çalgısı olarak neyin yeri ve önemini tespit etmeye çalışmak için hazırlanmış 2018 müzik öğretmenliği lisans programında yer alan bireysel çalgı eğitimi ney ders içeriklerine yönelik anket ve yarı yapılandırılmış görüşme sorularına içtenlikle yanıt vermeniz beklenmektedir. Çalışmaya katılım tamamen gönüllülük esasına dayanmaktadır. Sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmeyecektir. Cevaplarınız tamamen gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir ve elde edilecek bilgiler bilimsel yayımlarda kullanılacaktır.

Çalışma, kişisel rahatsızlık verecek unsurlar içermemektedir. Ancak, çalışma sırasında sorulardan ya da herhangi bir nedenden ötürü kendinizi rahatsız hissederseniz çalışmayı yarıda bırakıp çıkmakta serbestsiniz. Çalışma sonunda, bu çalışmayla ilgili sorularınız cevaplanacaktır. Bu çalışmaya katıldığınız için şimdiden teşekkür ederiz.

Bu çalışmaya tamamen gönüllü olarak katılıyorum ve istediğim zaman yarıda kesip çıkabileceğimi biliyorum. Verdiğim bilgilerin bilimsel amaçlı yayımlarda kullanılmasını kabul ediyorum.

Ad Soyad

Tarih

İmza

.....

.../.../.....

2018 MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMINDA YER ALAN “BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ NEY” DERS İÇERİĞİNE YÖNELİK ANKET FORMU

Bu anket formu Harran üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı “Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına Yönelik Ney Eğitim Programı Önerisi” başlıklı yüksek lisans tezine veri toplamak amacıyla hazırlanmıştır. Doç. Dr. Gökhan YALÇIN danışmanlığında yürütülen bu araştırmada, Müzik öğretmenliğinin gerektirdiği doğrultuda bir ney öğretim programı nasıl olmalıdır? Problem cümlesine cevap aranmakta olup, bu doğrultuda 2018 müzik öğretmenliği lisans programında yer alan bireysel çalgı eğitimi ney ders içeriklerine yönelik uzman görüşünüze ihtiyaç duyulmaktadır.

Anket formuna vereceğiniz yanıtlar tezimiz için önem arz etmektedir. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

2018 MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI “BİREYSEL ÇALGI EĞİTİMİ NEY” DERS İÇERİĞİ

I. Yarıyıl

Ney çalgısı ve çeşitleri hakkında genel bilgiler, tarihi gelişimi, Neyzenler Tarihi hakkında genel bilgiler, Türk Müziğindeki yeri, Ney yapımı ve başlıca icracıları, Ney çalarken vücudun durumu, oturuş ve tutuş özellikleri, Ney’de akort, ses alanı ve pozisyonları, Uzun seslerle entonasyon, vibrasyon, gam çalışmaları, Ses egzersizleri ve usul çalışmaları, Irak Perdesinde karar eden makamlar hakkında bilgiler, Irak Perdesinde segâh dörtlüsünün icrası, Eviç, Dilkeşhaveran ve Ferahnak Makamlarının öğrenilmesi ve icrası.

II. Yarıyıl

I. Ve II. Ses bölgelerinde egzersizler, I. Ve II. Ses bölgelerinde Saba ve Hicaz makamlarında egzersizler, Kar formu ve Neva kârın icrası, Evcara makamı ve aynı makamda etüt çalışmaları, Evcara eserlerin icrası ve Neyzenler Tarihine giriş, Günümüz neyzenleri hakkında bilgiler edinme, Dönem repertuarının genel tekrarı.

III. Yarıyıl

Taksim formu hakkında genel bilgiler ve taksim çalışmaları, Ferahfeza makamının öğrenilmesi ve icrası, Dilkeşide makamının öğrenilmesi ve icrası, Tasavvuf musikisi hakkında genel bilgilerin edinilmesi, örnek eser icralarının kazandırılması.

IV. Yarıyıl

Neva perdesi üzerinde Hicaz dörtlüsünün icrası, Mevlevi Müziği hakkında genel bilgi verilmesi, Bayati Makamı ve Bayati Ayin icrası, Kar-ı Natık bünyesinde bulunan düğâh kararlı makamlardan örnekler, Bayati Araban Makamı ve örnek eserlerin icrası.

V. Yarıyıl

Hüseyini perdesinde hicaz dörtlüsü egzersizleri yapma, Suzidil makamında peşrev, saz semaisi ve sözlü eserlerin icrası, Şehnaz makamında peşrev, saz semaisi ve sözlü eserlerin icrası, Arazbar makamında peşrev, saz semaisi ve sözlü eserlerin icrası, Üslup, tavrı çalışmaları, Eski kayıtların dinlenmesi.

VI. Yarıyıl

Rast perdesinde karar veren makamlar hakkında bilgiler edinme, Pesendide makamının öğrenilmesi ve aynı makamda eser icrası, Pençgâh makamının öğrenilmesi ve aynı makamda eser icrası yapabilme, Neyzenler Tarihi hakkında bilgi edinme, Taksim Çalışmaları, Vibrato, tavrı ve üslup çalışmaları yapabilme.

VII. Yarıyıl

Hüseyini ve Hüseyinîaşiran perdelerinde uşşak çalışmaları yapabilme, Nühüft makamını nazari ve uygulamalı olarak çeşitli türlerde ki eserlerle icra etme, Görülen makamlarda şah-mansur-kız-süpürde, yıldız, müstahsen, bolahenk akortlarında göçürmeler yapabilme, Tavrı Çalışmaları ve ekoller hakkında bilgiler edinme, Son dönem Türk Musikisi Repertuarından seçme eserlerin icrasını yapabilme, Bestekâr neyzenlerin hayatları üzerine çalışmalar yaparak eserlerini icra edebilme, Çeşitli neyzenlerden taksimler dinleyerek icra analizleri yapabilme, üslup ve tavrı farkındalığı ortaya koyma, çalım şekilleri ve üslupları geliştirebilme, ileri düzey teknik egzersizler çalabilme ve üretebilme.

2018 Müzik Öğretmenliği Lisans Programında yer alan “Bireysel Çalgı Eğitimi Ney” ders içeriklerinde;

1. Ney’in tarihçesine ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

2. İcra tekniklerine ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

3. Türk sanat müziği makamlarına ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

4. Türk sanat müziği usullerine ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

5. Türk sanat müziği formlarına ne düzeyde yer verildiğini düşünüyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

6. Türk halk müziği makamlarına ne düzeyde yer verilmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

7. Türk halk müziği formlarına ne düzeyde yer verilmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

8. Batı müziği tonal ezgi ve dizilerine ne düzeyde yer verilmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

9. Okul şarkıları ve marşlara ne düzeyde yer verilmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

10. Popüler müziklere ne düzeyde yer verilmesi gerektiğini düşünüyorsunuz?

Hiç ☐ Çok az ☐ Kısmen ☐ Büyük ölçüde ☐ Tamamen ☐

11. 2018 müzik öğretmenliği lisans programında yer alan "Bireysel Çalgı Eğitimi Ney" ders içeriklerine yönelik eklemek istediğiniz görüş ve önerilerinizi lütfen belirtiniz?

.....

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMI
NEY EĞİTİM PROGRAMI GELİŞTİRİLMESİNE YÖNELİK
YARI YAPILANDIRILMIŞ UZMAN GÖRÜŞME FORMU

Bu form Harran üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı “Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına Yönelik Ney Eğitim Programı Önerisi” başlıklı yüksek lisans tezine veri toplamak amacıyla hazırlanmıştır. Doç. Dr. Gökhan YALÇIN danışmanlığında yürütülen bu araştırmada, müzik öğretmenliğinin gerektirdiği doğrultuda bir ney eğitim programı nasıl olmalıdır? Problem cümlesine cevap aranmakta olup, bu doğrultuda ilk olarak; ortaokul ve lise müzik dersi öğretim programları sınıf düzeyi, öğrenme alanı ve kazanımlar yönünden incelenmiştir. Kazanımlar içeriklerine göre “Makam”, “Usul”, “Form”, “Tonal Diziler”, “Okul Şarkıları ve Marşlar” konu başlıkları altında yapılandırılmış ve öğretmen çalgısı olarak neyin hangi konularda kullanılabileceği tespit edilmeye çalışılmıştır. İkinci olarak; ortaokul ve lise müzik derslerini yürütmekte olan amatör ya da mesleki olarak ney eğitimi almış müzik öğretmenlerinin görüşleri alınmış ve öğretmen çalgısı olarak neyin yeri ve önemi tespit edilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda Batı müziği, Türk halk müziği ve Türk sanat müziği ana başlıklarının altında dizi, makam, usul, müzik formları vb. konularda neyin öğretmen çalgısı olarak rahatlıkla kullanılabileceği görülmüştür. Fakat bu konuların tamamını kapsayan mevcut bir ney eğitim programı yoktur. Araştırmacı tarafından, ortaokul ve lise müzik dersi öğretim programları konu başlıkları ve öğretmen görüşleri doğrultusunda müzik öğretmenliği lisans programlarına yönelik bir ney eğitim programı geliştirilmiştir.

Bu formda araştırmacı tarafından geliştirilen ney eğitim programındaki dizi, makam, usul ve müzik formlarının uygunluğu ve program içerisindeki dönemlere göre dağılımları siz değerli uzmanların görüşüne sunulmuştur. Yarı yapılandırılmış bu görüşme formuna vereceğiniz cevaplar, öneri ve düzeltmelerle ney eğitim programı önerisi son şeklini alacaktır. Katkılarınızdan dolayı teşekkür ederiz.

Ahmet DAĞLAR

GÖRÜŞME SORULARI

1-Çalıştığınız kurumunuzu (Üniversite, Fakülte/Konservatuvar ve Bölüm/Anabilim Dalı) ve kurumdaki hizmet yılınızı belirtiniz?

.....

Araştırmacı tarafından geliştirilen Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına Yönelik Ney Eğitim Programı Önerisinde;

2-Yarıyıllara göre dağılımı verilen makamlar ve makam sıralaması konusundaki düşüncelerinizi belirtiniz?

.....

3 Yarıyıllara göre dağılımı verilen usuller ve usul sıralaması konusundaki düşüncelerinizi belirtiniz?

.....

4- Yarıyıllara göre dağılımı verilen Türk sanat müziği formları ve form sıralaması konusundaki düşüncelerinizi belirtiniz?

.....

5- Yarıyıllara göre dağılımı verilen icra teknikleri ve sıralaması konusundaki düşüncelerinizi belirtiniz?

.....

6- Yarıyıllara göre dağılımı verilen Türk halk müziği formları ve form sıralaması konusundaki düşüncelerinizi belirtiniz?

.....

7-Yarıyıllara göre dağılımı verilen okul şarkıları, marşlar ve sıralaması konusundaki düşüncelerinizi belirtiniz?

.....

8-Yarıyıllara göre dağılımı verilen Batı müziği tonal dizileri ve sıralaması konusundaki düşüncelerinizi belirtiniz?

.....

9-Bu programın, öğrencinin öğretmenlik sürecinde neyi etkin bir şekilde kullanabilmesi için yeterli olup olmayacağına ilişkin düşüncelerinizi ve varsa eklemek istediğiniz görüşlerinizi belirtiniz?

.....

Müzik Öğretmenliği Lisans Programlarına Yönelik Ney Eğitim Programı Önerisi

	Makamlar	Usuller	Türk Sanat Müziği Formları	İcra Teknikleri	Türk Halk Müziği Formları	Okul Şarkıları ve Marşlar	Tonal Diziler
1. Yarıyıl (14 Hafta)	Buselik Beşlisi Rast Beşlisi Uşşak Dörtlüsü Hüseyni Beşlisi Kürdi Beşlisi Hicaz Beşlisi (Seyir uygulamaları)	Nim Sofyan usulü Semai usulü Sofyan usulü	-	Duruş, oturuş ve dudak pozisyonu Sağ el ve sol el pozisyonları Nefes çalışmaları Perde çalışmaları Legato (bağlı çalma)	-	-	-

2. Yarıyıl (15 Hafta)	Rast Makamı Uşşak Makamı Hüseyni Makamı Kürdi Makamı	Türk Aksağı usulü Yürük Semai usulü Sengin Semai usulü Ağır Sengin Semai usulü	İki ve üç bölümlü şarkı Çocuk şarkısı Şarkı İlahi Peşrev	Nefes derecelerinde perde geçişleri	-	-	-
3. Yarıyıl (14 Hafta)	Muhayyer Makamı Muhayyerkürdi Makamı Neva Makamı Tahir Makamı Buselik Makamı Tahirbuselik Makamı	Devr-i Hindi usulü Devr-i Turan usulü Düyek usulü Müsemmen usulü	İki ve üç bölümlü şarkı Çocuk şarkısı Şarkı İlahi Peşrev	Staccato (kesik çalma) uygulaması	-	-	-
4. Yarıyıl (15 Hafta)	Beyâti Makamı Hicaz Hümayun Makamı Hicaz Makamı Hicaz Uzzal Makamı Zirgüleli Hicaz Makamı Karcıgar Makamı	Aksak usulü Oynak usulü Raks Aksağı usulü Evfer usulü Aksak Semai usulü Lenk Fahte usulü Çeng-i Harbi usulü	Çocuk şarkısı Şarkı İlahi Peşrev Saz Semai	Nüans terimlerinin uygulanması	-	-	-
5. Yarıyıl (14 Hafta)	Suzinak Makamı Nikriz Makamı Çargâh Makamı Mahur Makamı Acemaşiran Makamı Acemkürdi Makamı	Yeni bir usul geçilmeden öğrenilen usullerde, makamlar ve formlara göre çalışmalar sürdürülecektir	Çocuk şarkısı Şarkı İlahi Peşrev Saz Semai	Mordan uygulaması	-	-	-

6. Yarıyıl (15 Hafta)	Nihavent Makamı Sultaniyegâh Makamı Segâh Makamı Hüzzam Makamı Eviç Makamı Saba Makamı	Yeni bir usul geçilmeden öğrenilen usullerde, makamlar ve formlara göre çalışmalar sürdürülecektir	Çocuk şarkısı Şarkı İlahi Peşrev Saz Semai	Portamento uygulaması	-	-	-
7. Yarıyıl (14 Hafta)	Hicazkâr Makamı Kürdilihicazkâr Makamı	Yeni bir usul geçilmeden öğrenilen usullerde, makamlar ve formlara göre çalışmalar sürdürülecektir	Taksim (öğrenilen tüm makamlarda)	Glissando uygulaması Vibrato uygulaması Transpoze uygulaması	-	-	-
8. Yarıyıl (15 Hafta)	Yeni bir makam geçilmeden öğrenilen makamlarda çalışmalar sürdürülecektir	Yeni bir usul geçilmeden öğrenilen usullerde çalışmalar sürdürülecektir	Nefes Kâr Kâr-ı Natık Beste Ağır Semai Yürük Semai Longa Köçekçe Sirto Mandırâ Fasıl Mevlevî Ayin	-	Uzun Hava Kırık Hava İki ve üç bölümlü türkü Deyiş Bozlak Barak Maya Hoyrat Gazel Gurbet Havası Zeybek Mengi Karşılama	İstiklâl marşı Atatürk'ün sevdiği şarkılar Vatan sevgisi konulu marşlar Kahramanlık konulu marşlar Gençlik konulu marşlar Mehter müziği	Do majör dizisi La minör dizisi Sol majör dizisi Mi minör dizisi Fa majör dizisi Re minör dizisi Re majör dizisi Si minör dizisi Si bemol majör dizisi Sol minör dizisi

Evrak Tarih ve Sayısı: 30.05.2022-132607

**T.C.
HARRAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU**

Tarih: 20.05.2022
Saat: 10:00
Sayı: 2022/83
Konu: Ahmet DAĞLAR

Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu'nun yaptığı toplantı sonucunda Harran Üniversitesi öğrencisi **Ahmet DAĞLAR**' ın yürütücü olduğu, **Eğitim Fakültesi Doç. Dr. Gökhan YALÇIN**' ın danışman olduğu “**Müzik öğretmenliği lisans programlarına yönelik ney eğitim programı önerisi**” konulu yüksek lisans tezi çalışması, oy birliğiyle uygun bulunmuş ve 20.05.2022 tarihinden geçerli olmak üzere onaylanmıştır.

e-imzalıdır
Doç. Dr. Ahmet İLYAS
Başkan

e-imzalıdır
Dr. Öğr. Üyesi Emine YÖNEY
Başkan Yardımcısı

e-imzalıdır
Prof. Dr. Ayşe Dilek ATASOY
(katılmadı)

e-imzalıdır
Doç. Dr. Dursun ÇADIRCI
(katılmadı)

e-imzalıdır
Doç. Dr. Ömer SABUNCU
(katılmadı)

e-imzalıdır
Dr. Öğr. Üyesi Derya EVRAN

e-imzalıdır
Doç. Dr. Yasin TAŞ

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Turnitin Orijinallik Raporu İşleme kondu: 31-May-2022 10:03 +03 NUMARA: 1847656629 Kelime Sayısı: 19947 Gönderildi: 1		Benzerlik Endeksi %28	Kaynağa göre Benzerlik Internet Sources: %28 Yayınlar: %8 Öğrenci Ödevleri: %9
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMLARINA YÖNELİK NEY EĞİTİM PROGRAMI ÖNERİSİ Ahmet Dağlar tarafından			

3% match (07-Mar-2022 tarihli internet) https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/90735/yokAcikBilim_10017841.pdf?isAllowed=y&sequence=-1
2% match (10-Eyl-2020 tarihli internet) http://gazi.edu.tr/posts/download?id=210614
2% match (02-Şub-2021 tarihli internet) http://kitap.eba.gov.tr/panel/dosyalar/upload/0/0/P_0_17_09_2018_11_40_21_866.pdf
2% match (28-Eki-2021 tarihli internet) https://acikerisim.sakarya.edu.tr/bitstream/handle/20.500.12619/74446/T08176.pdf?isAllowed=y&sequence=1
2% match (12-Eki-2021 tarihli internet) http://acikerisim.nigde.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11480/6639/X.Ulusa%20M%c3%bczik%20F%c4%9fitim%20Sempozyumu%20?isAllowed=y&sequence=1
1% match (14-Nis-2022 tarihli internet) https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/128814/yokAcikBilim_10040872.pdf?isAllowed=y&sequence=-1
1% match (11-Oca-2022 tarihli internet) https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/311531/yokAcikBilim_462442.pdf?isAllowed=y&sequence=-1
1% match (07-May-2022 tarihli internet) http://docplayer.biz.tr/107866410-1-milli-egitim-bakanligi-ogretim-programlari-ogretim-programlarinin-amaclari-ogretim-programlarinin-perspektifi.html
1% match (08-Ara-2020 tarihli internet) https://egitimaski.com/ilkokul-ve-ortaokul-1-2-3-4-5-6-7-ve-8-siniflar-muzik-dersi-ogretim-programi-eyul-2017-211251.html
1% match (23-Nis-2020 tarihli internet) http://ismek.ist/files/ismekOrg/file/2013_hbo_moduler_programlar/Ney.pdf
1% match (18-May-2021 tarihli internet) https://dspace.gazi.edu.tr/bitstream/handle/20.500.12602/191375/3b233ef9360e9c924f49144dbb094503.pdf?isAllowed=y&sequence=1
1% match (23-Kas-2021 tarihli internet) https://www.akademikbakis.org/file/63.pdf
< 1% match (07-Mar-2022 tarihli internet) https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/90580/yokAcikBilim_10044158.pdf?isAllowed=y&sequence=-1
< 1% match (08-Ara-2021 tarihli internet) https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/53521/yokAcikBilim_10248592.pdf?isAllowed=y&sequence=-1
< 1% match (05-Mar-2022 tarihli internet) https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/57048/yokAcikBilim_434809.pdf?isAllowed=y&sequence=-1
< 1% match (13-Oca-2022 tarihli internet) https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/53708/yokAcikBilim_10149043.pdf?isAllowed=y&sequence=-1
< 1% match (11-Oca-2022 tarihli internet) https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/350604/yokAcikBilim_10135269.pdf?isAllowed=y&sequence=-1
< 1% match (25-Şub-2022 tarihli internet) https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/677477/yokAcikBilim_10203132.pdf?isAllowed=y&sequence=-1
< 1% match (05-Mar-2022 tarihli internet) https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/56585/yokAcikBilim_10121465.pdf?isAllowed=y&sequence=-1
< 1% match (24-May-2022 tarihli internet) https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/584620/yokAcikBilim_396174.pdf?isAllowed=y&sequence=-1
< 1% match (13-Oca-2022 tarihli internet) https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/596281/yokAcikBilim_10221627.pdf?isAllowed=y&sequence=-1
< 1% match (07-Mar-2022 tarihli internet) https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/99559/yokAcikBilim_10302048.pdf?isAllowed=y&sequence=-1
< 1% match (11-Oca-2022 tarihli internet) https://acikbilim.yok.gov.tr/bitstream/handle/20.500.12812/349041/yokAcikBilim_10245740.pdf?isAllowed=y&sequence=-1
< 1% match (02-Mar-2022 tarihli internet) https://acikbilim.yok.gov.tr/handle/20.500.12812/90548

https://www.turnitin.com/newreport_printview.asp?eq=0&eb=1&esm=4&oid=1847656629&sid=0&n=0&m=2&svr=43&r=16.66512817134724&lan... 1/19

YÖNTEM

- **ARAŞTIRMANIN MODELİ**
- **ARAŞTIRMANIN EVRENİ VE ÖRNEKLEMİ**
- **VERİ TOPLAMA ARAÇLARI**
- **VERİLERİN TOPLANMASI**
- **VERİLERİN ANALİZİ**

T.C.

HARRAN ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI

MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS PROGRAMLARINA YÖNELİK

NEY EĞİTİM PROGRAMI ÖNERİSİ

AHMET DAĞLAR

Danışman

Doç. Dr. Gökhan YALÇIN